

GREEN DEAL
CIRCULAIR
BOUWEN

Actiedag
6 oktober 2022

VLAANDEREN CIRCULAIR

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Embuild
VLAANDEREN

Vlaamse overheid

Warm welkom

Wifinetwerk GDCB
zonder paswoord

PROGRAMMA

08:30 **Ontvangst en netwerking met koffie**

9:30 Start plenair gedeelte
Brigitte Mouligneau (Vlaanderen Circulair)

9:45 **Melanie Vercruysse (NAV)**
Keynote visie op de rol van de architect bij circulair bouwen

10:05 **Niklaas Deboutte (META Architectuurbureau), Bart Cobbaert (DENC-STUDIO), Lieven De Groote (MAKER Architecten), Valérie Vermandel (Whitewood)**
Panelgesprek met architecten

10:40 **Dimitri Minten (RE-ST)**
Een andere mindset op het gebruik van ruimte en bestaande gebouwen

11:00 **TannaT in Molenbeek**
Circulaire case uitgelicht

11:30 **Laat je inspireren!**
Pitch van ingediende pilootprojecten

11:45 **Wrap-up**

12:00 **Netwerklunch met ontwerpmarkt**

13:30 **Parallelle sessies**

15:15 **Parallelle sessies**

17:00 **Einde**

Brigitte Mouligneau, Vlaanderen Circulair

Introductie & toelichting bij het dagprogramma

Waar staan we in het laatste jaar GDCB?

2019
2020

De verdiensten van het lerend netwerk

OUTPUT

2020
2021
2022

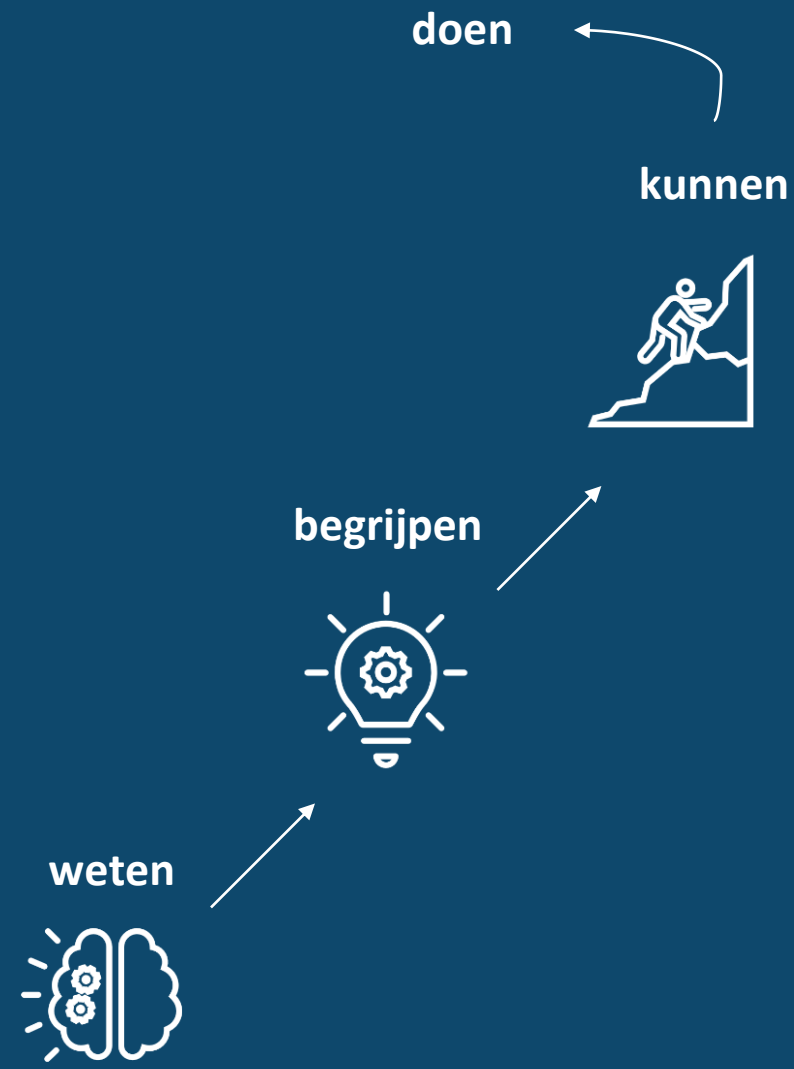
De inhoudelijke resultaten binnen de Green Deal

OUTCOME

2022

De veranderingen in het Vlaamse bouwlandschap

IMPACT

Waar staan we in het laatste jaar GDCB?

- **15/03**
  Rol van de opdrachtgever
- **2/06**
  Rol van de materiaalproducenten en leveranciers
- **6/10**
  Rol van de ontwerpers en architecten
- **6/12**
  Rol van bouwbedrijven en aannemers

ONTWERPMARKT

RICHTING HET EINDE VAN DE GDCB

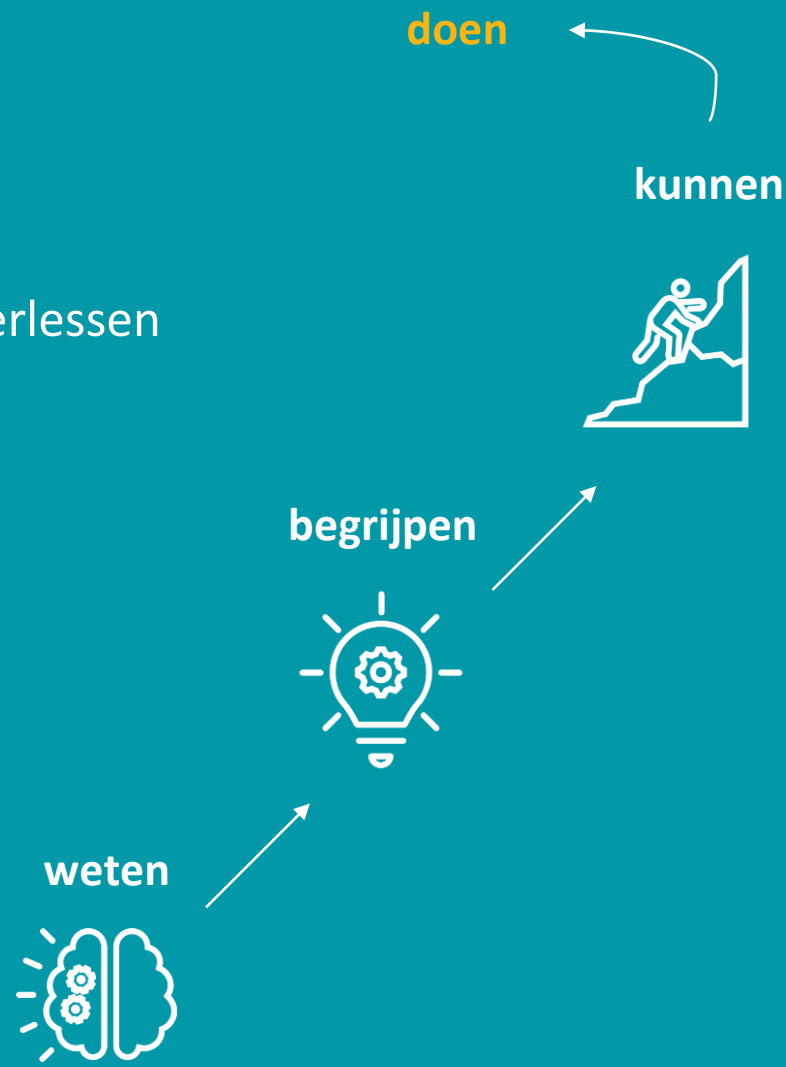
Opvolging van pilootprojecten

➔ Indien pilootproject: inzicht in stand van zaken, behoeften en leerlessen
➔ Indien geen pilootproject: inzicht in noden en hinderpalen

Allen via

- Online communicatiefiche
- Deel ook alle communicatie/video/foto's van je project

Case nog actueel? bouwen.vlaanderen-circulair.be/nl/projecten

Code: #GDCB

Welke is de belangrijkste leerles uit je pilootproject?

Melanie Vercruysse, NAV

Visie op de rol van de architect bij circulair bouwen

Netwerk Architecten Vlaanderen?

- **Wie zijn we?**

De grootste community van architecten in Vlaanderen – www.nav.be

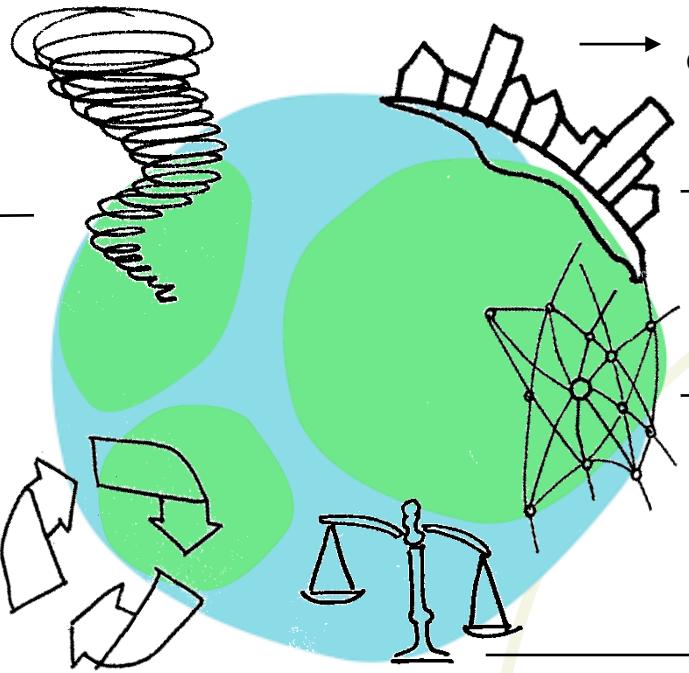
- **Onze missie?**

Architecten helpen hun stempel op de wereld te drukken

- **Hoe doen we dat?**

- *kennis, tools en inspiratie om beter te creëren, te ondernemen*
- *delen nieuwe wetgeving en innovatie*
- *we laten hun stem luider klinken in de maatschappij en bij het beleid*

Maatschappelijke uitdagingen

Schaarse ruimte
en verstedelijking

Verouderd gebouwenpark

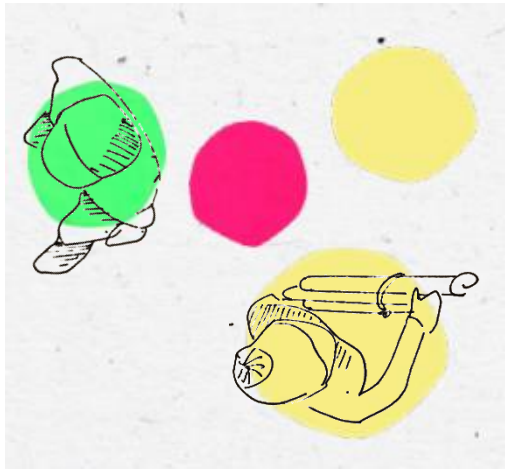
Versnelling van innovatie
en digitale kloof

Inkomensongelijkheid
betaalbaarheid

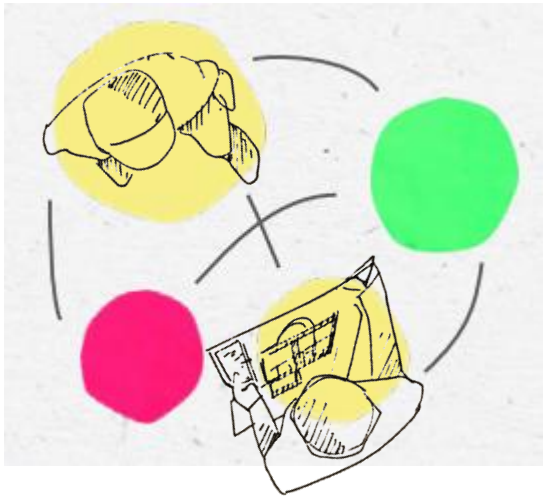
Grondstoffenuitputting
en stijgende materiaalprijzen

Klimaatstress
mitigatie en adaptatie
Water en energie

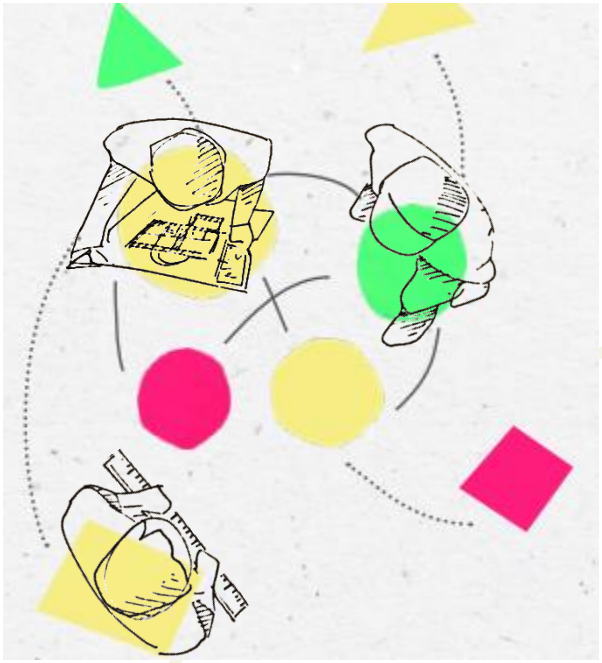
Opportuniteiten voor de architect

differentiatie

onderlinge samenwerking

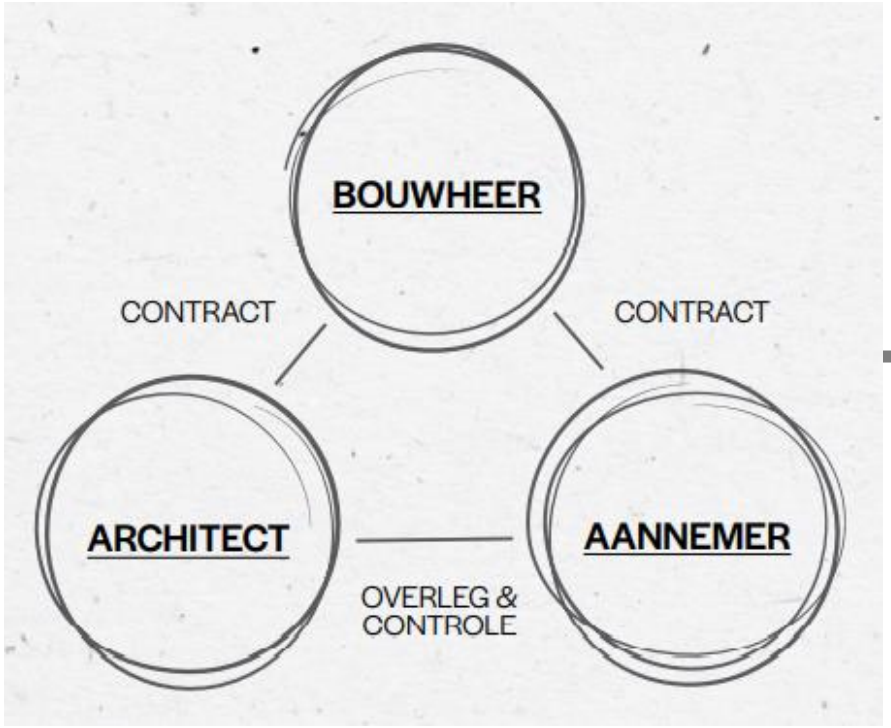
externe samenwerking

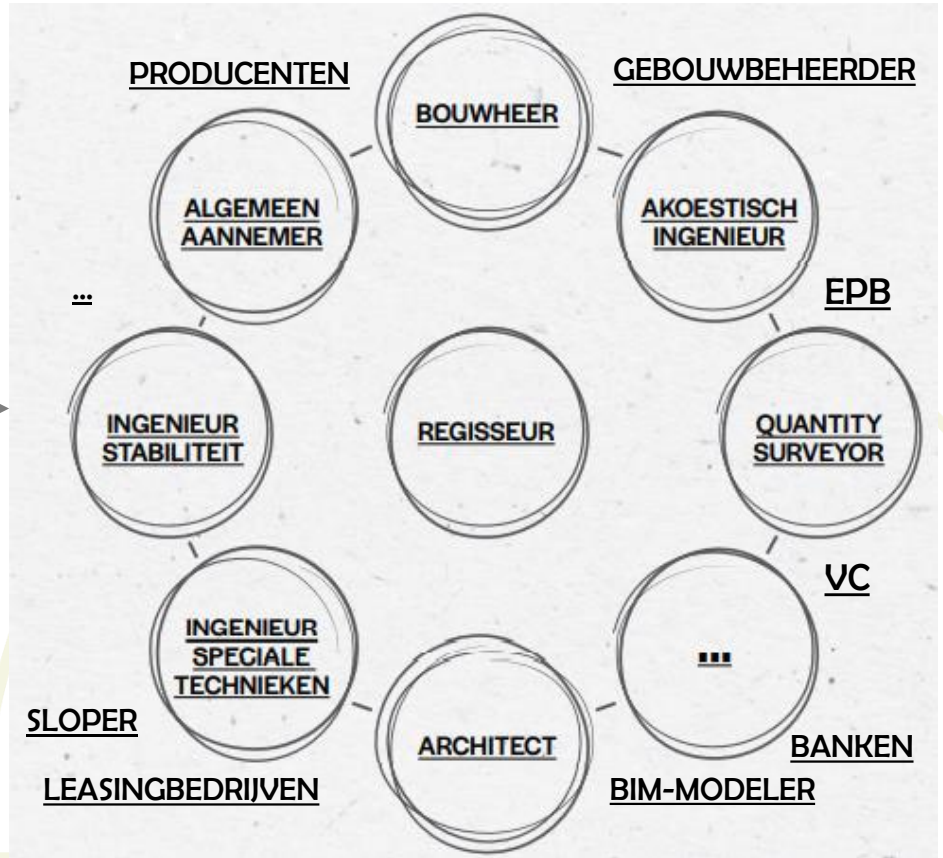
Nood aan creativiteit

De rol in het circulair bouwproces

< 2022

2050

Huidig kader waarbinnen de architect werkt

Pijlers:

- Bescherming van de titel van architect en uitvoering beroep
- Monopolie van de architect (verplichte bouwbijstand)
- Onafhankelijkheid & onverenigbaarheid architect-aannemer
- Verplichte beroepsaansprakelijkheidsverzekering

Samenwerken binnen het huidig kader

- Bouwteam:

"een projectgebonden samenwerking, van bij de start van de opdracht (ontwerpfase) tot aan de uitvoeringsfase, waarin naast andere bouwprofessionals minstens bouwheer, ontwerpers, advies- en ingenieursbureaus en uitvoerders zijn betrokken, met als doel een meerwaarde te creëren voor de opdrachtgever door de optimalisatie van onder andere resultaat, kost, termijn en/of kwaliteit. De deelnemers verrichten in gecoördineerd verband werkzaamheden die uit eigen functie voortkomen en bieden waar mogelijk door het geven van advies meewerken aan de taakvervulling van collega-deelnemers."

Samenwerken binnen het huidig kader

- In de huidige context van de monopolie van de architect:
  - Onafhankelijkheid en onverenigbaarheid ?
  - De architect draagt <u>eindverantwoordelijkheid</u>

➢ Architect kan enkel taken overdragen met in acht name van het monopolie en de onafhankelijkheid:
hij blijft dus zitten met de risico's en aansprakelijkheden!
> zet rem op vernieuwende marktoplossingen!

➢ Dit is van openbare orde

Samenwerken binnen het huidig kader

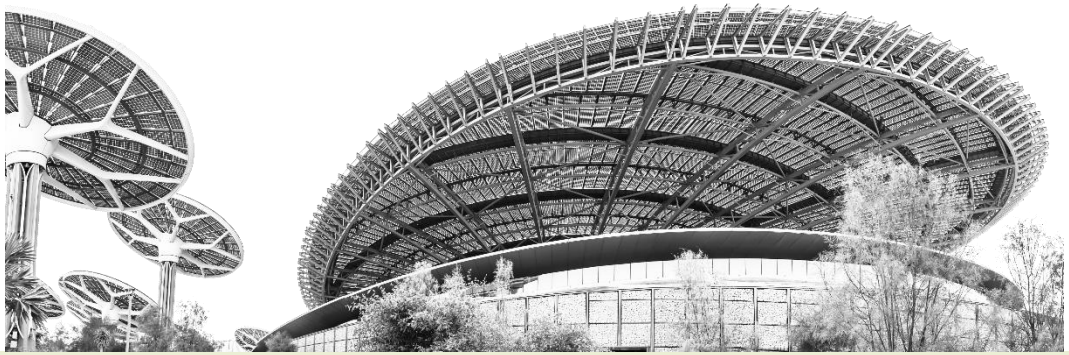
- Wet is achterhaald
- Niet mee geëvolueerd met de bouwrealiteit/circulair bouwen
  - Verandering van de traditionele bouwketen, intrede nieuwe businessmodellen
  - Nood aan nieuwe expertises (oa. urban mining,…)
  - Nieuwe rollen
  - Ontwikkeling van nieuwe (digitale) tools
  - Vernieuwende bouwtechnieken en marktoplossingen
- Nood aan oplossing geïntegreerde samenwerking
- Nood aan herverdeling verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden

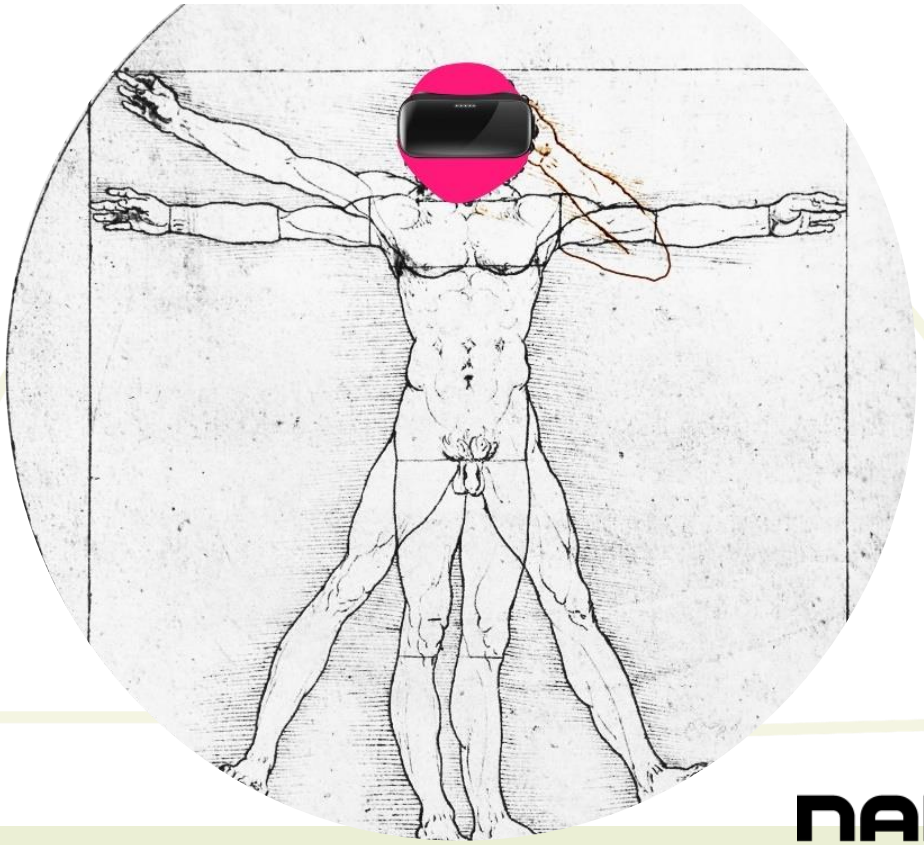
De architect in 2050?

- Ambitie om met NAV de lead te nemen in het herdenken van de sector.
- Call to action: samen met overheden, orde, BVA,… kader hervormen.

DE ARCHITECT IN 2050.

Visie op de toekomst van het beroep

HARTELIJK DANK!

Stel je vragen
aan onze keynote spreker!

Rik Neven, Circubuild

Panelgesprek met architecten over de circulaire status in de sector

Panelgesprek met architecten

Lieven De Groote
MAKER Architecten

Bart Cobbaert
DENC-STUDIO

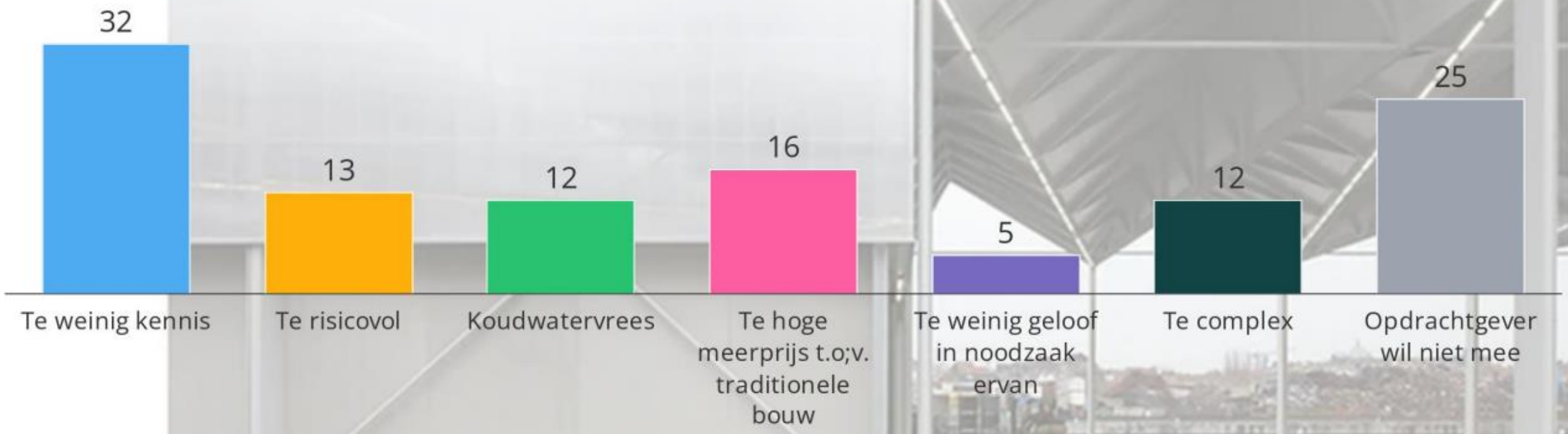

Valérie Vermandel
Whitewood

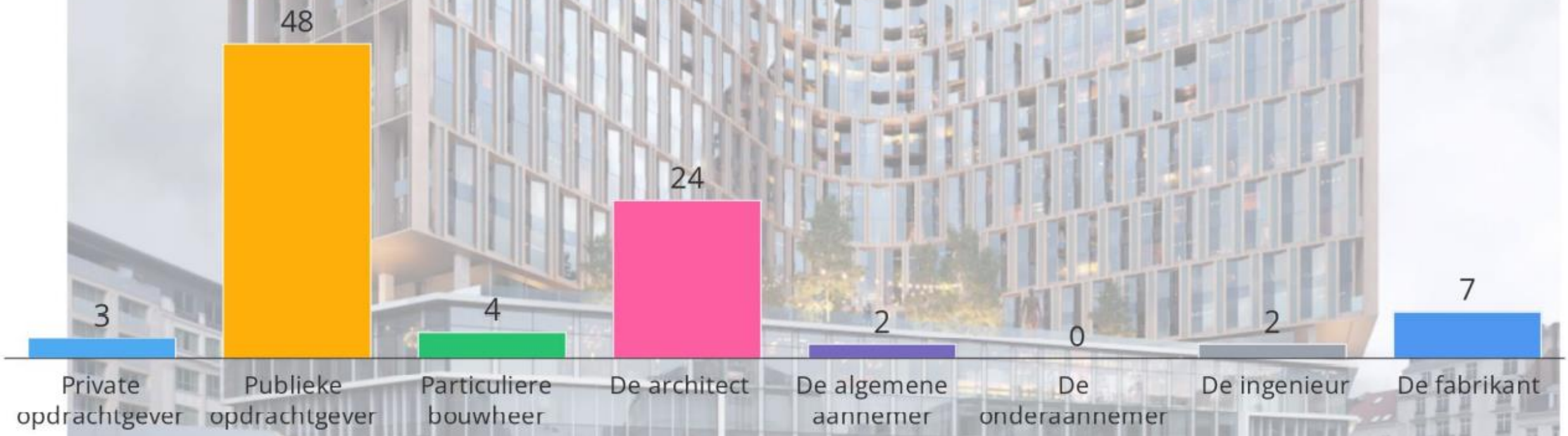
Niklaas Deboutte
META Architectuurbureau

Wat houdt architecten vandaag tegen om (nog) meer in te zetten op circulair bouwen? (max. 2 antwoorden)

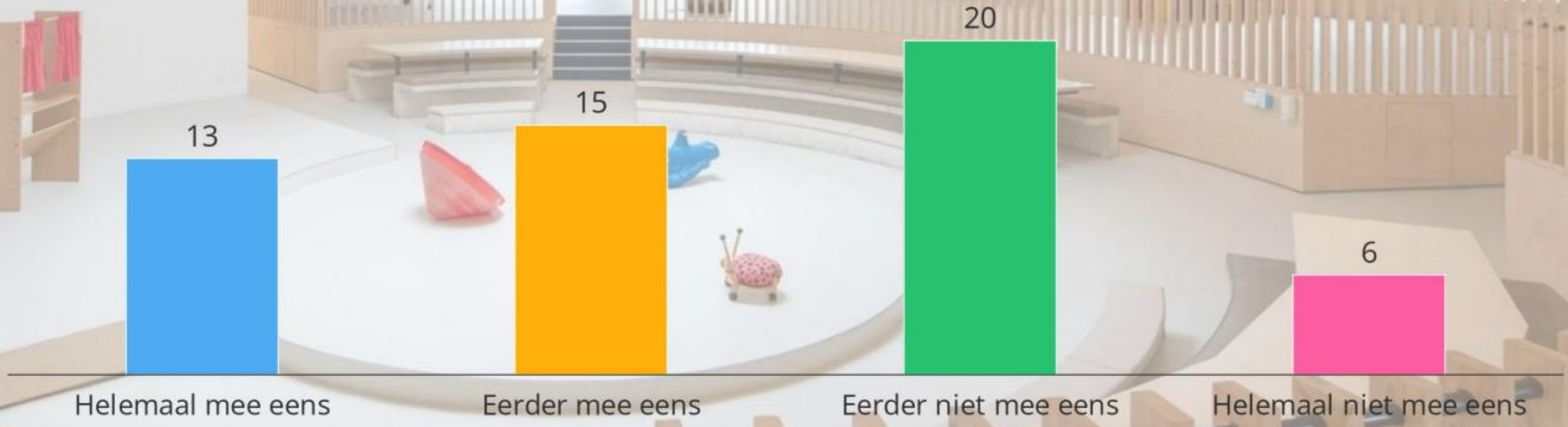
65

Welke bouwpartner staat meest open voor circulair bouwen? (max. 2 antwoorden)

56

Zonder digitalisatie en zonder BIM zal circulair bouwen nooit echt doorbreken.

54

Stel je vragen aan het panel!

Dankjewel Rik!

Dimitri Minten, RE-ST

Een andere mindset op het gebruik van ruimte en bestaande gebouwen

residueren

over een andere mindset bij het gebruik van ruimte en bestaande gebouwen

DE LAATSTE STEEN VAN BELGIË / LUC DELEU / 1979
WEERSTAND TEGEN NODELOZE BOUWSELS + UITBREIDENDE BEBOUWING

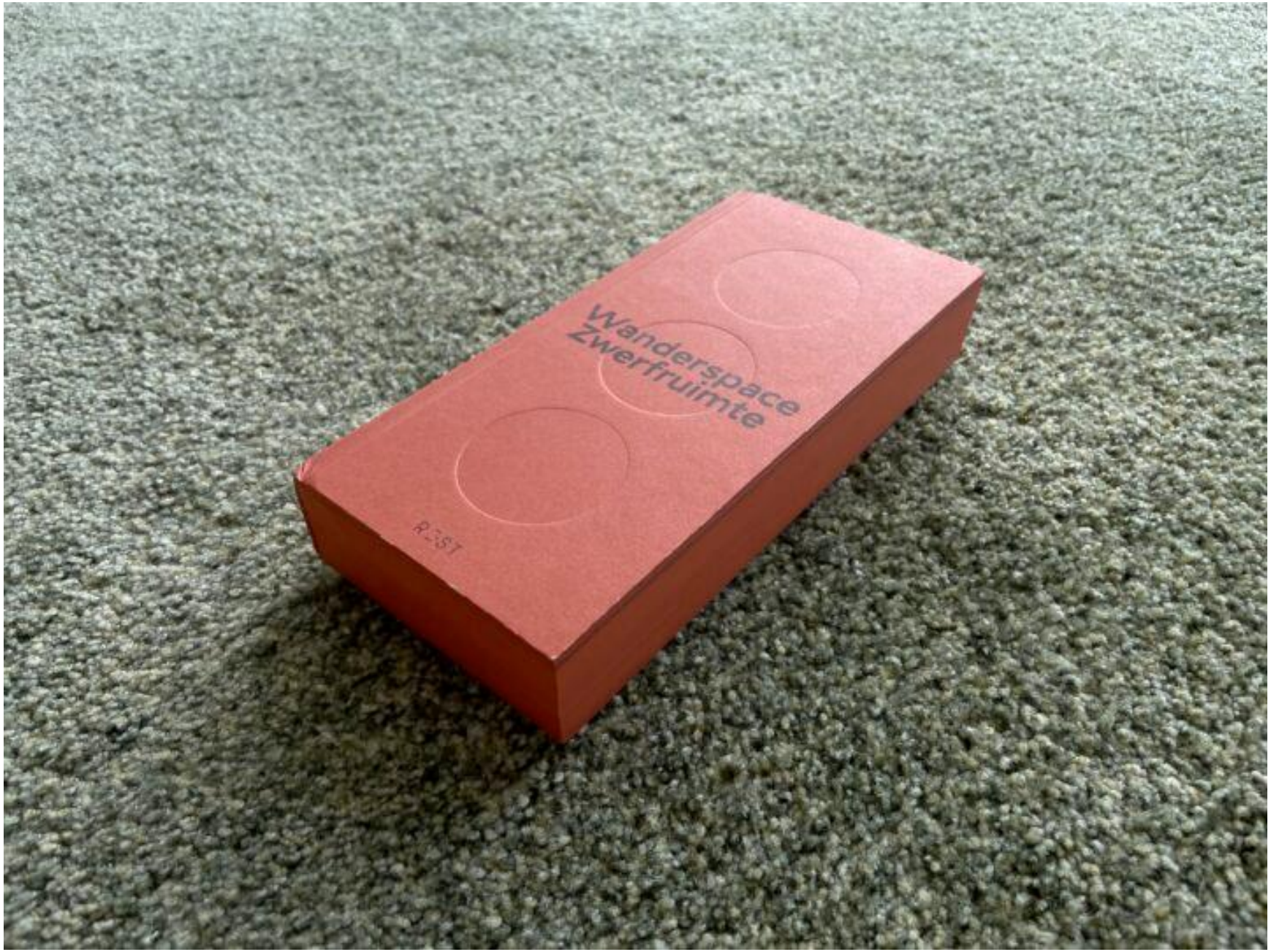
“ Wat je niet hebt, heb je niet
en wat je hebt moet je koesteren.”

. THOMAS RAU
.

“Onze gebouwenvoorraad
is de grootste grondstof in Vlaanderen”

. SOFIE DE CAIGNY & CHRISTOPHE GRAFE
.

“Het meest duurzame gebouw is
dat gebouw dat je niet moet bouwen”

ZWERFRUIMTE/WANDERSPACE – RE-ST ©2020
i.s.m. Tinne Hens en Roel De Ridder

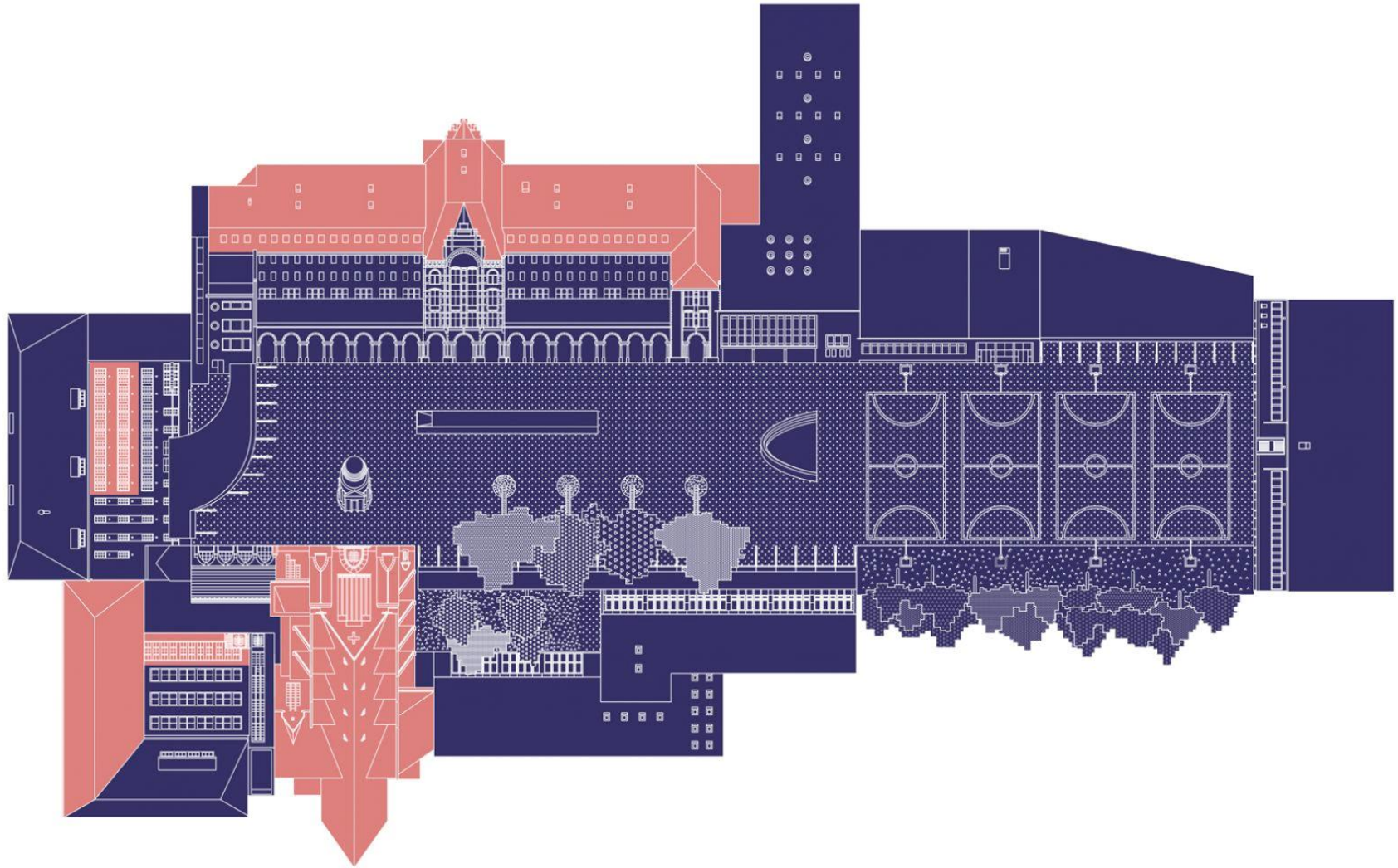
“Het residueren is de belangrijkste tactiek van het circulaire bouwen”

Hoe kunnen we ontwerpen met datgene wat reeds gebruikt werd?
Hoe kunnen we vermijden dingen weg te gooien die nog waardevol zijn ?
Hoe kunnen we herstellen wat fysiek en/of mentaal beschadigd is?
Hoe kunnen we bepalen wat het tegenovergestelde van afval is?
Hoe kunnen we tevreden zijn met het genoeg ?
Hoe kunnen we ervan uitgaan dat alles vergankelijk is ?
Hoe kunnen we door terug te kijken verder vooruit zien ?

case
Klein Seminarie Hoogstraten

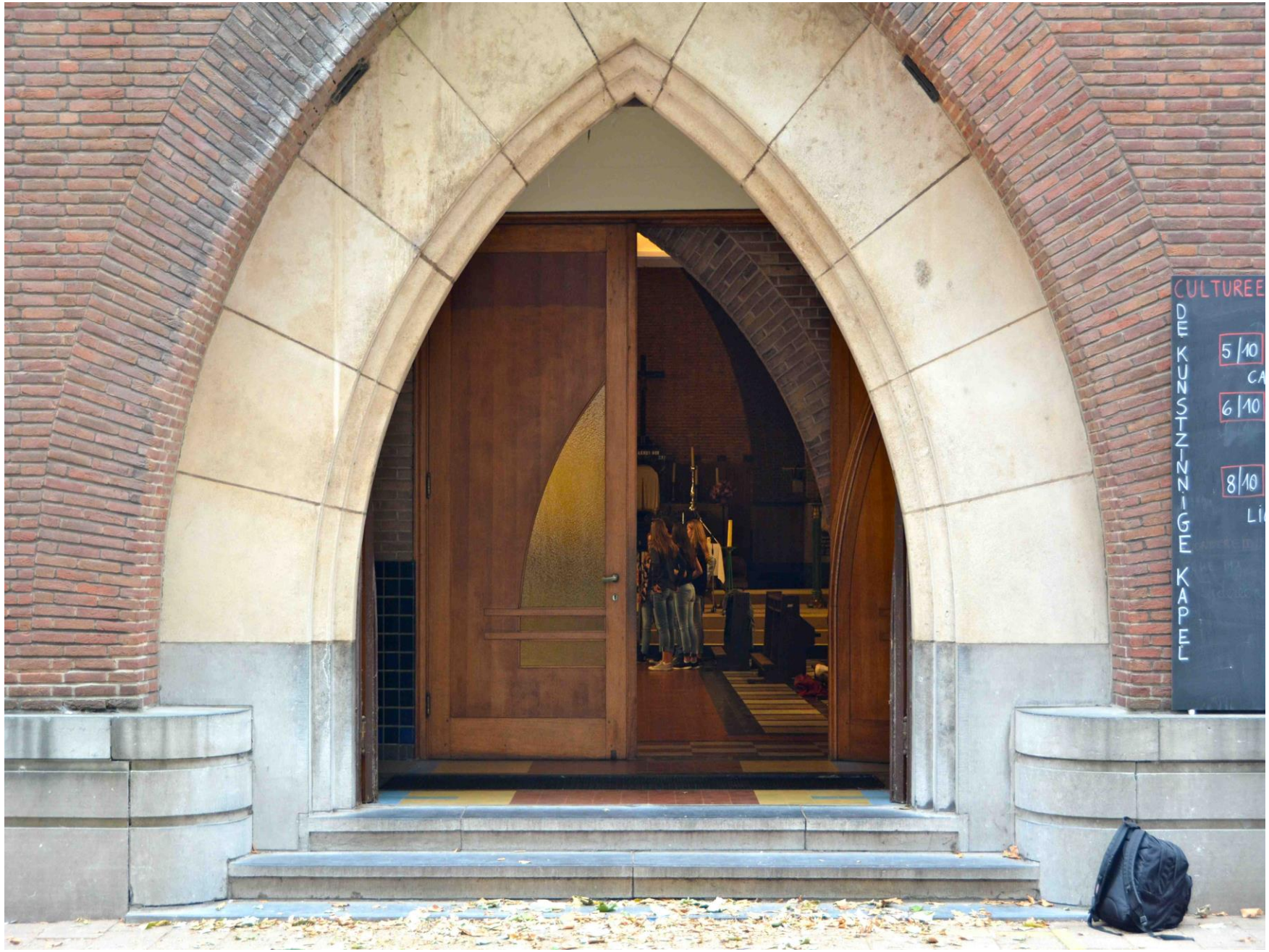

DE KUNSTZINNIGE KAPEL

Zin om tijdens de week van 5 oktober een uurtje les te geven in een lege kapel?

Vul dan je naam en klas in op dit schema.

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
1 SPEEL 3HW	BEKEV (5EMT/LMT/MWE/MWi)	VDEAN (4We3)		VDEAN (4We2)	
2				~~VGELi~~ ~~2We2~~	~~VHoST~~ ~~2HoST~~
3 VMOLI (barb. MEET)			VGELi 2We3	~~VGELi~~ ~~2We1~~	
4	Voorbereiding act	voorbereiding act	6HA (2osiL)	Voorbereiding act	Voorbereiding act
5	Opruimen	Opruimen		Opruimen	Opruimen
6 ~~HOST (6HA)~~					
7		VMOLi MEET			

CULTUREE
DE KUNSTZINNIGE KAPEL
5/10
6/10
8/10

ECCE AGNUS DEI

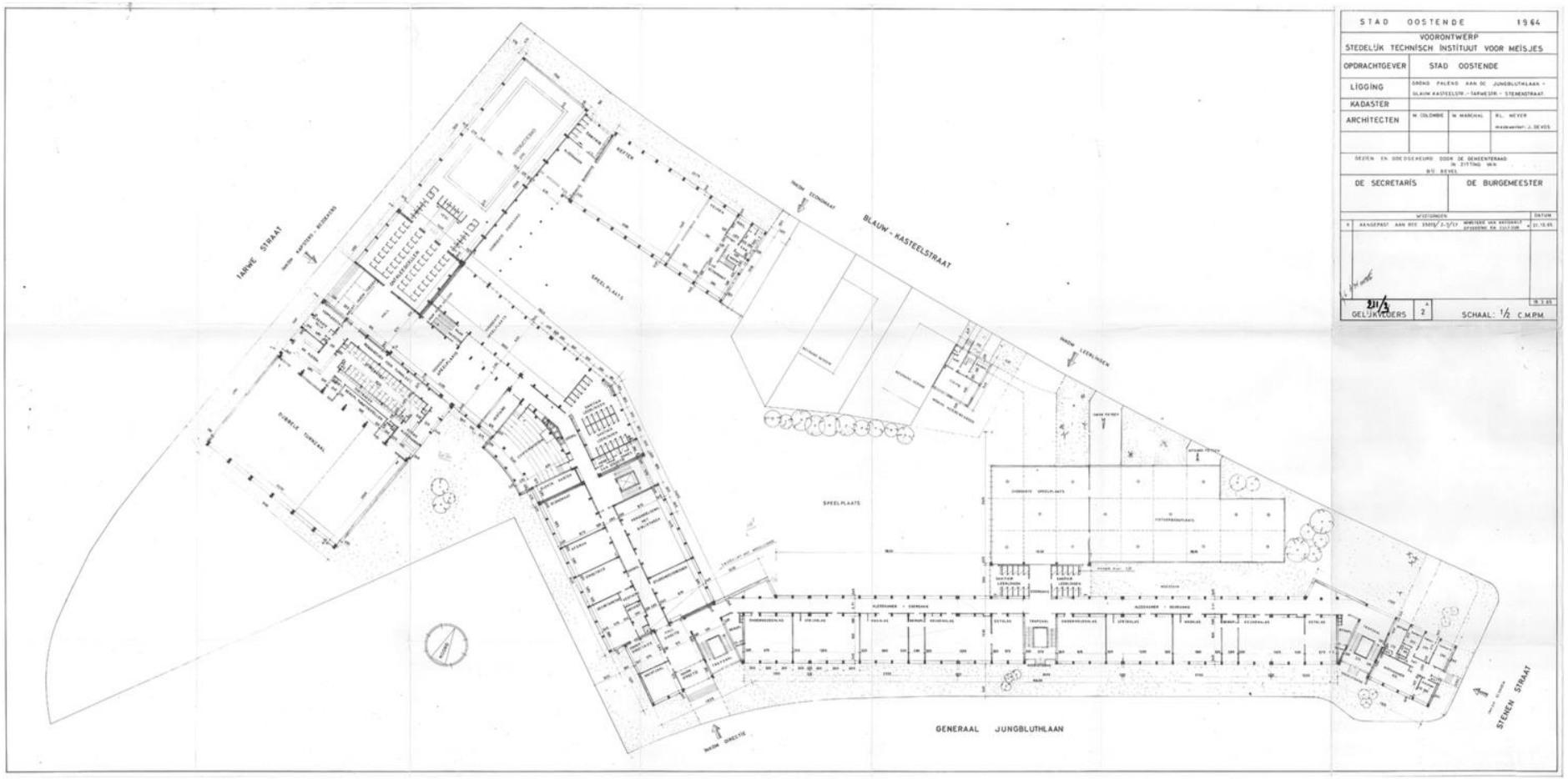
case
GO! Ensorinstituut – Oostende

GEBRUIKSCAN
ANALYSE VAN GEBRUIK IN DE TIJD

NIEUWE SCHOOL/MILITAIR HOSPITAAL – WILLY MARCHAL + RENE MEYER
1973 – OPENING STEDELIJK TECH. INSTITUUT VOOR MEISJES + JONGENS OOSTENDE

NIEUWE SCHOOL/MILITAIR HOSPITAAL – WILLY MARCHAL + RENE MEYER
1973 – OPENING STEDELIJK TECH. INSTITUUT VOOR MEISJES + JONGENS OOSTENDE

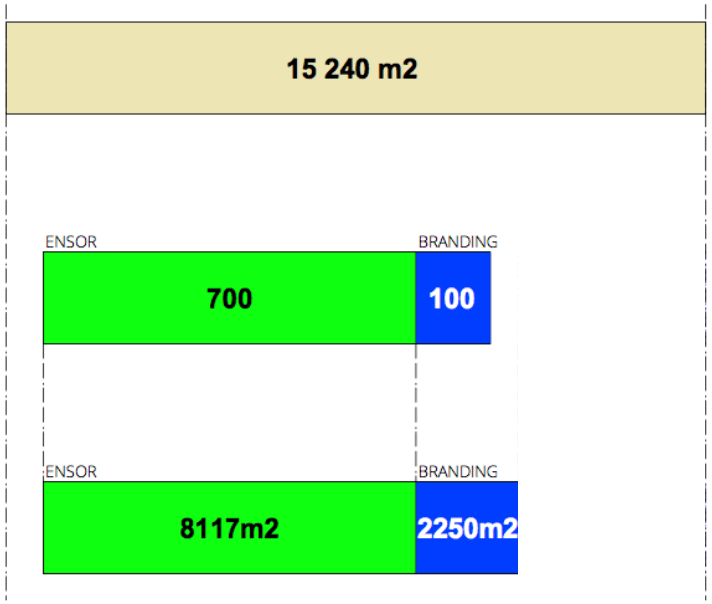

NIEUWE SCHOOL/MILITAIR HOSPITAAL – WILLY MARCHAL + RENE MEYER
1973 – OPENING STEDELIJK TECH. INSTITUUT VOOR MEISJES + JONGENS OOSTENDE

Oppervlakte die in aanmerking komt als schooloppervlakte: 15 240m2

Leerlingenaantallen in studie: 1150 in totaal

Maximale schooloppervlakte volgens FN

METEN IS WETEN
BEREKENING FYSISCHE NORM 15.240 m2 >< 10.367 m2 = 4.873 m2 'TEVEEL OPPERVLAKTE'

Oostende krijgt eerste secundaire methodeschool

26/08/2015 om 06:59 door Edwin Fontaine - Print - Corrigeer

■ Xavier Defrancq, Chris Vandecasteele en Guy Ghyssels kijken uit naar de uitbreiding van het methodeonderwijs.
(FOTO: EFO)

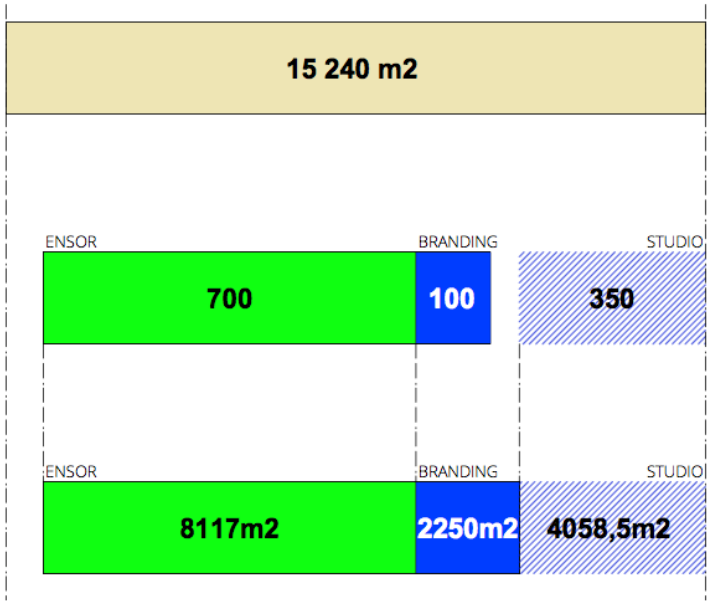
OOSTENDE - **Het GO! start vanaf volgend schooljaar met een methodeschool in het secundair onderwijs als vervolg op de leefschool en de Freinetschool. Er komen ook extra kinderdagverblijven en er komt een oplossing voor De Avondschool.**

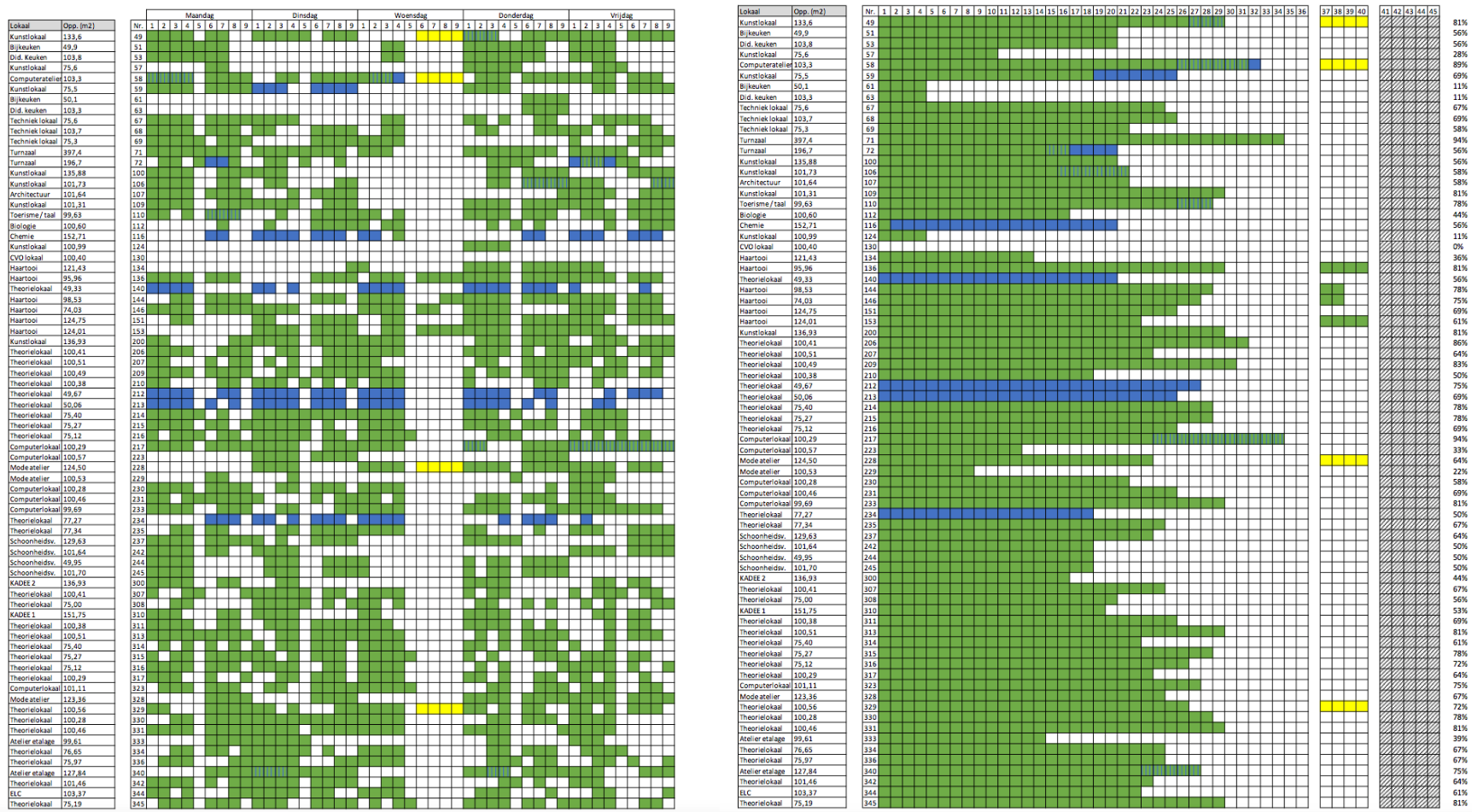
ONDERTUSSEN…
2016 - OPRICHTING NIEUWE METHODESCHOOL ‘DE STUDIO’ IN OOSTENDE MET OP TERMIJN +/- 350 LLN

Oppervlakte die in aanmerking komt als schooloppervlakte: 15 240m2

Leerlingenaantallen in studie: 1150 in totaal

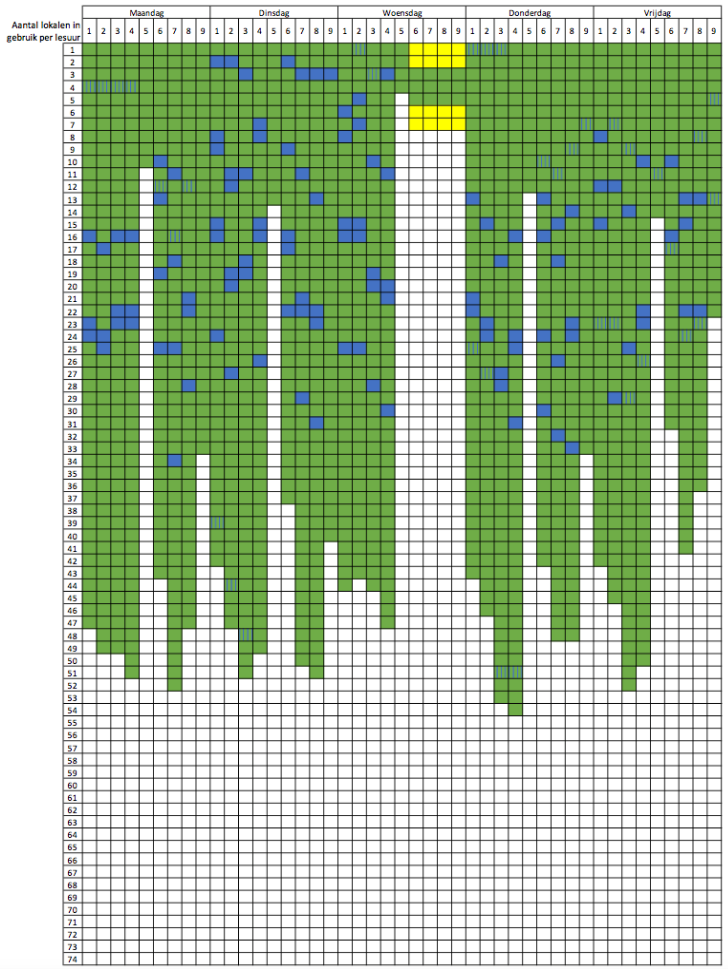
Maximale schooloppervlakte volgens FN

GEBRUIKSCAN
ANALYSE VAN GEBRUIK IN DE TIJD

Lokaal	Opp. (m2)	Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	
Turnzaal	397,4	71																																													94%
Computerlokaal	100,29	217																																														94%
Computeratelier	103,3	58																																														89%
Theorielokaal	100,41	206																																														86%
Theorielokaal	100,49	209																																														83%
Kunstlokaal	133,6	49																																														81%
Kunstlokaal	101,31	109																																														81%
Haartooi	95,96	136																																														81%
Kunstlokaal	136,93	200																																														81%
Computerlokaal	99,69	233																																														81%
Theorielokaal	100,51	313																																														81%
Theorielokaal	100,46	331																																														81%
Theorielokaal	75,19	345																																														81%
Toerisme / taal	99,63	110																																														78%
Haartooi	98,53	144																																														78%
Theorielokaal	75,40	214																																														78%
Theorielokaal	75,27	215																																														78%
Theorielokaal	75,27	315																																														78%
Theorielokaal	100,28	330																																														78%
Haartooi	74,03	146																																														75%
Theorielokaal	49,67	212																																														75%
Computerlokaal	101,11	323																																														75%
Atelier etalage	127,84	340																																														75%
Theorielokaal	75,12	316																																														72%
Theorielokaal	100,56	329																																														72%
Kunstlokaal	75,5	59																																														69%
Techniek lokaal	103,7	68																																														69%
Haartooi	124,75	151																																														69%
Theorielokaal	50,06	213																																														69%
Theorielokaal	75,12	216																																														69%
Computerlokaal	100,46	231																																														69%
Theorielokaal	100,38	311																																														69%
Techniek lokaal	75,6	67																																														67%
Theorielokaal	77,34	235																																														67%
Theorielokaal	100,41	307																																														67%
Mode atelier	123,36	328																																														67%
Theorielokaal	76,65	334																																														67%
Theorielokaal	75,97	336																																														67%
Theorielokaal	100,51	207																																														64%
Mode atelier	124,50	228																																														64%
Schoonheidsv.	129,63	237																																														64%
Theorielokaal	100,29	317																																														64%
Theorielokaal	101,46	342																																														64%
Haartooi	124,01	153																																														61%
Theorielokaal	75,40	314																																														61%
ELC	103,37	344																																														61%
Techniek lokaal	75,3	69																																														58%
Kunstlokaal	101,73	106																																														58%
Architectuur	101,64	107																																														58%
Computerlokaal	100,28	230																																														58%
Bijkeuken	49,9	51																																														56%
Did. keuken	103,8	53																																														56%
Turnzaal	196,7	72																																														56%
Kunstlokaal	135,88	100																																														56%
Chemie	152,71	116																																														56%
Theorielokaal	49,33	140																																														56%
Theorielokaal	75,00	308																																														56%
KADEE 1	151,75	310																																														53%
Theorielokaal	100,38	210																																														50%
Theorielokaal	77,27	234																																														50%
Schoonheidsv.	101,64	242																																														50%
Schoonheidsv.	49,95	244																																														50%
Schoonheidsv.	101,70	245																																														50%
Biologie	100,60	112																																														44%
KADEE 2	136,93	300																																														44%
Atelier etalage	99,61	333																																														39%
Haartooi	121,43	134																																														36%
Computerlokaal	100,57	223																																														33%
Kunstlokaal	75,6	57																																														28%
Mode atelier	100,53	229																																														22%
Bijkeuken	50,1	61																																														11%
Did. keuken	103,3	63																																														11%
Kunstlokaal	100,99	124																																														11%
CVO lokaal	100,40	130																																														0%

GO! ENSORINSTITUUT
OOSTENDE

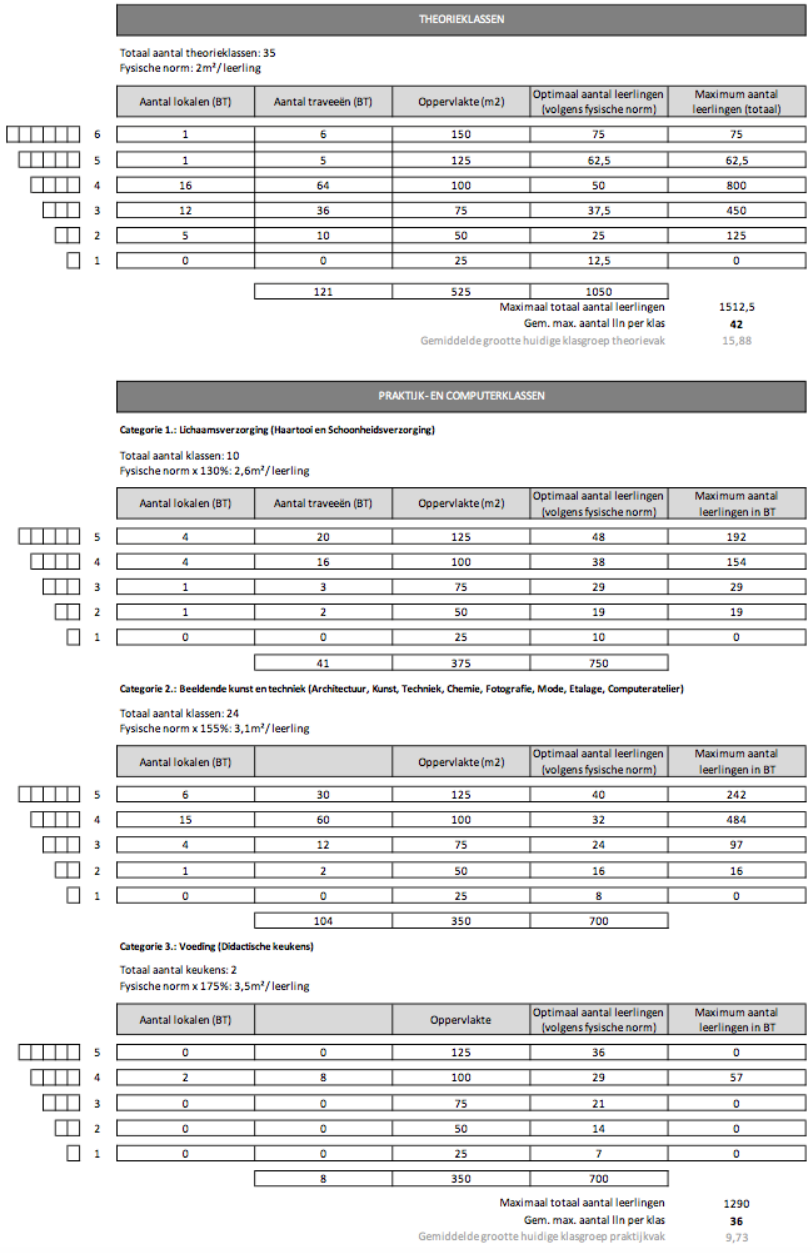
Jaar		Richting	Klas	#lln	Klasgroepen: Algemene vakken	Klasgroepen: Talen	Klasgroepen: Praktische/technische vakken	Aantal lesuren per richting: Theorie	Aantal lesuren per richting: Praktijk	Aantal lesuren per richting: LO	Totaal	Leerlinguren: Theorie	Leerlinguren: Praktijk	Leerlinguren: LO
1	A	-	1AA	31	15			30	0	2	32	930	0	62
			1AB		16			30	0	2	32			
	B	-	1KDA	28	14			30	0	2	32	840	0	56
			1KDB		14			30	0	2	32			
2	A	Artistieke vorming	2A AV	15	17		15	25	7	2	34	375	105	30
		Handel	2A HA	9	17		9	25	5	2	32	225	45	18
		Sociale en technische vorming	2A STV	10			10	25	9	2	36	250	90	20
	B	Decoratie-Voeding-Verzorging	2B DVV	4	13	13	4	13	18	3	34	52	72	12
		Haarzorg-Mode	2B HZMO	16	13	13	8	13	18	3	34	208	288	48
		Hotel-bakkerij-slagerij	2B HBS	10	12	12	8	13	18	3	34	130	180	30
		Kantoor-verkoop Verzorging-voeding	2B KVVV	8			10	13	16	3	32	104	128	24
3	A	Beeldende en Architecturale kunsten	3K ADMA	9	20		9	16	17	2	35	144	153	18
		Bio-Esthetiek	3T BEA	11			11	18	12	2	32	198	132	22
		Handel	3T O&IT	12	16			31	0	2	33	372	0	24
		Podiumtechnieken	3T POD	4				33	0	2	35	132	0	8
	B	Kantoor	3B SALES	21	18	21	21	27	4	2	33	567	84	42
		Publiciteit en etalage	3B GRAPHIC	10	18	10	10	24	18	2	44	240	180	20
		Restaurant en keuken	3B RK	10	18	10	10	24	18	2	44	240	180	20
		Haarzorg	3B HZA	10		13	10	11	21	2	34	110	210	20
		Moderealisatie en -presentatie	3B MRP	3			7 (met 4B MRP)	12	20	2	34	36	60	6
4	A	Beeldende en Architecturale kunsten	4K ADMA	14	21		14	16	17	2	35	224	238	28
		Bio-Esthetiek	4T BEA	7			7	18	12	2	32	126	84	14
		Handel	4T O&IT	22	22			33	0	2	35	726	0	44
		Podiumtechnieken	4T POD	5	5		5	16	17	2	35	80	85	10
	B	Kantoor	4B SALES	15	19	15		28	3	2	33	420	45	30
		Publiciteit en etalage	4B GRAPHIC	22	19	22	11	14	18	2	34	308	396	44
					19		11							
		Restaurant en keuken	4B RK	10	18	10	10	14	18	2	34	140	180	20
		Haarzorg	4B HZA	24		28	12	11	21	2	34	264	504	48
							12							
		Moderealisatie en -presentatie	4B MRP	4			7 (met 3B MRP)	12	20	2	34	48	80	8
5	A	Architecturale en binnenhuiskunst	5K AID	11	21		11	18	16	2	36	198	176	22
		Toegepaste beeldende kunsten	5K ADM	10			12 (met 6K ADM)	17	16	2	35	170	160	20
		Podiumtechnieken	5T POD	9	19		9	13	17	2	32	117	153	18
		Podiumtechnieken Duaal	5T PODD	2				13	17	2	32	26	34	4
		Schoonheidsverzorging	5T SVA	8			8	17	15	2	34	136	120	16
		Toerisme	5T TOE	6	12		6	18	14	2	34	108	84	12
		Handel	5T AC/BM	6				33	0	2	35	198	0	12
		Informaticabeheer	5T IBA	16	16		16	16	13	2	31	256	208	32
	B	Verkoop	5B SALES	10	18	10		34	0	2	36	340	0	20
		Haarzorg Duaal	5B DHZ	5	18	23	8 (met 6B DHZ)	14	24	0	38	70	120	0
		Haarzorg	5B HZA	18	18		9	8	25	2	35	144	450	36
					17		9							
		Publiciteitsgrafiek	5B GRAPHIC	22		22	11	13	20	2	35	286	440	44
							11							
		Restaurant en keuken	5B RK	9		16	9	8	20	2	30	72	180	18
		Moderealisatie en verkoop	5B MRV	7			13 (met 6MRV)	18	15	2	35	126	105	14
6	A	Architecturale en binnenhuiskunst	6K AID	5	21		5	18	16	2	36	90	80	10
		Toegepaste beeldende kunsten	6K ADM	2			12 (met 5K ADM)	17	16	2	35	34	32	4
		Schoonheidsverzorging	6T SVA	9			9	17	17	2	36	153	153	18
		Podiumtechnieken	6T POD	5			5	15	17	2	34	75	85	10
		Handel	6T AC/BM/OM	9	16			32	0	2	34	288	0	18
		Informaticabeheer	6T IBA	7				18	13	2	33	126	91	14
	B	Verkoop	6B SALES	13	18	13		32	0	2	34	416	0	26
		Publiciteitsgrafiek	6B GRAPHIC	13	18	13	17 (met 7B GRAPHIC)	13	20	2	35	169	260	26
		Restaurant en keuken	6B RK	8	17	8	8	8	24	2	34	64	192	16
		Haarzorg Duaal	6B DHZ	3			8 (met 5B DHZ)	14	24	0	38	42	72	0
		Haarzorg	6B HZA	10		19	10	8	25	2	35	80	250	20
		Moderealisatie en verkoop	6B MRV	6			13 (met 5MRV)	18	15	2	35	108	90	12
7	B	Duaal Haarstilist	7B DHSA	5	16		5	16	22	0	38	80	110	0
		Haarstilist	7B HSA	9	16		9	16	16	2	34	144	144	18
		Publiciteit en illustratie	7B SALES/GRAPHIC	4			17 (met 6B GRAPHIC)	21	8	2	31	84	32	8
		Specialiteitenrestaurant	7B SR	6			6	10	20	2	32	60	120	12
		Winkelbeheer en etalage	7B DKS	8		8	8	17	15	2	34	136	120	16

TOTAAL			
Aantal leerlingen	605		
Aantal klasgroepen		36	20	45
Gem. aantal lln per klasgroep		16,81 (5-22)	14,95 (8-23)	9,73 (4-21)

	Lesuren per week: Theorie	Praktijk	LO	
Totaal aantal uren voor alle leerlingen	11885	7580	1222	
: totaal aantal leerlingen				
Gem.aantal uren per leerling	19,64	12,53	2,02	34,19
x aantal klasgroepen				
Aantal lesuren totaal in te plannen	707,21	563,80	90,89	
Aantal klassen (BT)	35	32	3	
Max aantal lesuren per klas	36	36	36	
Max aantal aan te bieden lesuren totaal in BT	1260	1152	108	
Overschot (lesuren leegstand)	552,79	588,20	17,11	

GEBRUIKSCAN

ANALYSE VAN HET GEBRUIK IN RUIMTE – BEREKENING VAN DE GEMIDDELDE AANTAL LLN KLASGROEPEN – 16,8 / 14,9 / 9,7

THEORIEKLASSEN

Totaal aantal theorieklassen: 35
Fysische norm: 2m²/leerling

	Aantal lokalen (BT)	Aantal traveeën (BT)	Oppervlakte (m2)	Optimaal aantal leerlingen (volgens fysische norm)	Maximum aantal leerlingen (totaal)
6	1	6	150	75	75
5	1	5	125	62,5	62,5
4	16	64	100	50	800
3	12	36	75	37,5	450
2	5	10	50	25	125
1	0	0	25	12,5	0
		121	525	1050	

Maximaal totaal aantal leerlingen 1512,5
Gem. max. aantal lln per klas **42**
Gemiddelde grootte huidige klasgroep theorievak 15,88

PRAKTIJK- EN COMPUTERKLASSEN

Categorie 1.: Lichaamsverzorging (Haartooi en Schoonheidsverzorging)

Totaal aantal klassen: 10
Fysische norm x 130%: 2,6m²/leerling

	Aantal lokalen (BT)	Aantal traveeën (BT)	Oppervlakte (m2)	Optimaal aantal leerlingen (volgens fysische norm)	Maximum aantal leerlingen in BT
5	4	20	125	48	192
4	4	16	100	38	154
3	1	3	75	29	29
2	1	2	50	19	19
1	0	0	25	10	0
		41	375	750	

Categorie 2.: Beeldende kunst en techniek (Architectuur, Kunst, Techniek, Chemie, Fotografie, Mode, Etalage, Computeratelier)

Totaal aantal klassen: 24
Fysische norm x 155%: 3,1m²/leerling

	Aantal lokalen (BT)		Oppervlakte (m2)	Optimaal aantal leerlingen (volgens fysische norm)	Maximum aantal leerlingen in BT
5	6	30	125	40	242
4	15	60	100	32	484
3	4	12	75	24	97
2	1	2	50	16	16
1	0	0	25	8	0
		104	350	700	

Categorie 3.: Voeding (Didactische keukens)

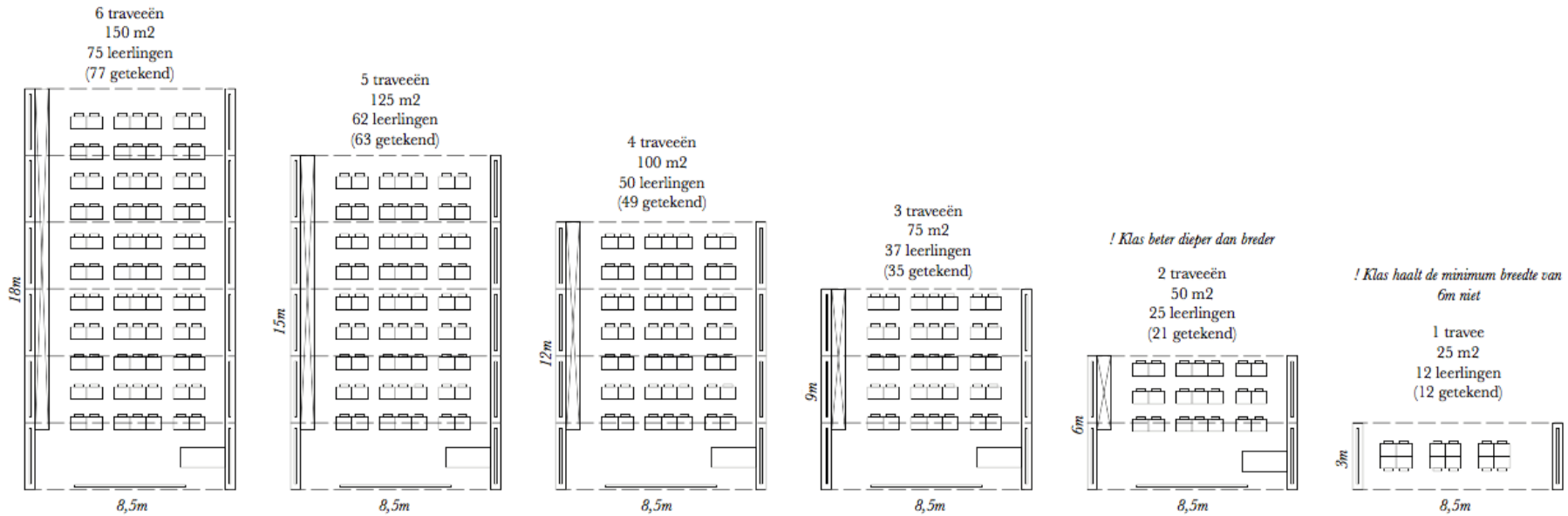
Totaal aantal keukens: 2
Fysische norm x 175%: 3,5m²/leerling

	Aantal lokalen (BT)		Oppervlakte	Optimaal aantal leerlingen (volgens fysische norm)	Maximum aantal leerlingen in BT
5	0	0	125	36	0
4	2	8	100	29	57
3	0	0	75	21	0
2	0	0	50	14	0
1	0	0	25	7	0
		8	350	700	

Maximaal totaal aantal leerlingen 1290
Gem. max. aantal lln per klas **36**
Gemiddelde grootte huidige klasgroep praktijkvak 9,73

GEBRUIKSCAN

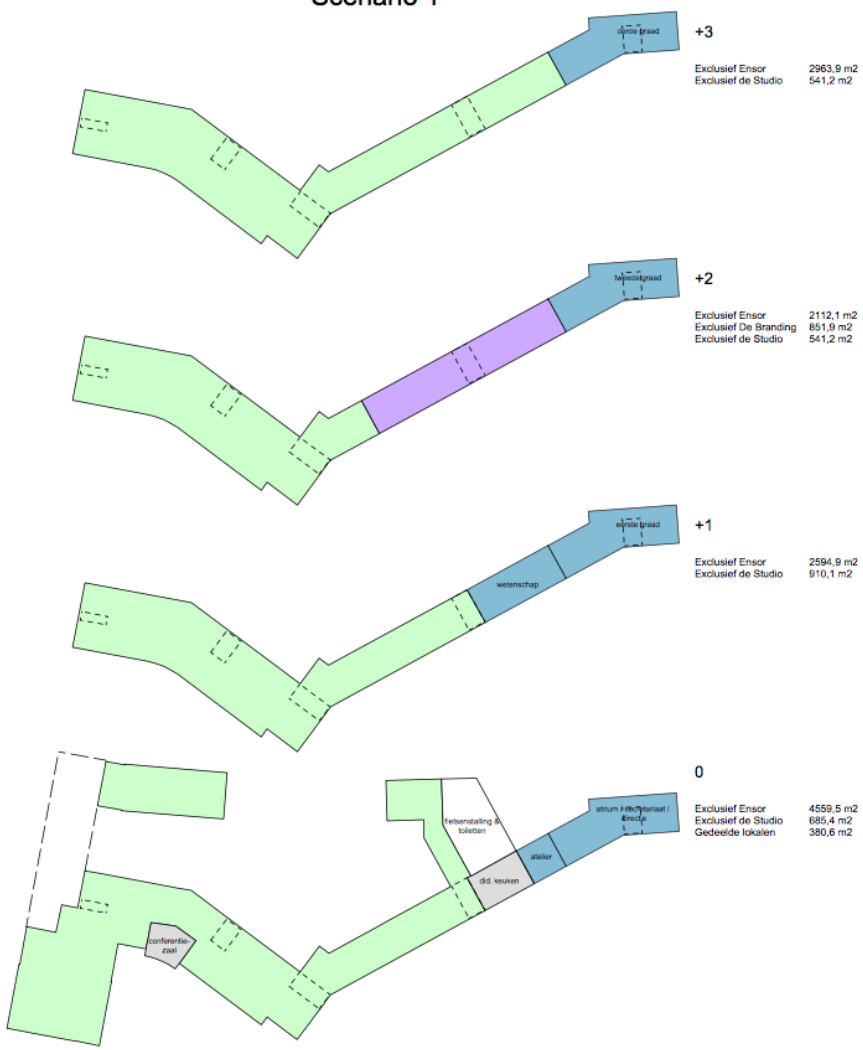
BEREKENING VAN DE GEMIDDELDE AANTAL LLN IFV OPP = 36 LLN >< 9,73 LLN (PRAKTIJK) / 42 LLN >< 15,8 LLN (THEORIE)

GEBRUIKSCAN

BEREKENING VAN DE GEMIDDELDE AANTAL LLN IFV OPP = 36 LLN >< 9,73 LLN (PRAKTIJK) / 42 LLN >< 15,8 LLN (THEORIE)

Scenario 1

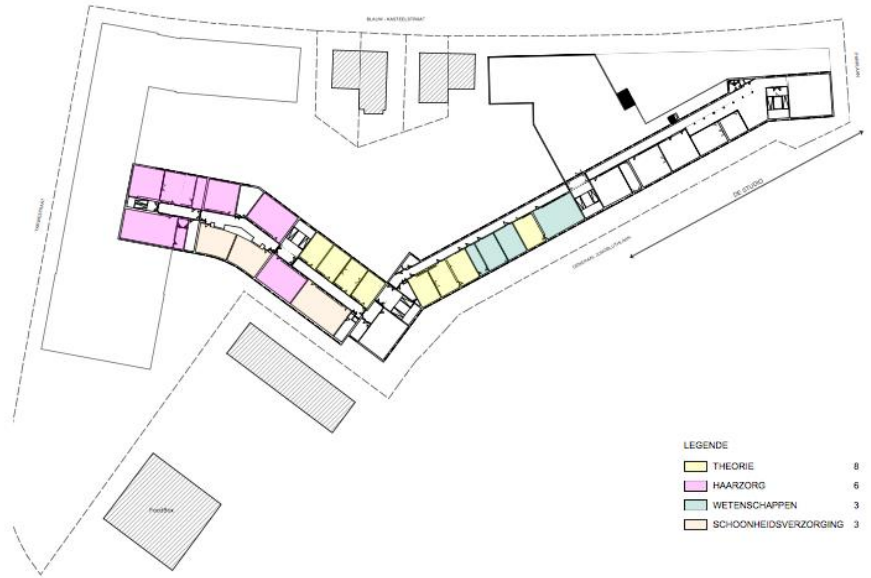
Scenario 2

SCENARIO ONDERZOEK
INTEGRATIE VAN DE STUDIO ZONDER BIJKOMENDE OPPERVLAKTE IN TE NEMEN OP KORTE TERMIJN

Plan 0

Plan +1

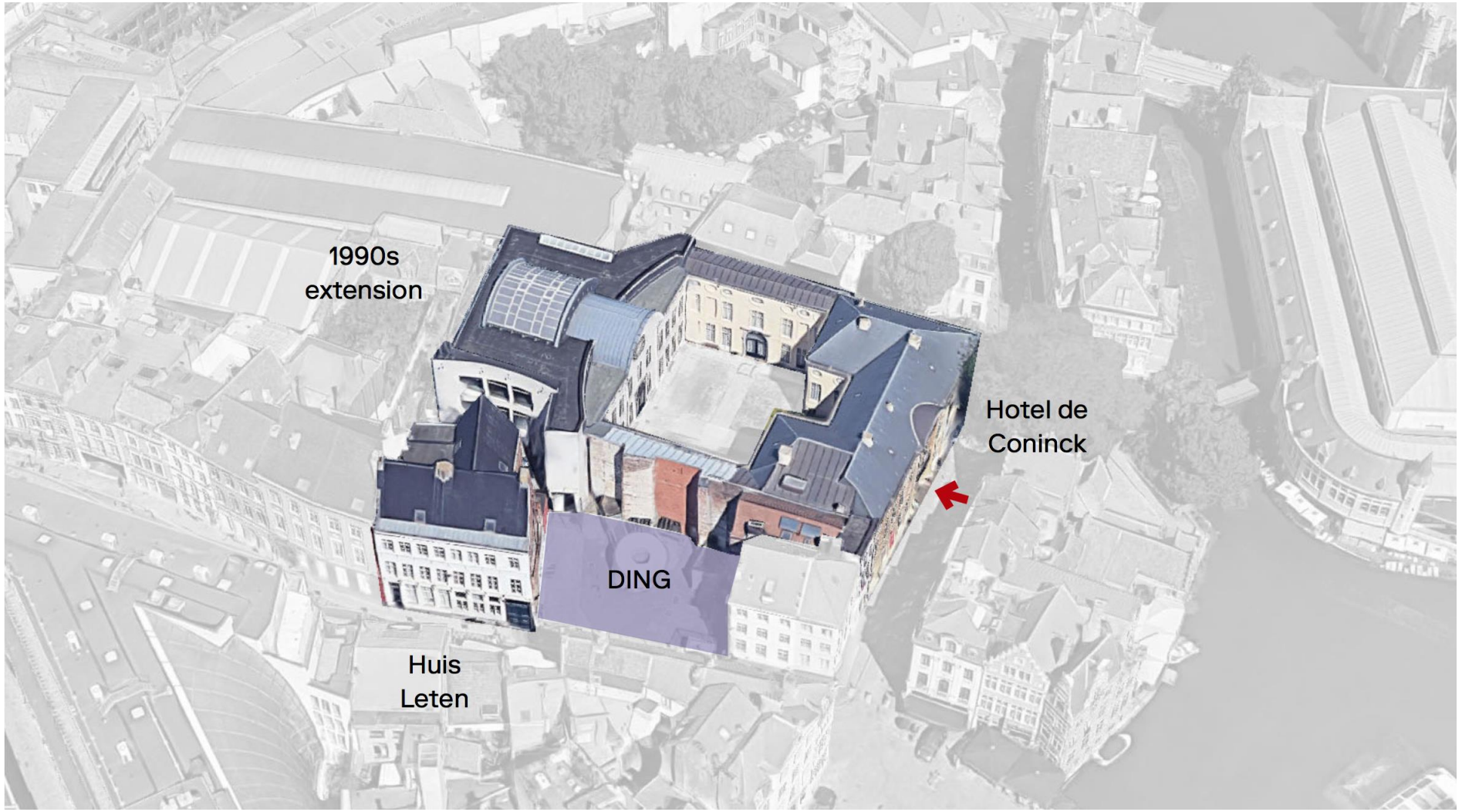
Plan +2

Plan +3

ONTWERPEND ONDERZOEK
LOGISCHER GEBRUIKSINDELINGEN ALS STURend GEGEVEN IN HET ONDERZOEK

case
DING! Designmuseum - Gent

1990s
extension
Hotel de
Coninck
DING
Huis
Leten

FUTURE
YOUR NOW
HERE-NOW
ELSEWHERE
MY NOW
MY NOW
YOURSELF
MYSELF
ELSEWHERE
YOUR NOW
PAST

CdF
VAN HOORENBEKE
CHOCOLATIER

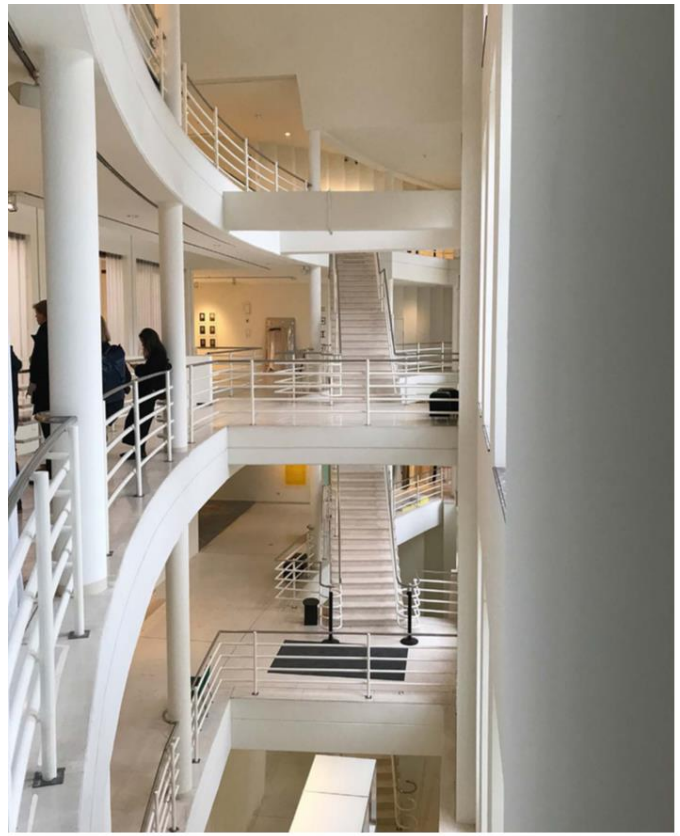

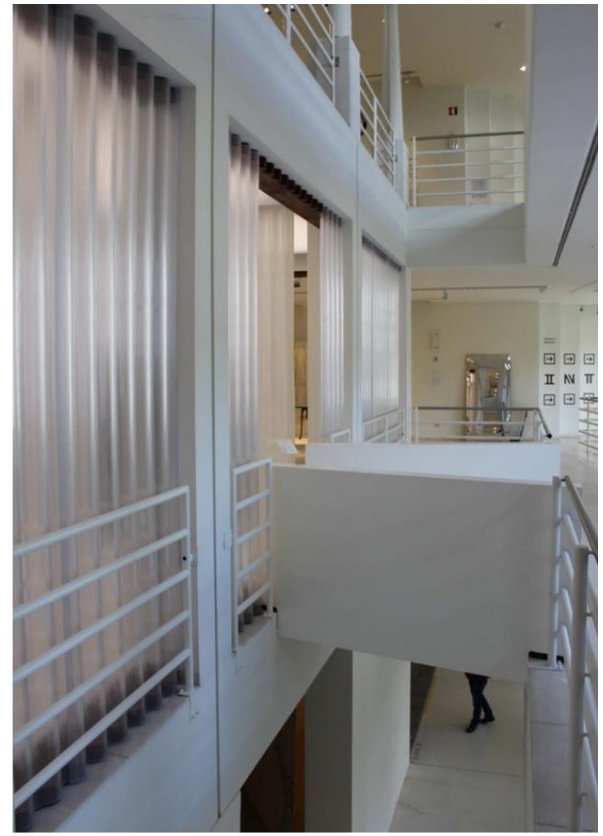

PRIMUS
adidas

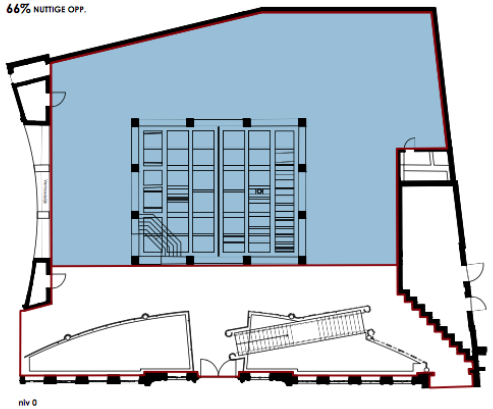

GF

TOTALE OPPERVLAKTE 590 m²
NUTTIGE OPPERVLAKTE 394 m²
CIRCULATIE 196 m²

66% NUTTIGE OPP.

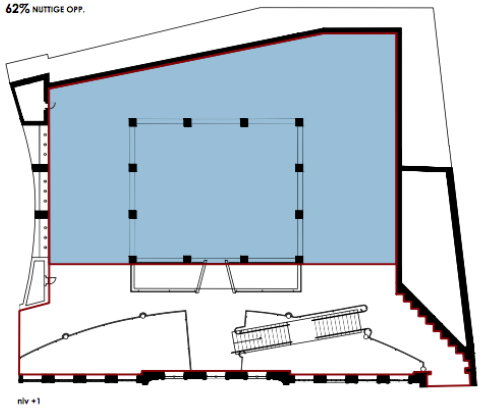
niv 0

66 %

+1

TOTALE OPPERVLAKTE 524 m²
NUTTIGE OPPERVLAKTE 327 m²
CIRCULATIE 197 m²

62% NUTTIGE OPP.

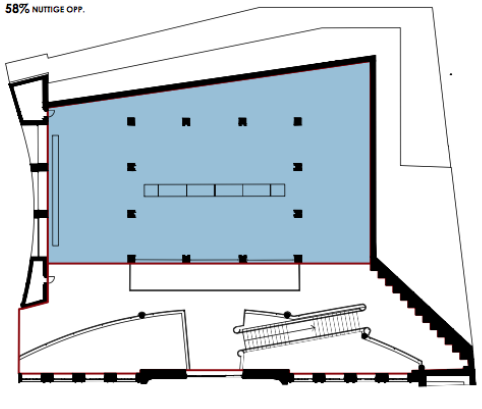
niv +1

62 %

+2

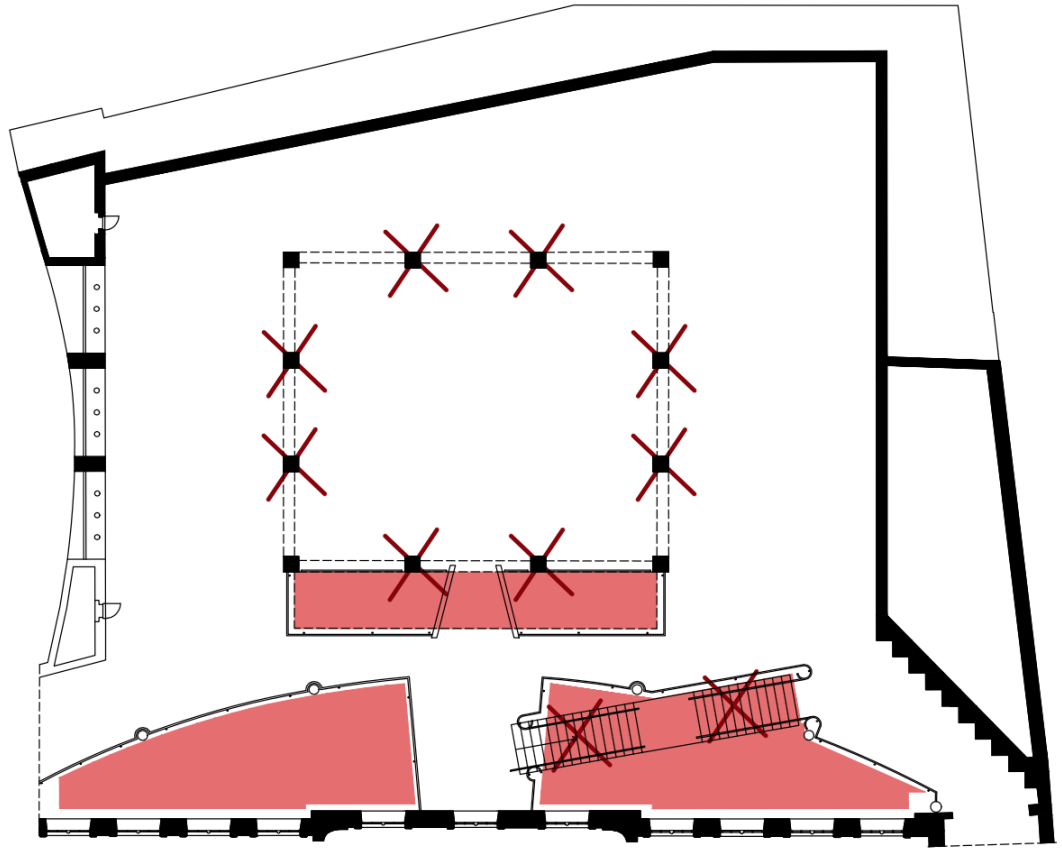
TOTALE OPPERVLAKTE 454 m²
NUTTIGE OPPERVLAKTE 262 m²
CIRCULATIE 192 m²

58% NUTTIGE OPP.

58 %

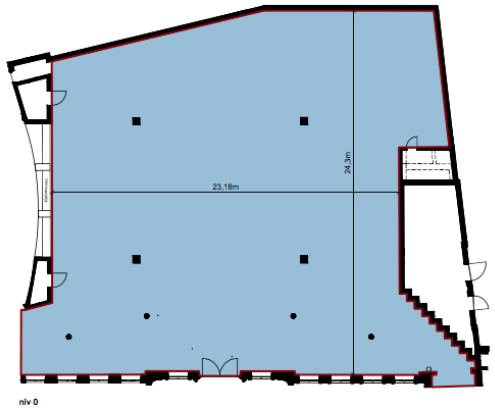
VERWIJDEREN 8 KOLOMMEN
VERWIJDEREN TRAP
SLUITEN VIDES (78m²)

niv +1

GF

NUTTIGE OPPERVLAKTE 394 m² naar 590 m²

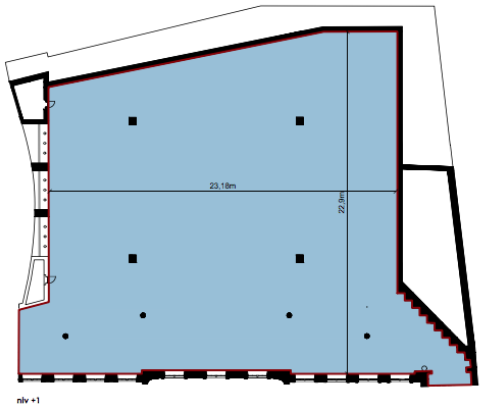

100 %

add 75m2
win 196m2)

+1

NUTTIGE OPPERVLAKTE 327 m² naar 524 m²

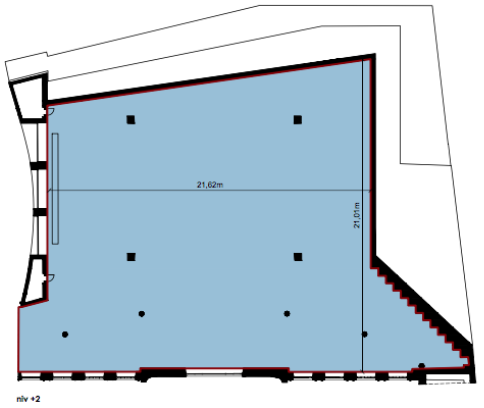

100 %

add 75 m2
win 197m2

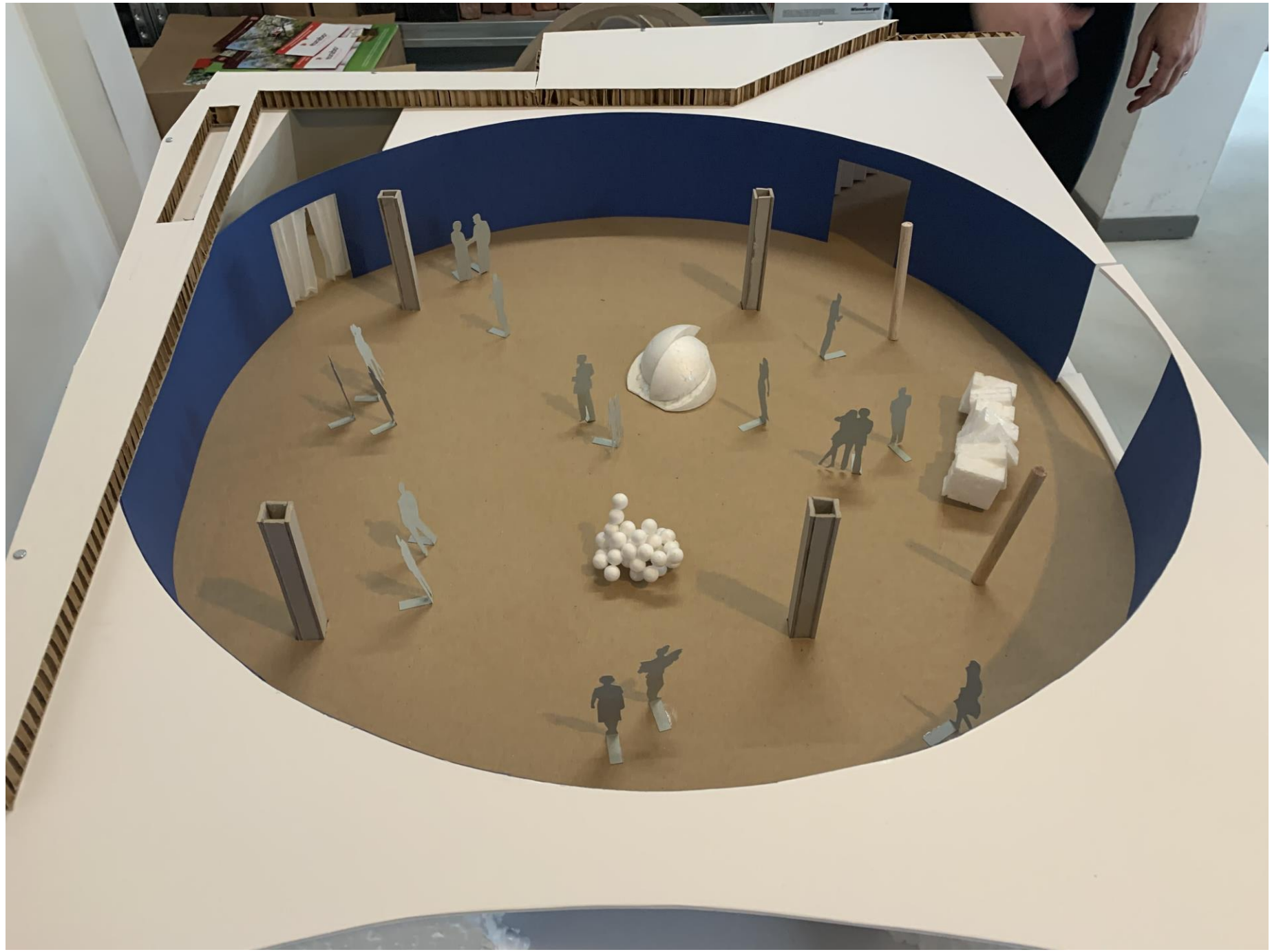
+2

NUTTIGE OPPERVLAKTE 262 m² naar 454 m²

100 %

add 75m2
win 192m2

Wo 26.10.2022 / Hal 5

BAUBÜRO IN SITU / ZIRKULAR (CH)

Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

Wo 16.11.2022 / College De Valk

HARQUITECTES (ES)

Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

Wo 15.02.2023 / STUK

AGWA (BE)

Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

Wo 08.03.2023 / STUK

SAMANTHA HARDINGHAM (VK)

Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

Wo 03.05.2023 / STUK

RE-ST (BE)

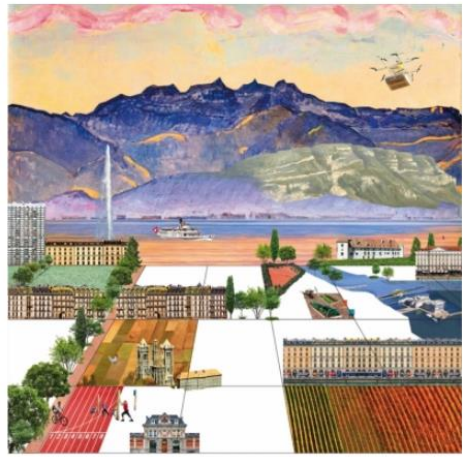
Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

Wo 29.03.2023 / STUK

STUDIO L A - ARNA MAČKIĆ (NL)

Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

Wo 19.04.2023 / STUK

STUDIO PAOLA VIGANO (IT)

Auditorium 22/23 - Residu / Residueren lees meer >

okt. 2022 - mei 2023

AUDITORIUM 22/23 - RESIDU/RESIDUEREN

thema lezingenreeks architectuur, stedenbouw en design lees meer >

AUDITORIUM 22/23 – Stichting Stad en Architectuur
curator RE-ST RESIDU/RESIDUEREN

R E-S T

Stel je vragen aan onze spreker!

Bart Vanden Driessche en Lieven Nijs, BLAF architecten;
Isabelle Verhaert, Revive en Pieter Broekaert, Democo

Circulaire case uitgelicht: TannaT in Molenbeek

revive

DEMOCO

boydens engineering

LABEAU

Green Deal Circulair Bouwen
20221006

Green Deal Circulair Bouwen
20221006

De rol van architecten in circulaire projecten

Bart Vanden Driessche, BLAF

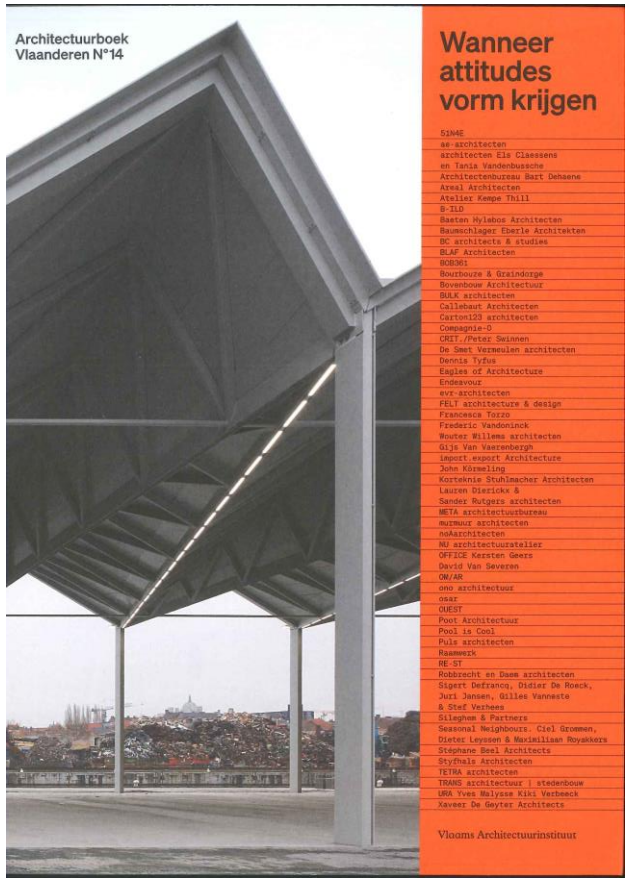
Project TannaT

Lieven Nijs, BLAF
Isabelle Verhaert, revive
Pieter Broekaert, Democo Brussel

- Durabitlity, duurzaam bouwen ?
- Sustainability, houdbaar bouwen ?
- Circularity, circulair bouwen ?

BLAF mission statement:
Engagement, onderzoek en intuïtie zijn onze drijfveren.
Ze weerspiegelen de maatschappelijke, wetenschappelijke en gevoelsmatige lading van het ontwerpen.
Engagement leidt tot verantwoordelijkheid, onderzoek tot innovatie en intuïtie tot signatuur.

“The (re)searching practice”

De (onder)zoekende praktijk

Arnaud Hendrickx

“Wetenschappelijk onderzoek is de eerste, cruciale schakel in de innovatieketen.” Deze boodschap is gericht aan iedereen die met steun van de Vlaamse overheid aan wetenschappelijk onderzoek wil doen. Ze staat in grote letters te lezen als openingszin op de pagina met informatie over wetenschappelijk onderzoek op de website van de Vlaamse overheid.[1] Op het eerste gezicht lijkt deze slogan aannemelijk. Sinds de wetenschappelijke revolutie met haar gesystematiseerde kennisproductie is een grote hoeveelheid aan verifieerbare en overdraagbare kennis ontwikkeld die exponentieel groeide en met overweldigend succes voor vooruitgang en vernieuwing zorgde. Hierdoor kreeg onderzoek een belangrijke rol in onze samenleving. Omdat onderzoek geassocieerd wordt met begrippen als objectiviteit, systematiek, verifieerbaarheid en innovatie, lijkt het in zekere mate weerstand te kunnen bieden aan concepten als mening, willekeur, ideologie en behoudsgezindheid. De kracht van onderzoek als hefboom om versteende conventies los te wrikken kan dus niet worden overschat.

We moeten er echter over waken om in ons enthousiasme over het succes van wetenschappelijk onderzoek niet een aantal zaken over het hoofd te zien. De boodschap van de Vlaamse overheid verbindt innovatie rechtstreeks met onderzoek door onderzoek de ‘eerste’ en de ‘cruciale’ schakel in de innovatieketen te noemen. Deze rechtstreekse verbinding van innovatie met onderzoek legt de vinger op twee mogelijke misverstanden. Ten eerste lijkt er enkel sprake te kunnen zijn van innovatie als er wetenschappelijk onderzoek aan te pas komt, terwijl onderzoek natuurlijk niet het alleenrecht op innovatie heeft. Ten tweede zou in elke innovatieketen sprake moeten zijn van wetenschappelijk onderzoek, terwijl innovatie alleen niet voldoende is om over wetenschappelijk onderzoek te kunnen spreken.

Stellen dat innovatie enkel door onderzoek tot stand kan komen, voedt het misverstand dat er een duidelijke hiërarchie zou bestaan: de enige bron van vernieuwing zou in onderzoek liggen. De praktijk speelt bij vernieuwing blijkbaar geen substantiële rol en wordt impliciet beschouwd als toepassing van of inspiratie voor de nieuwe inzichten die door onderzoek ontwikkeld worden. In realiteit dragen zowel de praktijk als het onderzoek, elk op hun eigen manier, bij aan vernieuwing binnen een discipline.

In een gesprek tussen Michel Foucault en Gilles Deleuze, gepubliceerd onder de titel *Intellectuals and Power*,[2] schets Deleuze de wisselwerking tussen praktijk en theorie als een niet-hiërarchische relatie met onderlinge afhankelijkheid, waarbinnen vernieuwing, als een stok in een estafetteloop, constant wordt doorgegeven

1 https://www.vlaanderen.be/steun-voor-academisch-wetenschappelijk-onderzoek (aanvulgenaadpleegd op 15 maart 2020).

2 Gilles Deleuze, ‘Intellectuals and Power’, in: Desert Islands and Other Texts, 1953-1974, 2004: p. 205-213.

BLAF Architecten – Woning dnA, Asse

BLAF Architecten – Woning tmEK, Erps-Kwerps

BLAF Architecten – Groepswoningen Oude Dokken, Gent

Universiteit Gent, Bijzonder Vraagstuk ontwerpleer (Maarten Van Den Driessche & Lieven Nijs – ontwerp: Tommy Messelis) – Paviljoen Brick Wall Ruin, Gent

Alba Tavares Vanhoutte – Ontwerptekeningen uit het Bijzonder Vraagstuk over baksteenarchitectuur

2000
Een startende bouwende praktijk
(Bio)ecologisch en circulair bouwen
Betaalbaar bouwen

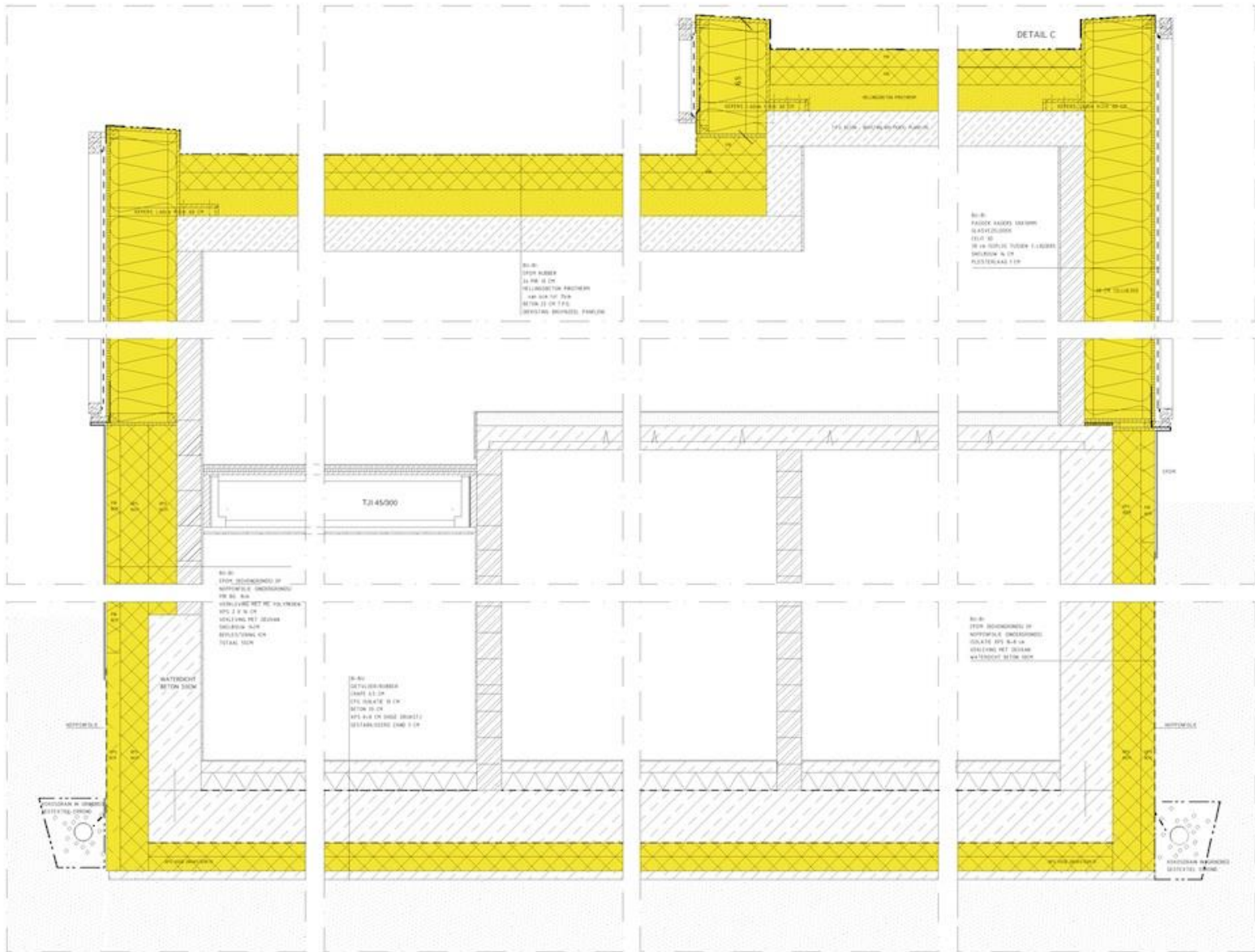

2006 – EPB / PEB
(Bio)ecological en circular building
Affordable building
Passive and zero-carbon building
sustainability

(re)searching & experimental practice
Engagement leads to responsibility, research to innovation and intuition to signature

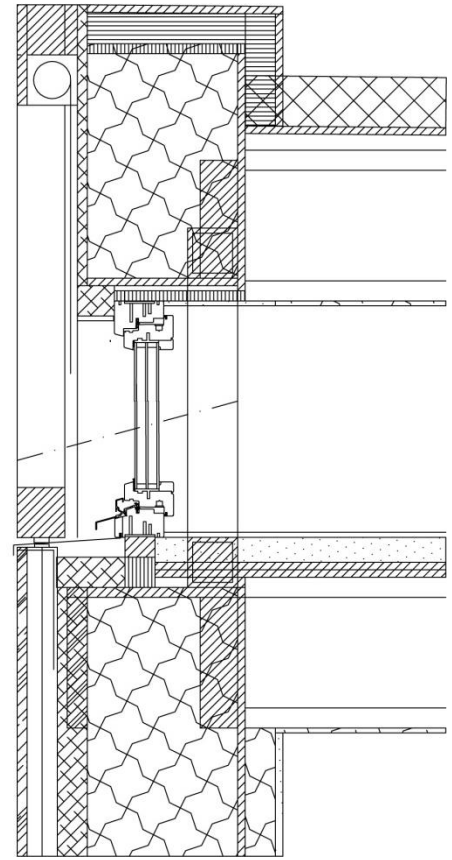
0 0,5m

VERTIKALE DOORSNEDE DOOR MUREN

aba / tlSN

- zonwering in padoeken kaders (100mm)
- schrijnwerk glas (100mm)
- betonnen kolom (100mm)

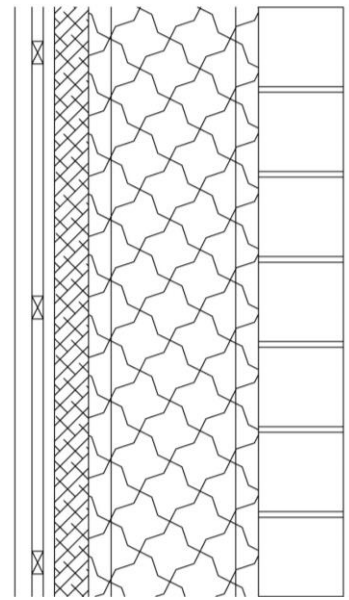
TOTAAL 300mm

gbL

- vertikale beplanking padoek (26mm)
- dubbele belatting padoek (2 x 22mm)
- dampopen waterdicht scherm
- houtvezelplaat pavathex (60mm)
- cellulose tussen FJI-liggers (300mm)
- silicaatsteen (150mm)
- luchtdicht binnenpleisterwerk (15mm)

TOTAAL 595mm

MIJN TV
TOCH DIT
ALLES GAAT VLOTTER MET EEN GOEIE FIETS & AANGEPASTE KLEDIJ.

Met gebouw in Mortsel
| Mortsel | Architect
Gemeentebestuur Mortsel
architect: Absolo architecten

De principes die opgesteld worden door artikel 653 beogen met de tijd een gedeelde eigendom te creëren. Gezien de rechtspraak duidelijk het gemeenschappelijk belang op zich bevoordeelt ten opzichte van de tijdelijke mening van een huidige eigenaar-buur. Deze kan zich immers enkel beroepen op het feit dat hij de betreffende muur niet onmiddellijk zal gebruiken om de inplanting ervan, schrijlings op zijn terrein, te verhinderen. Hij kan nog van gedachte veranderen...

Nadien zouden zijn erfgenamen of andere toekomstige eigenaars andere projecten kunnen hebben die het gebruik vereisen van deze mandelige muur. De doelstelling bestaat er ook in dure en buitensporige vastgoedtransacties te voorkomen wanneer de buur de meitee muur gebruikt. Dit systeem biedt immers de mogelijkheid om enkel de bouwkost te betalen zonder een authentieke akte te moeten verlijden voor een strook terrein van ongeveer 15 cm breed.

Deze principes laten ook toe om een continuïteit van aangrenzende constructies te garanderen zonder leegtes te laten tussen twee gebouwen en dit om evidente redenen van esthetiek en openbare hygiëne. Door deze mechanismen op punt te stellen geeft de rechtspraak duidelijk de voorkeur aan een pragmatische oplossing in het belang van de grond en het openbaar goed.

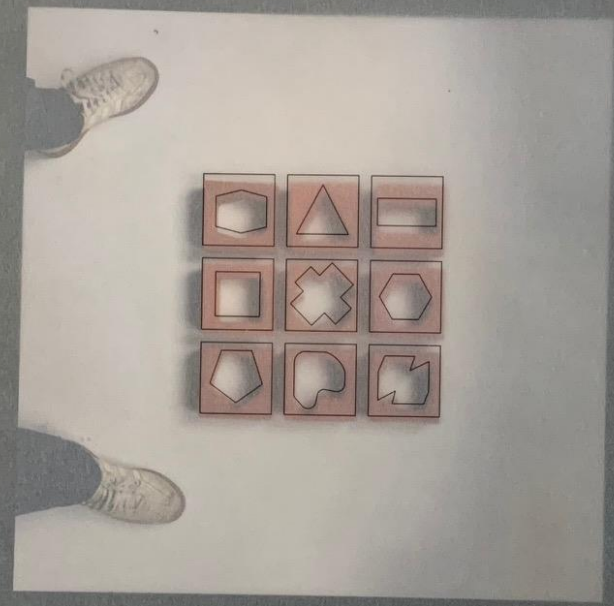
Zonder rond de pot te draaien is het evident dat de meeste architecten de scheidingsmuur automatisch schrijlings op beide gronden zetten zonder zelfs maar te weten waarom ze zo op de aangrenzende eigendom mogen komen.

We hebben gezien dat deze overschrijding enkel kan bestaan als de muur, door zijn structuur, in desbetreffend geval later gebruikt kan worden door de eigenaar van de naburige grond. Deze "invasie" van het aangrenzende terrein (dit in werkelijkheid vaak heel negatief ervaren wordt) berust op een veronderstelling van toekomstig nut voor de betreffende muur.

Wel nu, voor passieve gebouwen is het aangewezen om een isolatielaag van minstens 25 à 35 cm te voorzien. Met het oog op de kosten en de continue doeltreffendheid zal de architect geneigd zijn om te voorzien dat

30 WAYS TO BUILD A WALL

Duurzaam, energiezuinig en experimenteel bouwen met BLAF Architecten

PROJECTEN BLAF ARCHITECTEN

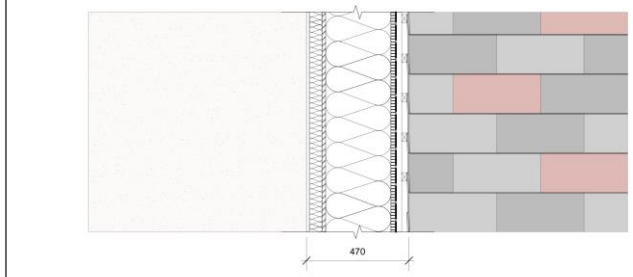
NATHAN CLAEYS

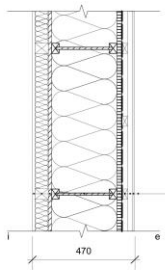
30 WAYS TO BUILD A WALL

Duurzaam, energiezuinig en experimenteel bouwen met BLAF Architecten

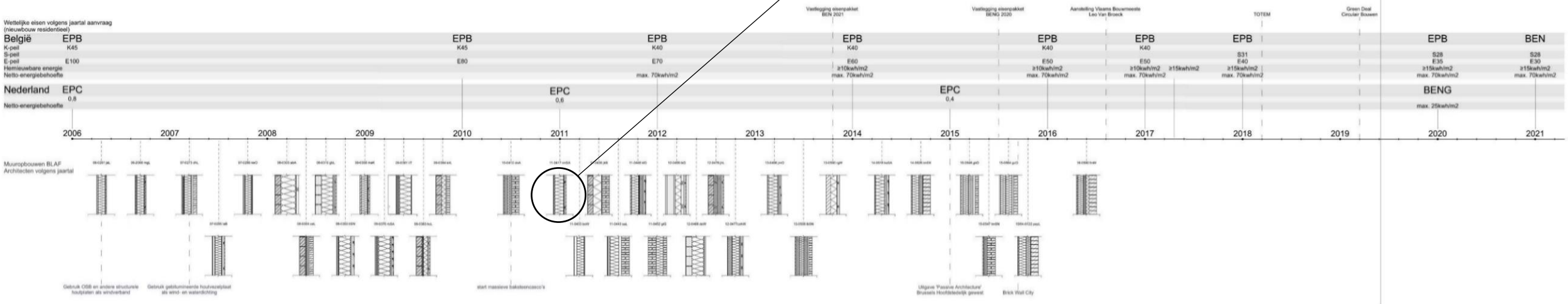
NATHAN CLAEYS

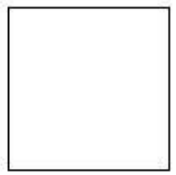
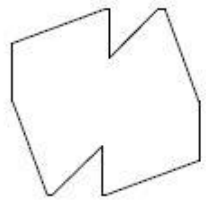
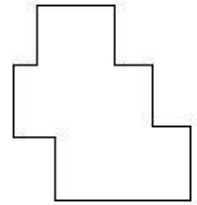
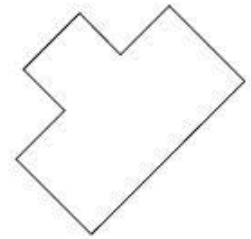
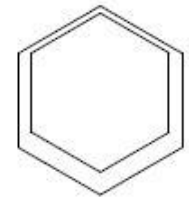
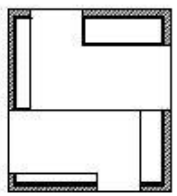
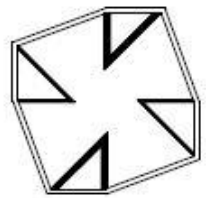
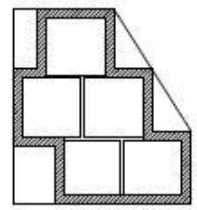
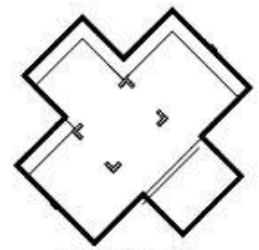
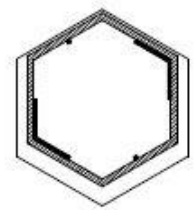
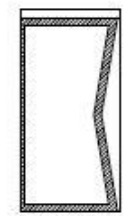
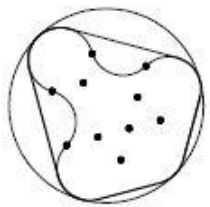
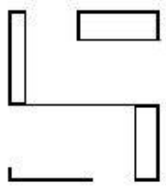
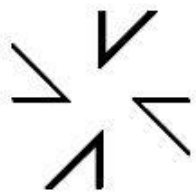
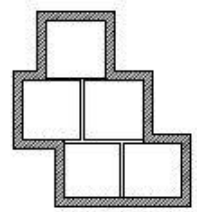
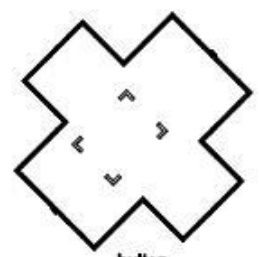
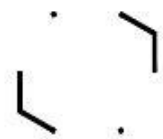
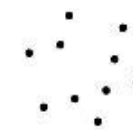

	prijs/m2 (€)	R-waarde (m2.K/W)
e		0,040
Eternit kleitegelpan (400*270*5mm)	25,66	0,012
panlatten (24x38mm)	2,52	0,185
tengellatten (25x48mm)	2,52	0,192
houtvezelplaat Celid 3D (18mm)	18,22	0,375
FJI-ligger (45x300mm)	7,34	2,308
+ cellulose	13,50	7,895
OSB3 (15mm)	6,36	0,115
luchtdicht afgetaped	1,46	
technische belatting (60mm)	5,80	0,462
+ vlaswol	6,93	1,5789
gipsvezelplaat Fermacell (12,5mm)	9,93	0,039
i		0,130
	100,24 Prijstot/m2 (€)	9,968 Rtot (m2.K/W)
		0,100 Utot (W/m2.K)

TIJDLIJN

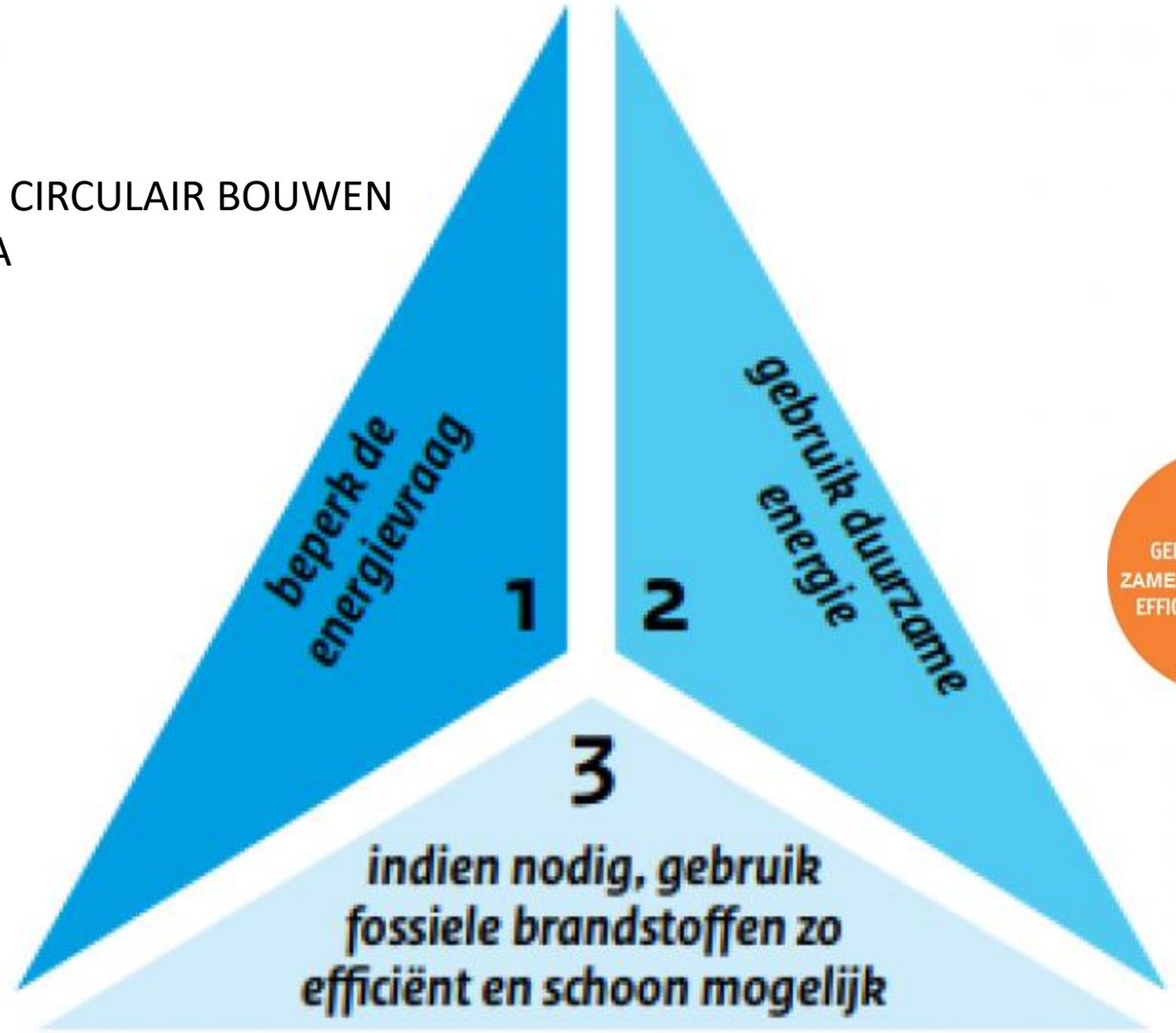

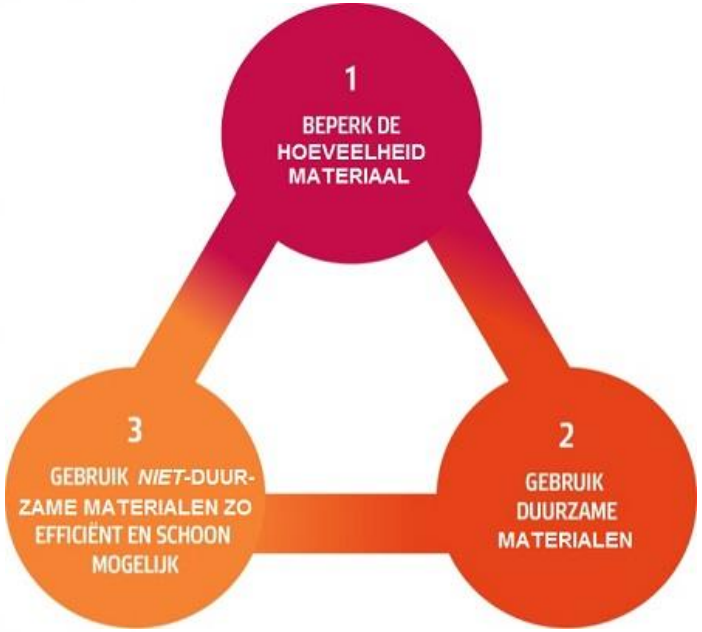
	gbL	boW	rbSA	dnA	IIT	seM	gjG
ORIËNTATIE							
COMPACTHEID							
BOUWMETHODIEK skelet - massief	 massief + skelet	 massief + skelet	 skelet	 skelet + massief	 massief + skelet	 skelet	 skelet
STRUCTUUR binnenstuctuur - buitenstructuur	 binnen	 binnen	 binnen	 buiten	 binnen	 binnen	 binnen

TRIAS ENERGETICA – PASSIEF BOUWEN

TRIAS MATERIA – CIRCULAIR BOUWEN
TRIAS ECOLOGICA
TRIAS AQUA
TRIAS MOBILITA
TRIAS …

TRIAS DENKEN IS
ANDERS DENKEN

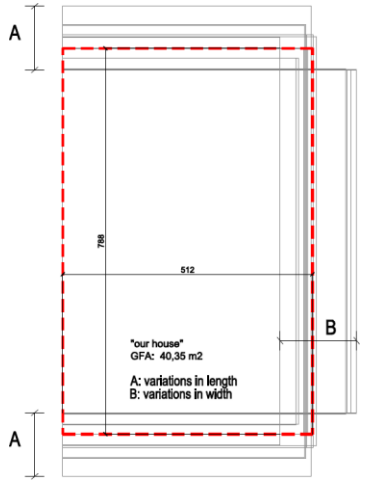

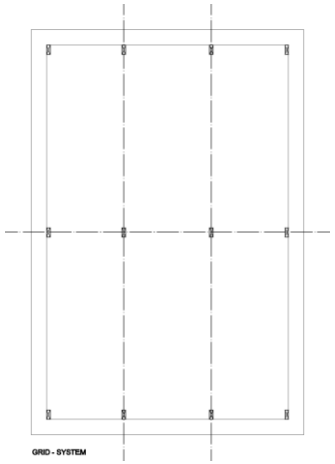

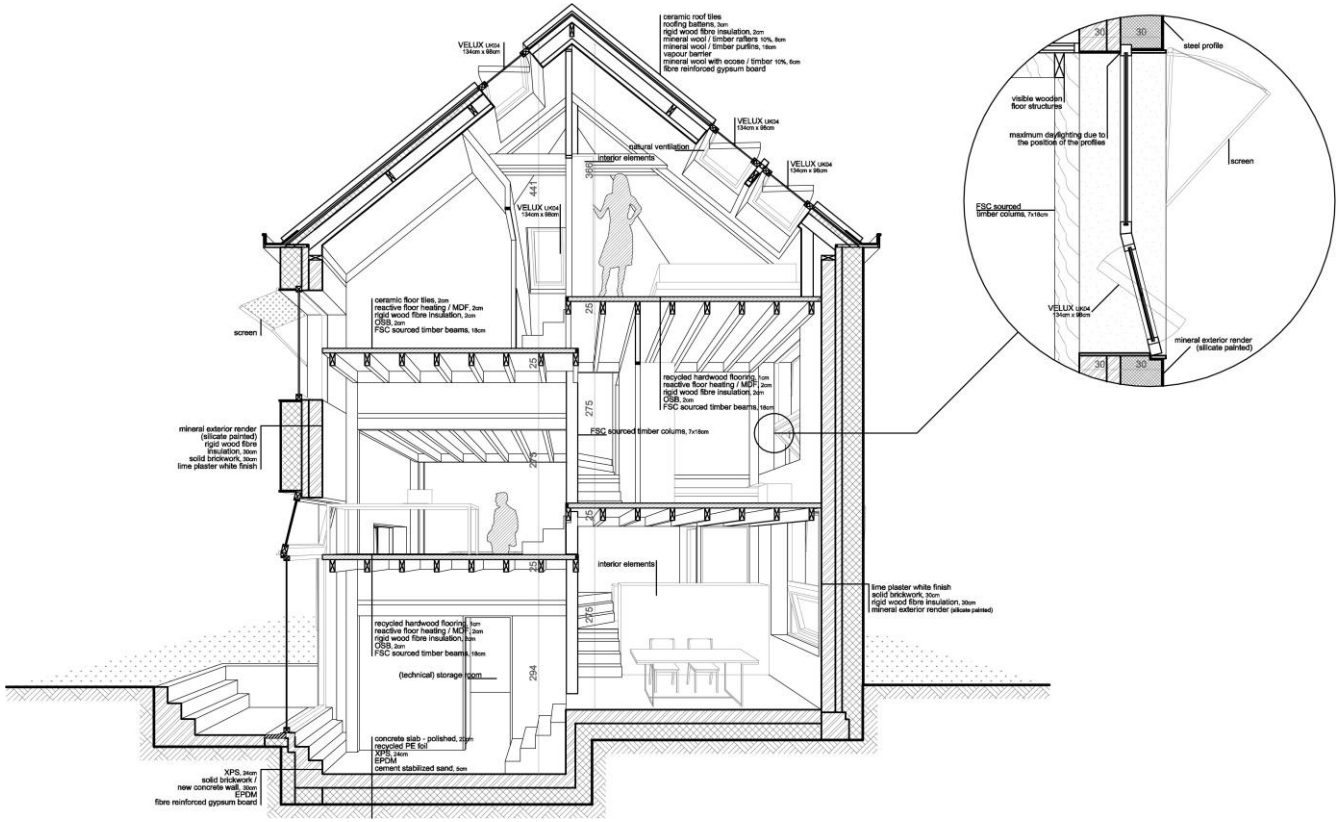
A.2.6 CONCEPT SUITS 2 FACADE AND 3 FACADE HOUSES

The garden city is made up of homes with almost the same surface area. The width and length of each property varies within the range in which the grid is applicable. This ensures that the internal structure is applicable for different sizes and remains reproducible. Each floor is connected to two outer walls which ensures daylighting for rowhouses. Since we do not extend beyond the volume, the system fits within the limits of the existing house. Which makes the MATCHBOX applicable for 2 facade houses.

A.2.7 PLANS, SECTION, ELEVATIONS

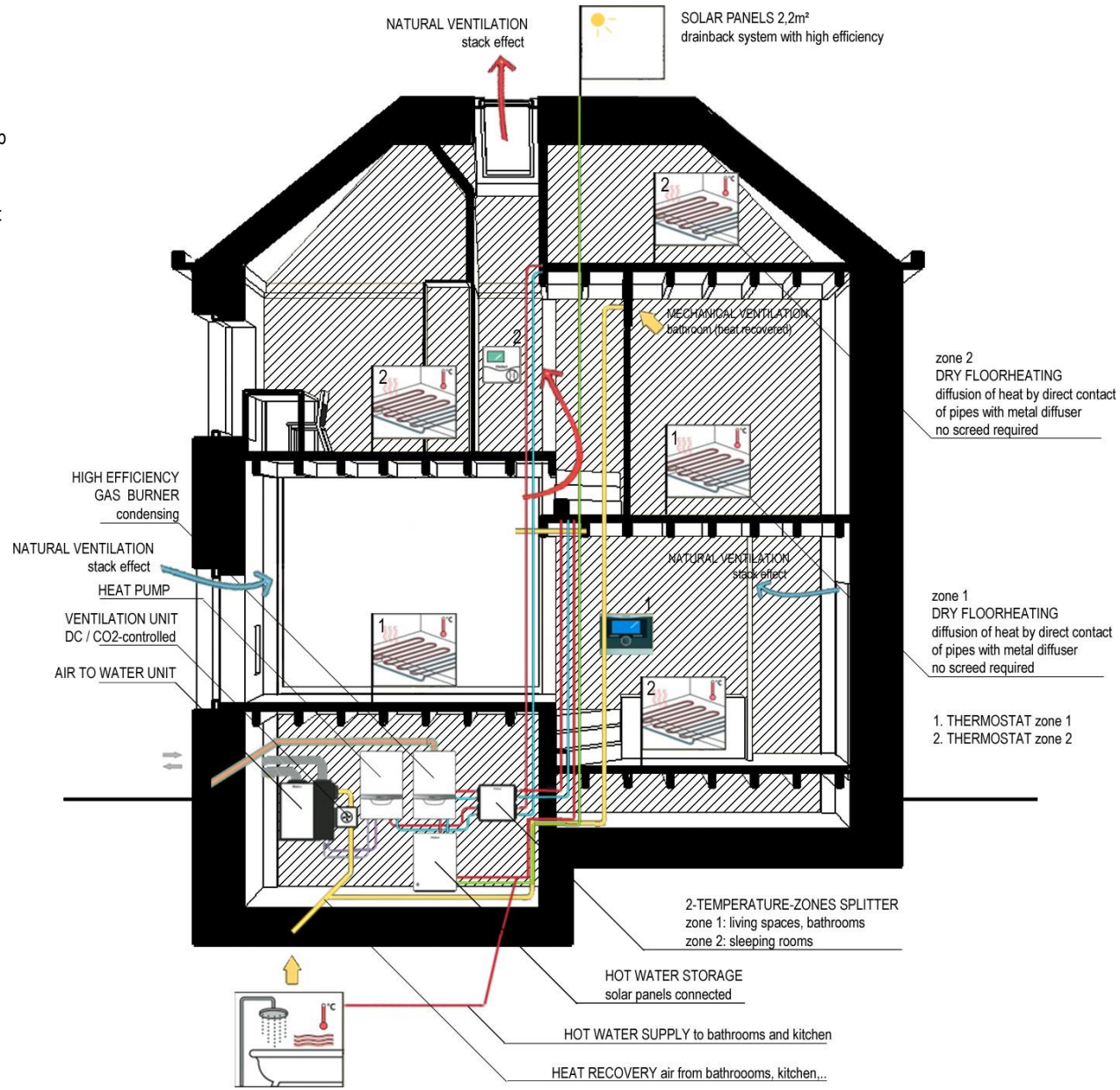

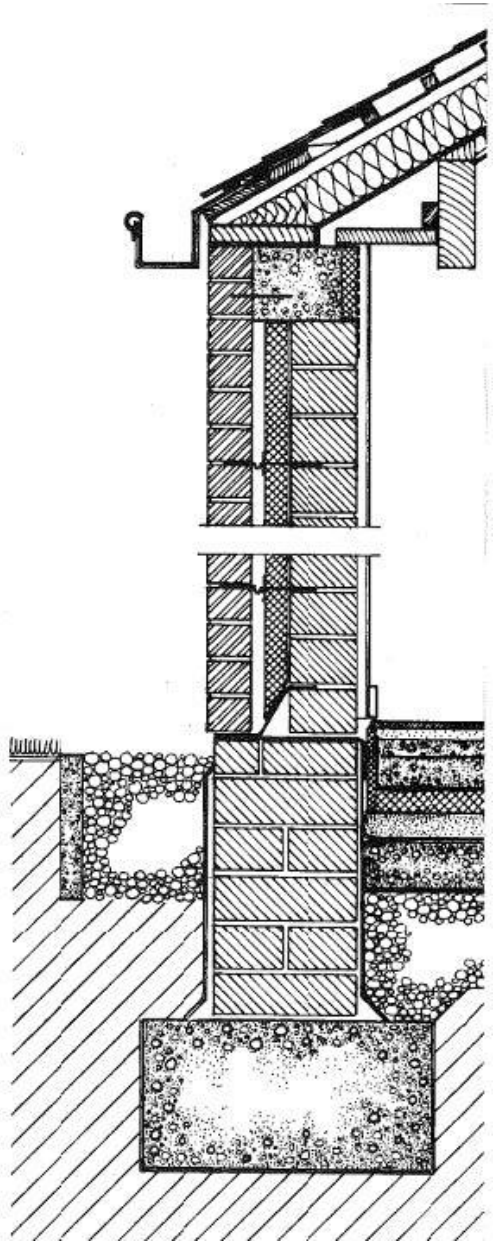

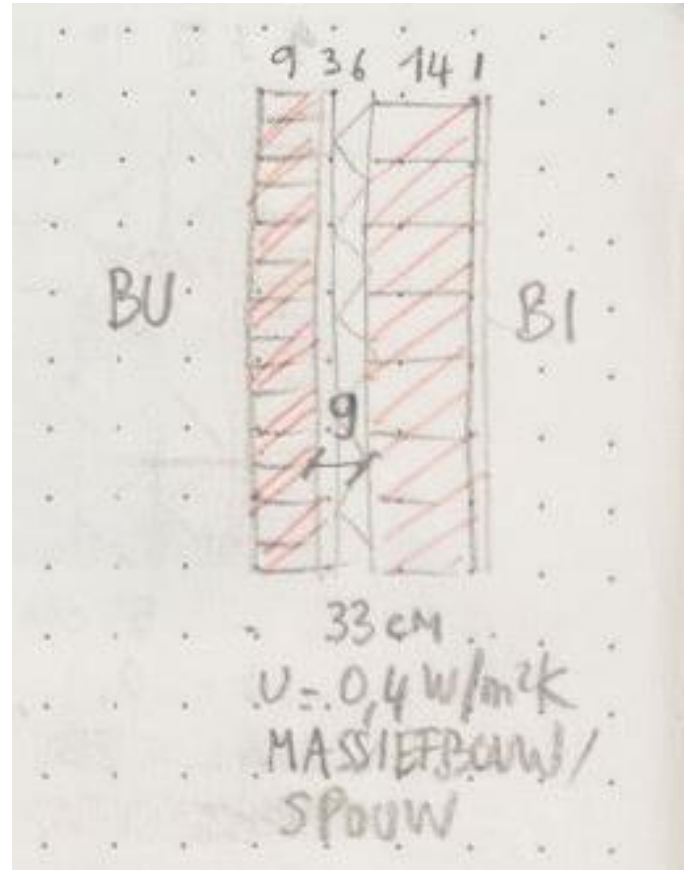
A.2.8 INSTALLATION CONCEPT

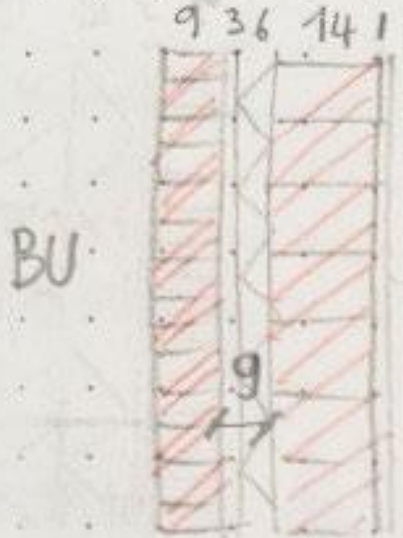
We suggest a hybrid system offering a climate solution which

- is *expandible*: basic installation is a high efficiency gas burner. For this house we make the system hybrid by adding a small heat pomp (air/water) for space heating. We address more renewable sources by adding solar panels for hot water supply.
- can *recuperate the heat* from the mechanical ventilation: the air unit of the heat pomp is installed inside and the warm air from bathrooms and kitchen can pass trough the unit.
- is *compact*
- - is silent and does not have an external air unit (wich can cause noise nuisance for neighbours)
- is powered with standard 230V, 16A
- can provide significant carbon savings
- *is intelligent*: always selects the most cost effective fuel to be used based on energy tariffs.
- installation is *flexible*: suited for 3-facade houses and 2-facade houses. (higher and lower space heating demands)
- offers integrated *cooling* through floorheating circuit
- installation is cost-effective. You can decide to upgrade or downgrade your system. No borehole system needed.

9 3 6 14 1
BU
BI
9
33 cm
U=.0,4 W/m²K
MASSIEFBOUW/
SPOUW

33 cm

U=.0,4 W/m²K

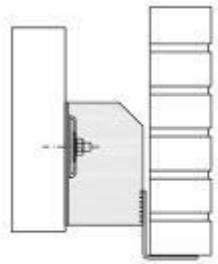
MASSIEFBOUW/ SPOUW

55 cm

U =. 0,11 W/m²K

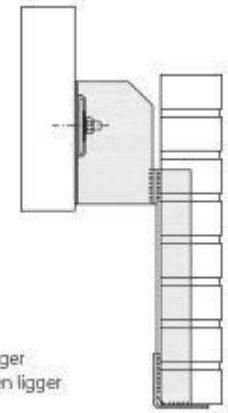
MASSIEFBOUW / SPOUW PASSIEFSTANDAARD

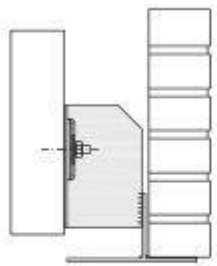
Zichtbare geveldrager
bevestigd aan betonbalk

Zichtbare geveldrager
bevestigd aan stalen ligger

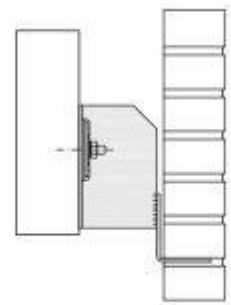
Zichtbare geveldrager
met lat voor rolluik
of screen

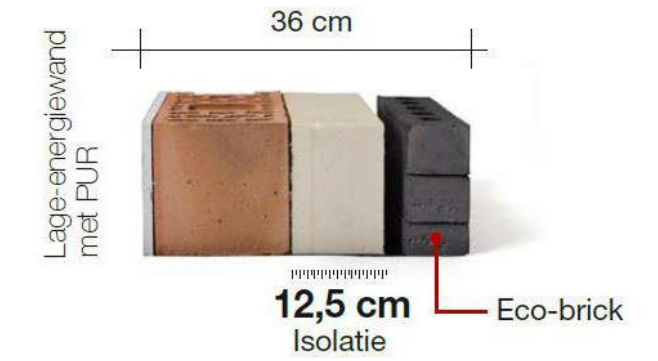
Zichtbare geveldrager
met spouwafsluiting

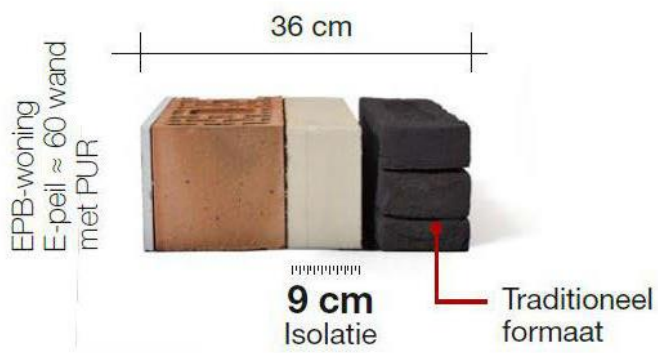

Onzichtbare geveldrager
met rollaagbeugels

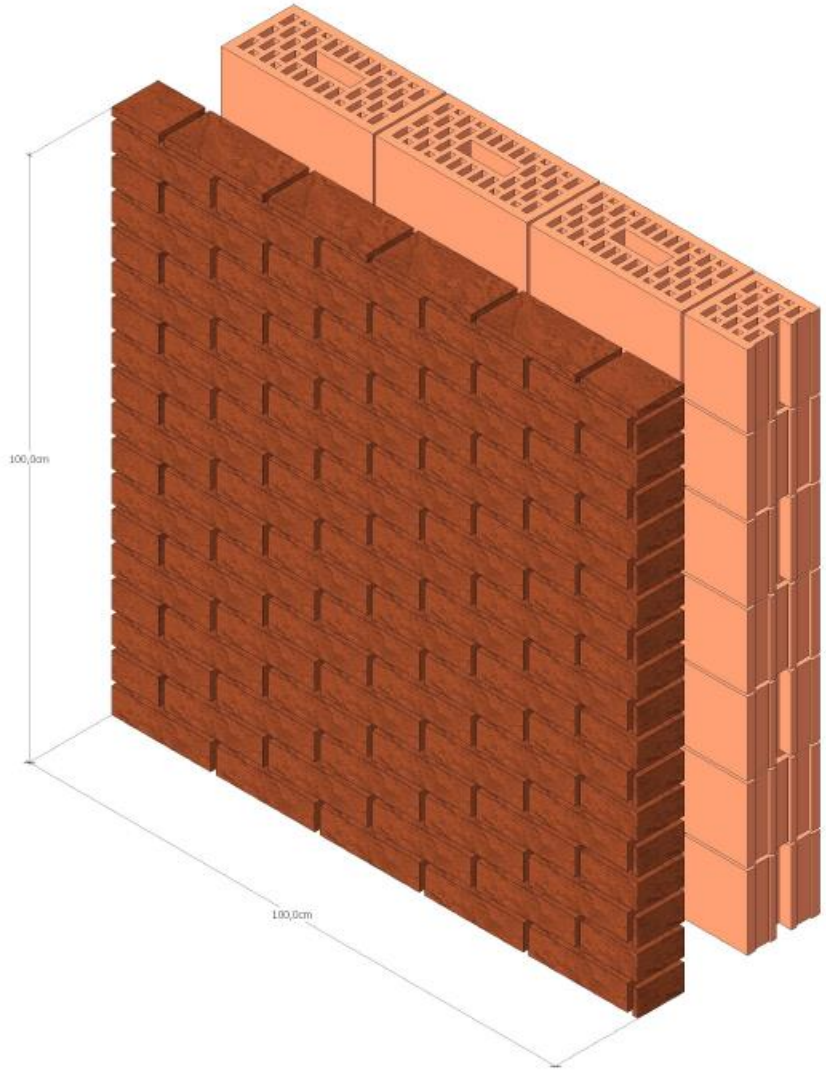
Onzichtbare geveldrager
met verlijmde gevelsteen

36 cm
Lage-energiewand
met PUR
12,5 cm
Isolatie
Eco-brick

36 cm
EPB-woning
E-peil ≈ 60 wand
met PUR
9 cm
Isolatie
Traditioneel
formaat

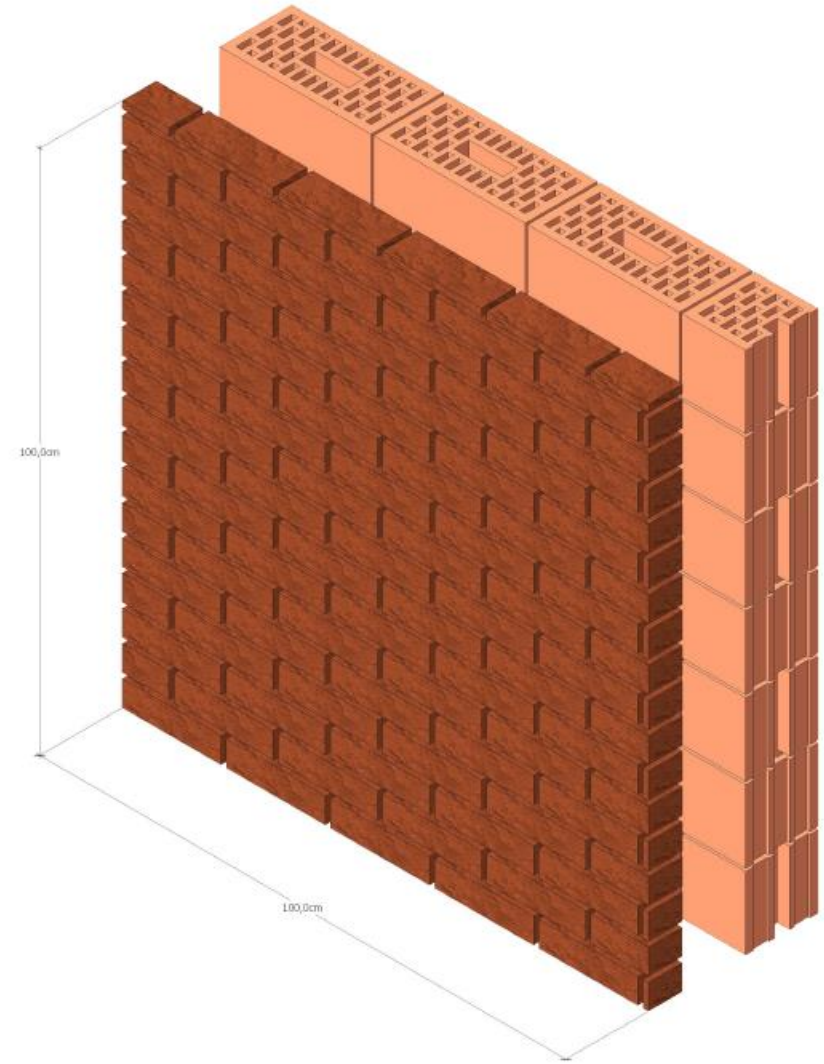

snelbouw en gevelsteen

157 403,868 cm^3 van klei

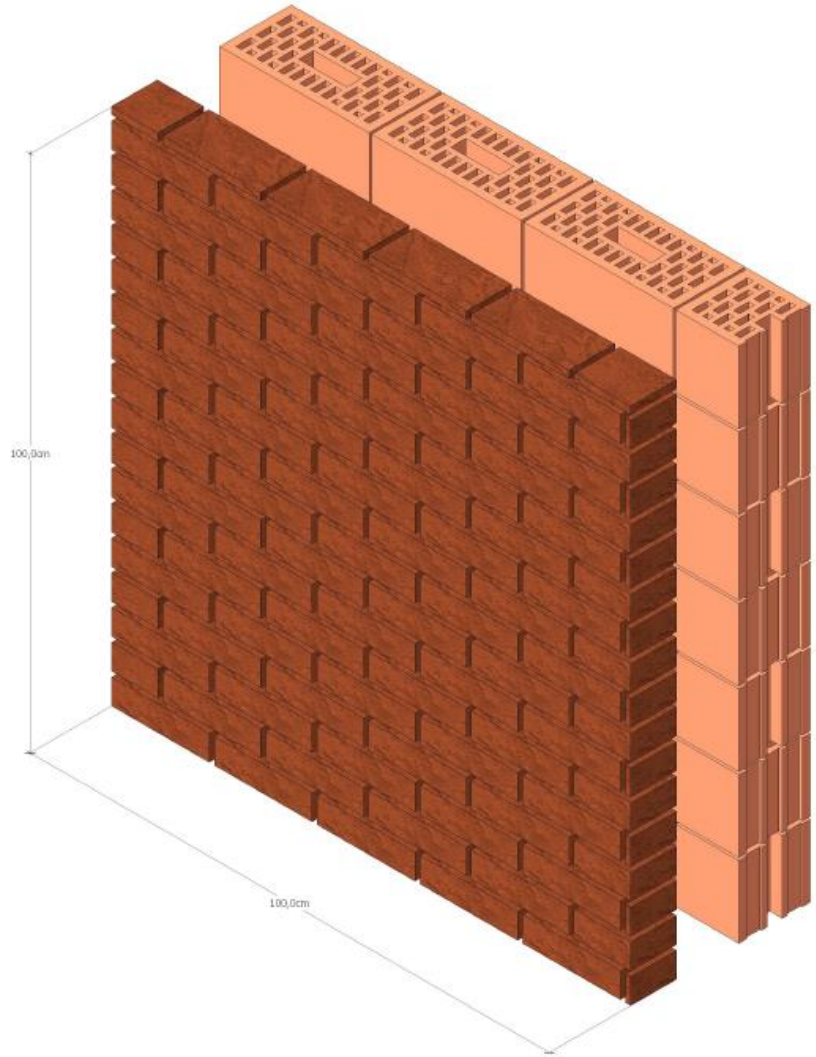
snelbouw en eco-brick

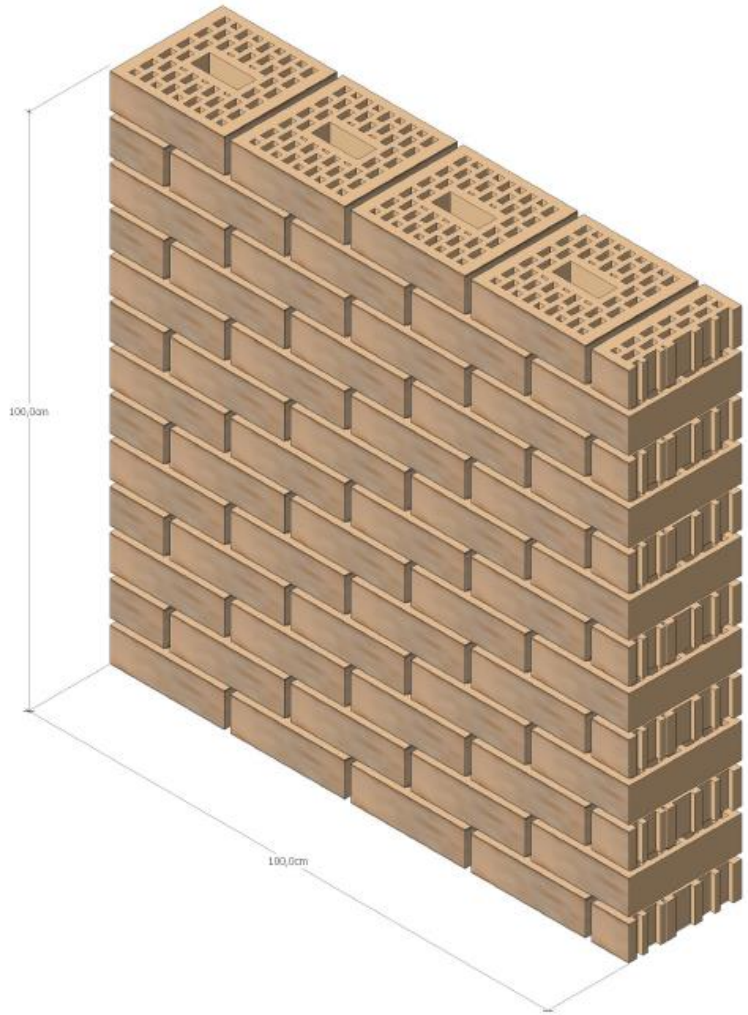
139 272,618 cm^3 van klei

- 11,52 %

snelbouw en gevelsteen

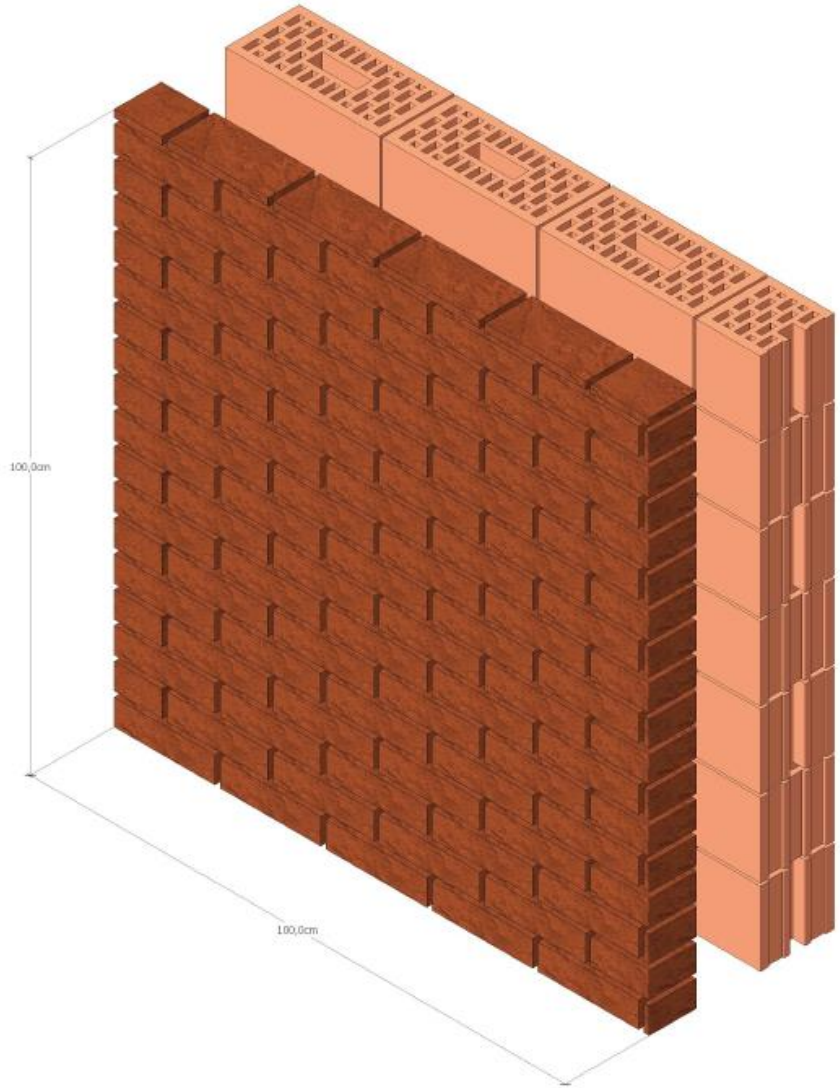
MX-brick (Ploegsteert)

157 403,868 cm^3 van klei → 122 726,250 cm^3 van klei

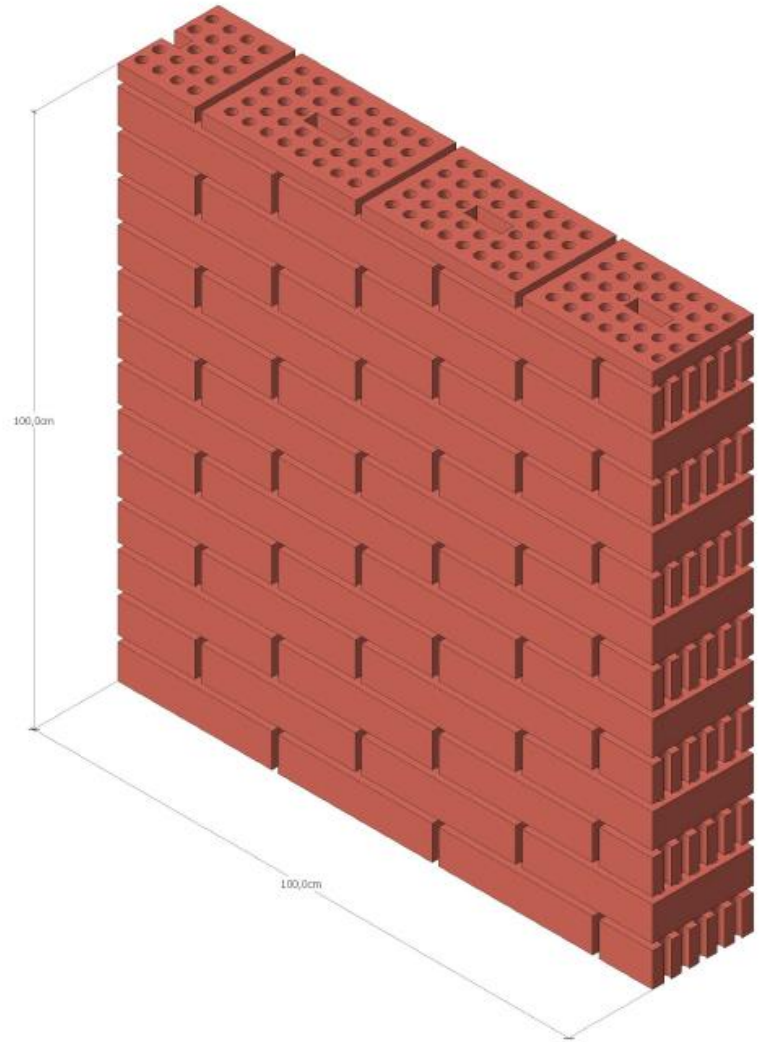
- 22,03 %

snelbouw en gevelsteen

157 403,868 cm^3 van klei

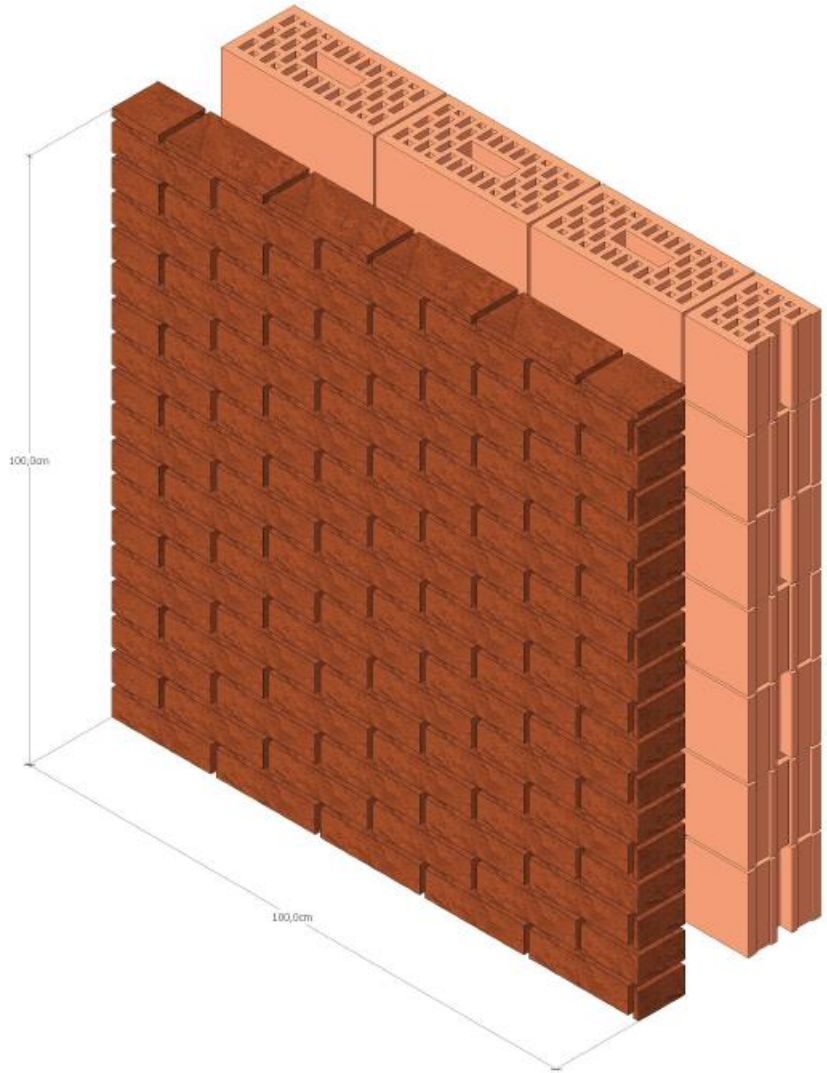
BLAF brick 1.0 (Wienerberger)

121 144,228 cm^3 van klei

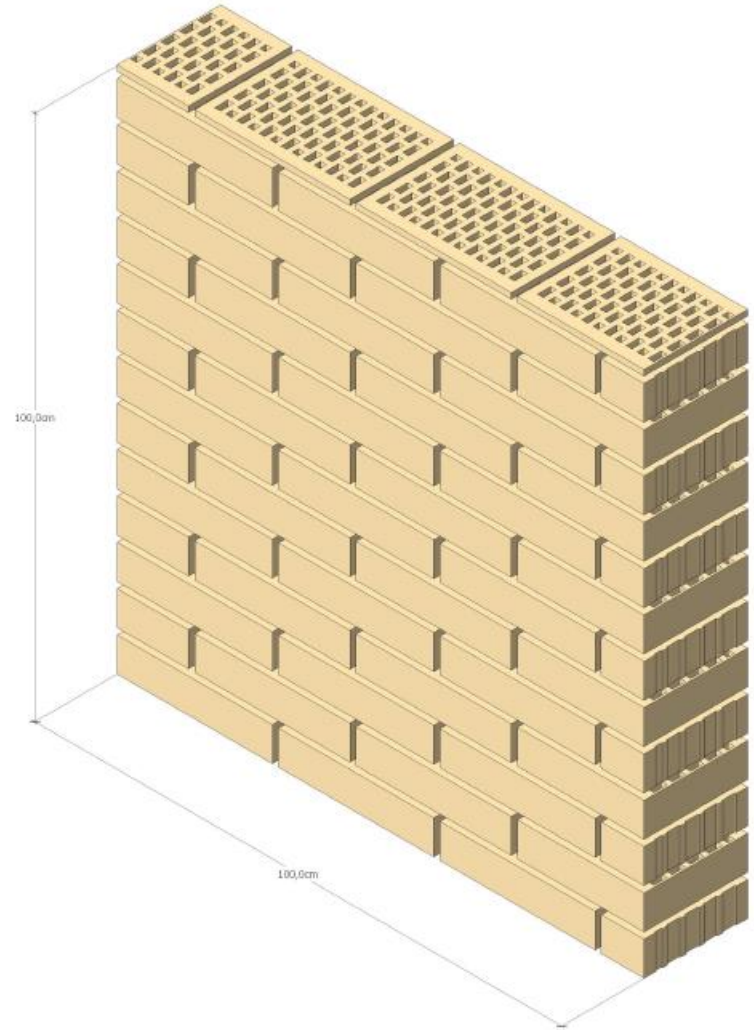
- 23,04 %

snelbouw en gevelsteen

157 403,868 cm^3 van klei

BLAF brick 2.0 (Ploegsteert)

115 403,814 cm^3 van klei

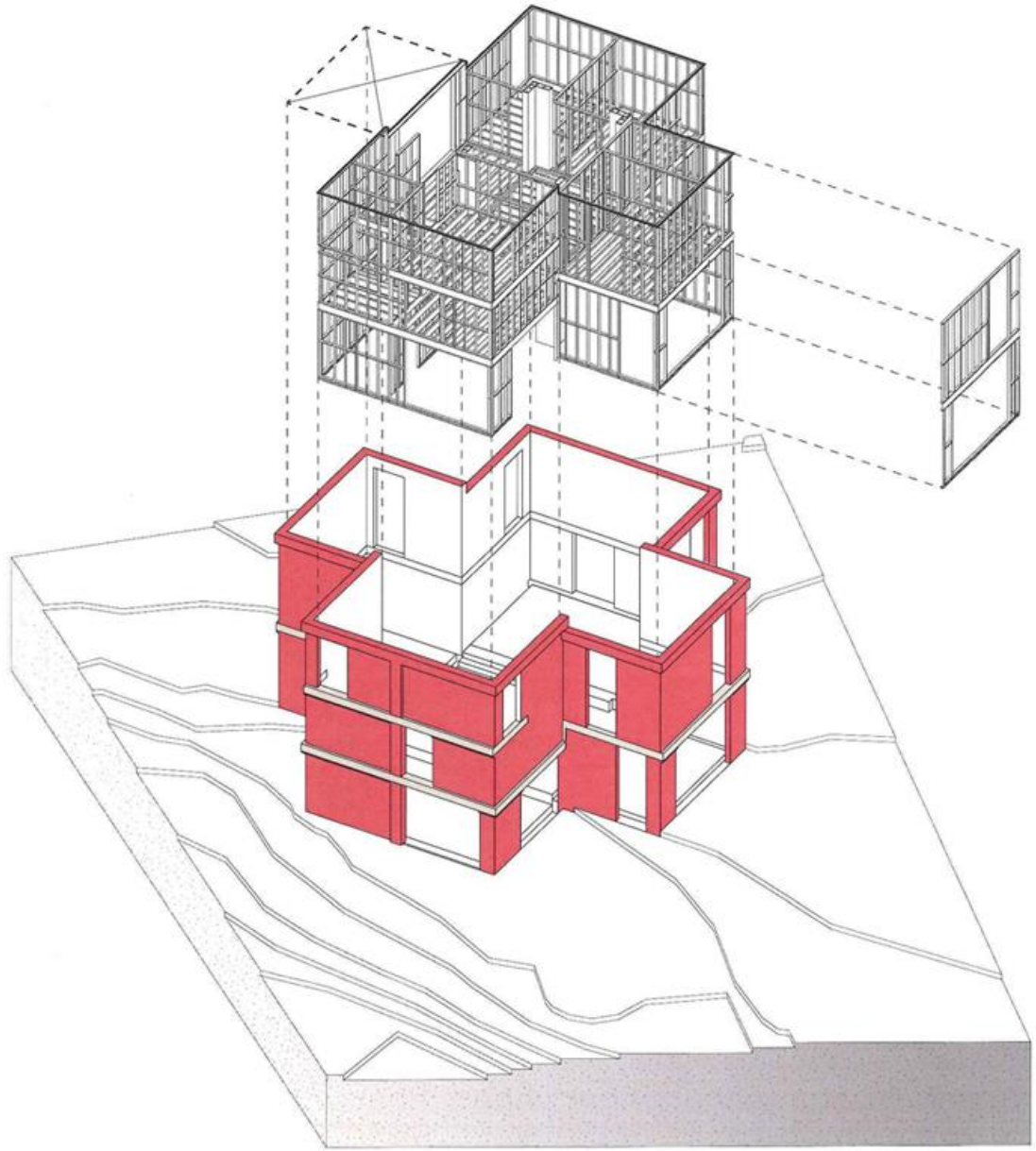
- 26,68 %

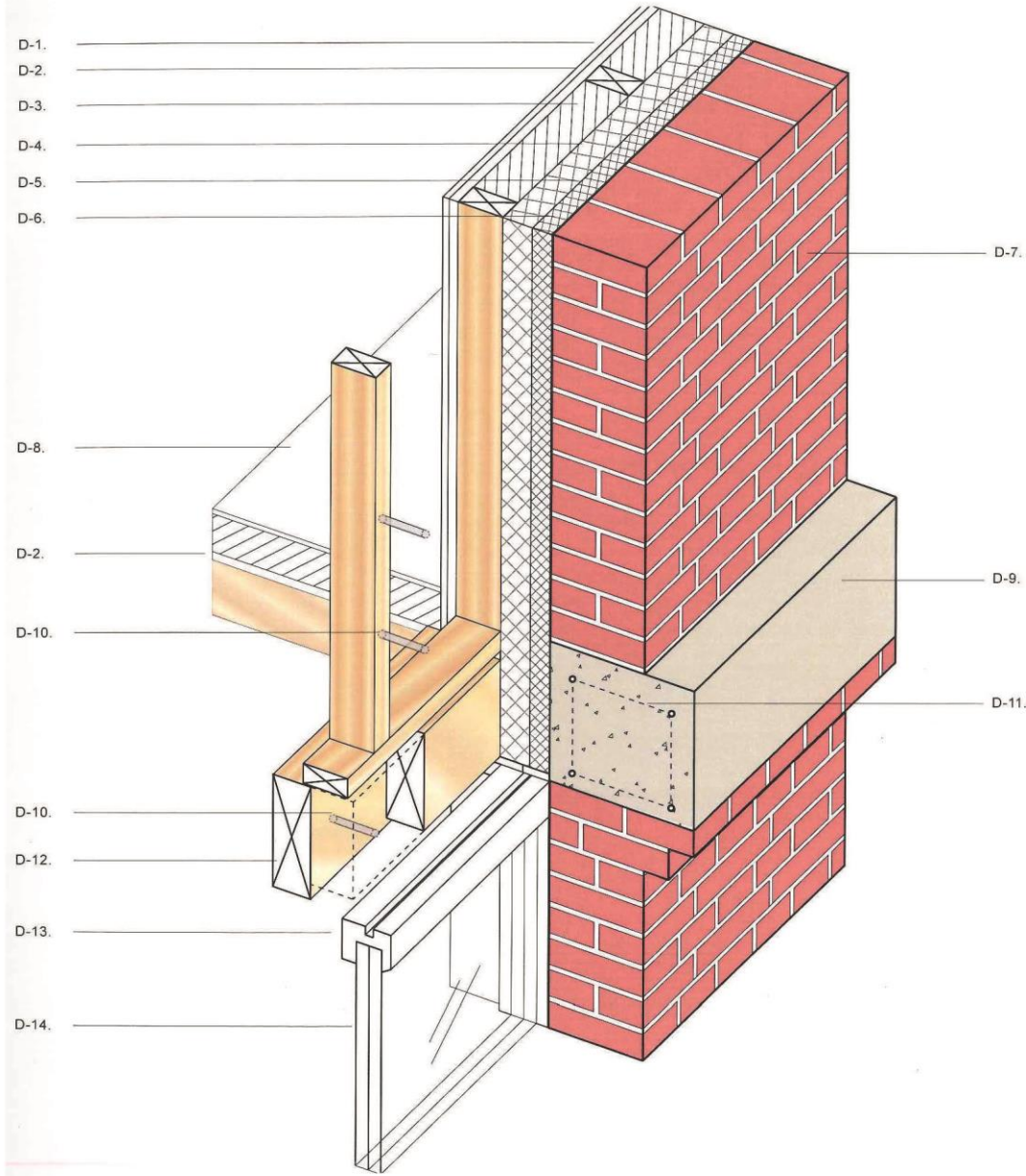

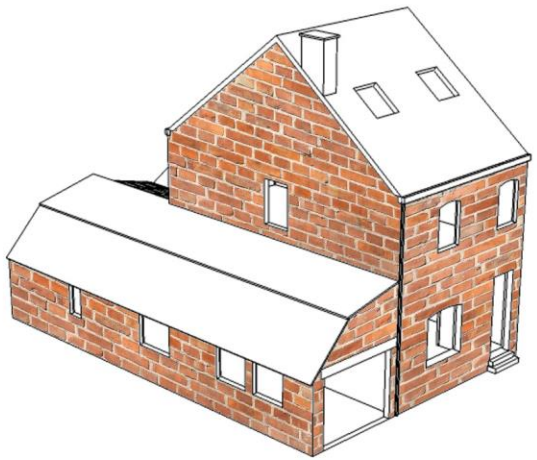

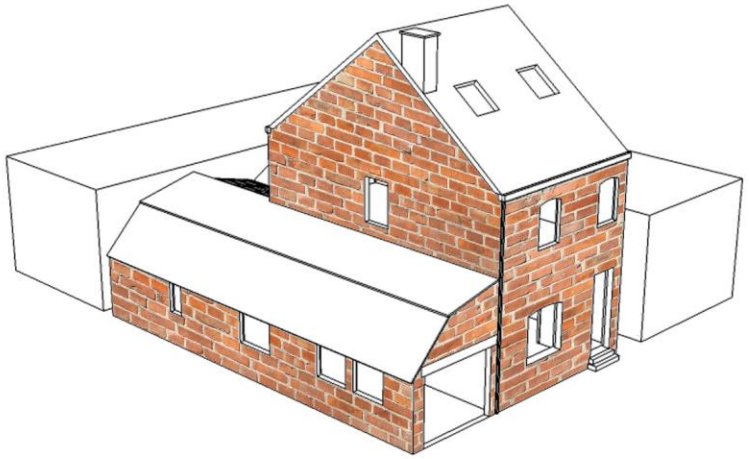

D-1.
D-2.
D-3.
D-4.
D-5.
D-6.
D-7.
D-8.
D-2.
D-9.
D-10.
D-11.
D-10.
D-12.
D-13.
D-14.

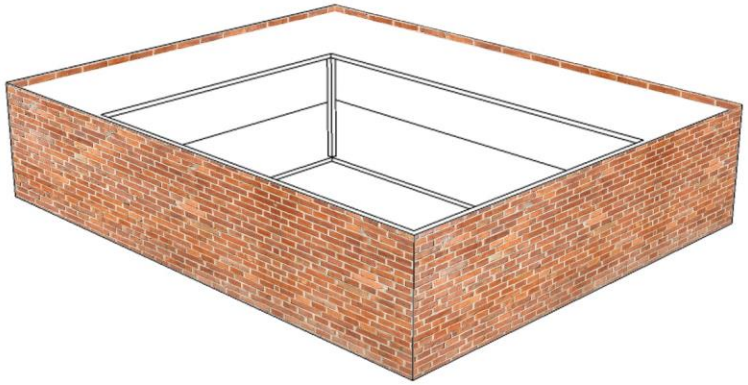

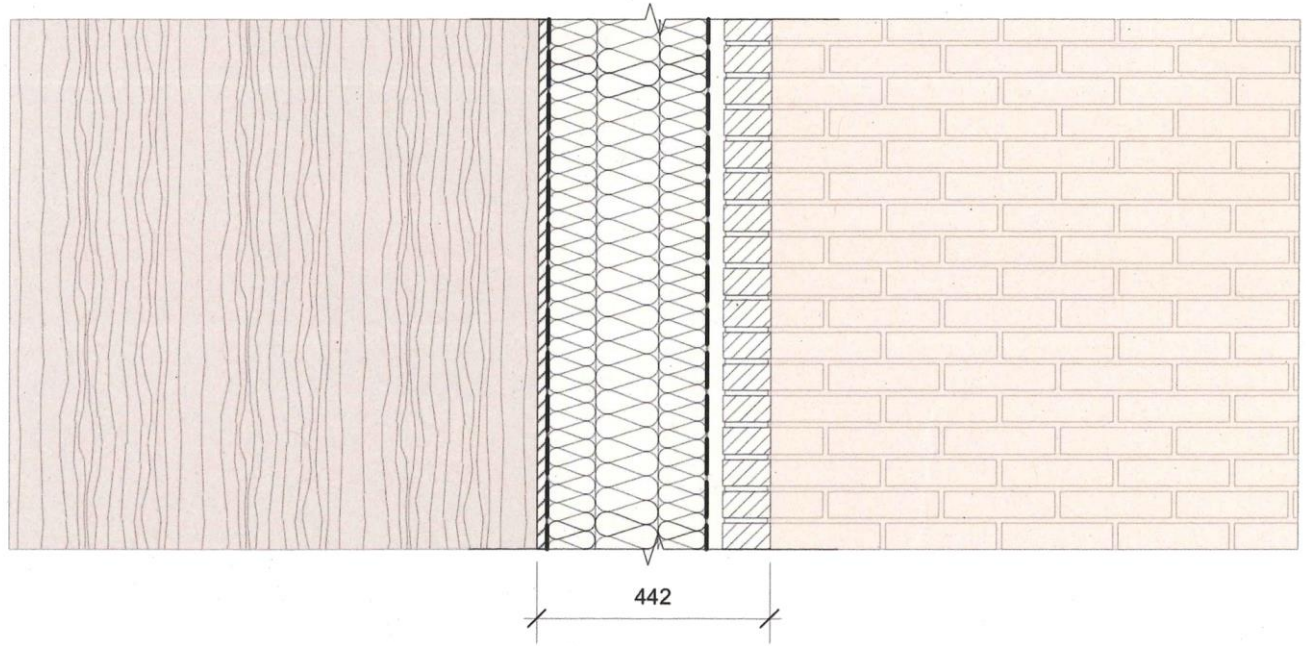

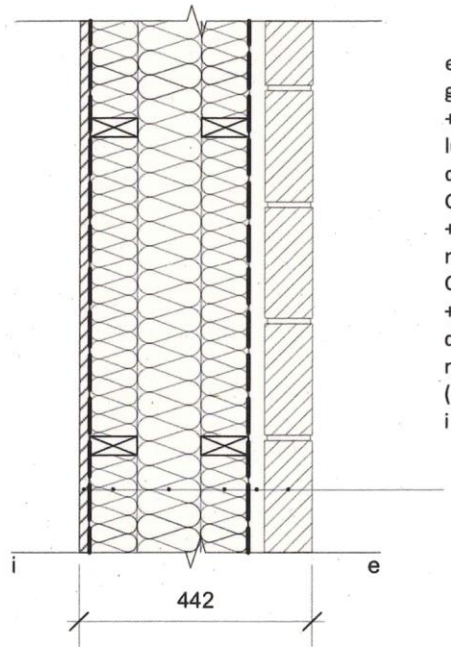

Durabitlity, duurzaam bouwen, Sustainability, houdbaar bouwen, Circularity, circulair bouwen

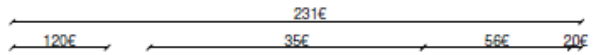
Het is te gemakkelijk om te pretenderen dat je iconen bouwt.
Reversible building is ook een uitgangspunt geworden, want ooit wordt het afgebroken.

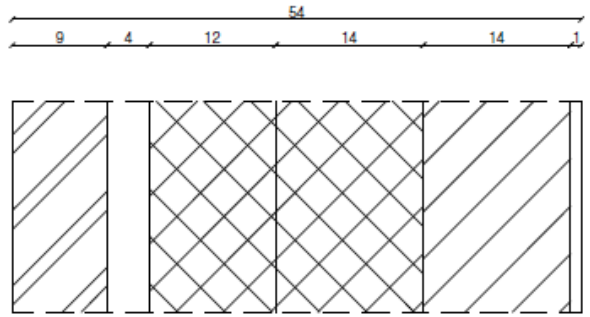
Stenen gevel

	prijs/m2 (€)	R-waarde (m2.K/W)
e		0,040
gevelsteen (90mm) halfsteens (recup)	111,00	0,2045
+ spouwankers	5,00	
luchtspouw (30mm)		0,160
dampopen scherm (1mm)	7,50	0,012
CLS (90x40mm)	3,12	0,685
+ minerale wol	10,22	2,432
minerale wol (120mm)	13,64	3,243
CLS (90x40mm)	3,12	0,685
+ minerale wol	10,22	2,432
dampdicht scherm	3,36	0,006
multiplex (18mm) (niet achter metselwerk)	11,00	0,106
(snelbouwmetselwerk (140mm))	90,00	0,538
i		0,130
	178,18 Prijstot/m2 (€)	8,417 Rtot (m2.K/W)
		0,119 Utot (W/m2.K)

MASSIEF

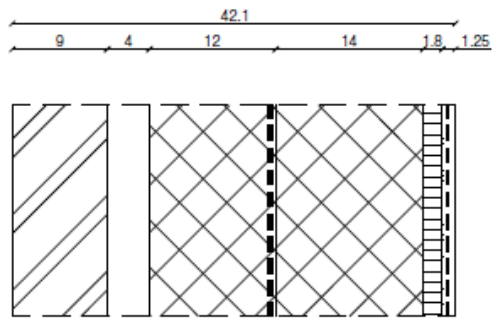

U-WAARDE 0.090W/M²K

- NIET-DRAGENDE GEVELSTEEN
- SPOUW
- MINERALE WOL-ISOLATIE
- DRAGEND BINNENMETSELWERK
- LUCHTDICHTING PLEISTERWERK

HOUTSKELET

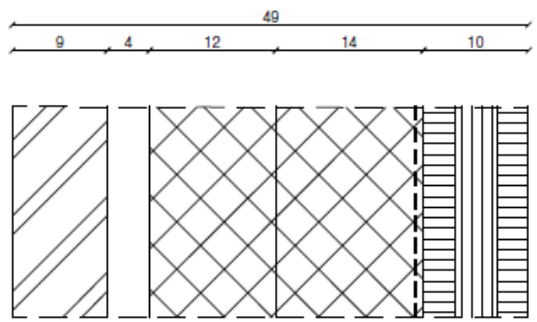

U-WAARDE 0.11W/M²K

- NIET- DRAGENDE GEVELSTEEN
- MINERALE WOL
- GEVELFOLIE
- MINERALE WOL IN HOUTEN CONSTRUCTIE
- OSB LUCHTDICHT GETAPED
- GIPSKARTON UITGEPLAMUURD

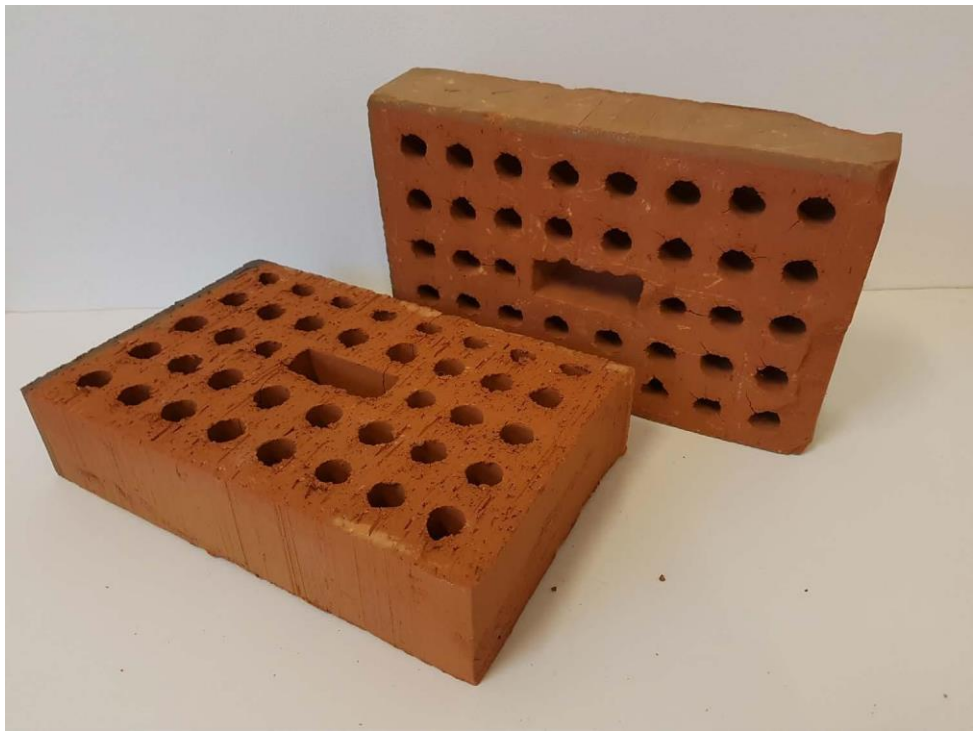
CLT

U-WAARDE 0.093W/M²K

- GEVELSTEEN HALFSTEENS VERLIJMD
- SPOUW + SPOUWHAKEN
- MINERALE WOL ISOLATIE
- CLT BINNENCONSTRUCTIE 100MM-120MM
LUCHTDICHT GETAPED

BLAF Big Brick 1.0, 2016
manufactured by Wienerberger

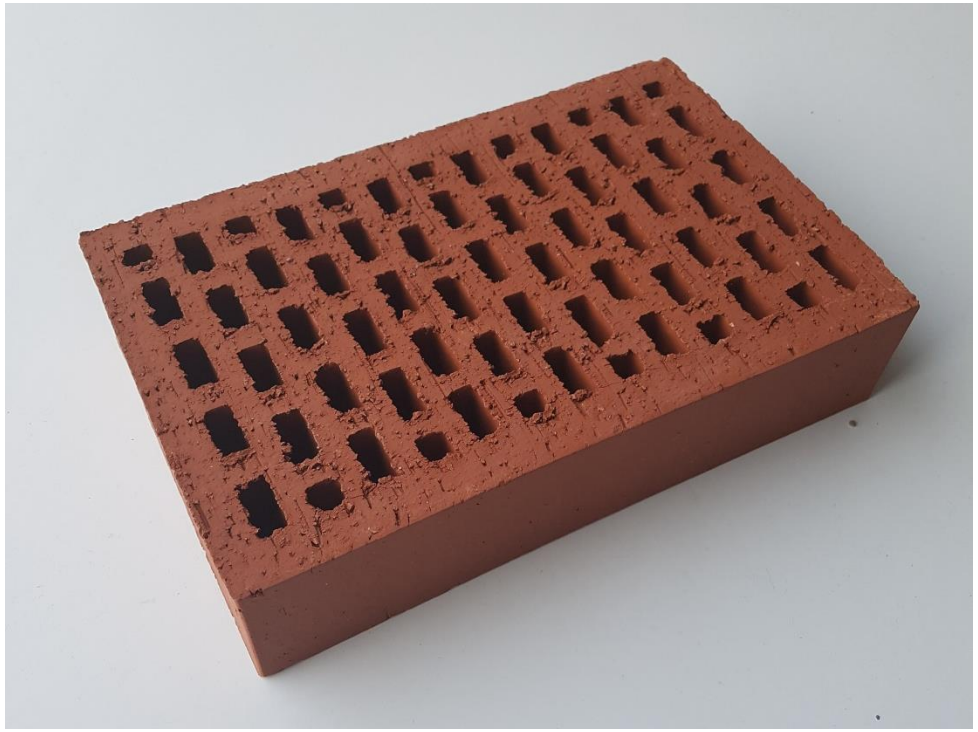

BLAF Big Brick 2.0, 2018
manufactured by Ploegsteert

BLAF Big Brick MX
manufactured by Ploegsteert

TOI
TOI

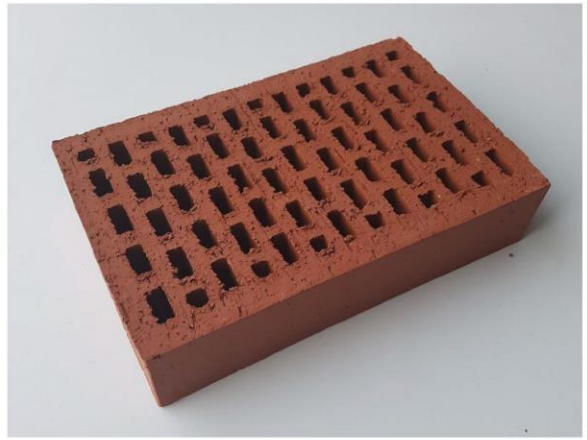

Façade

BLAF “Big Brick”

Kalkhennepisolatie

Isolation Chanvre

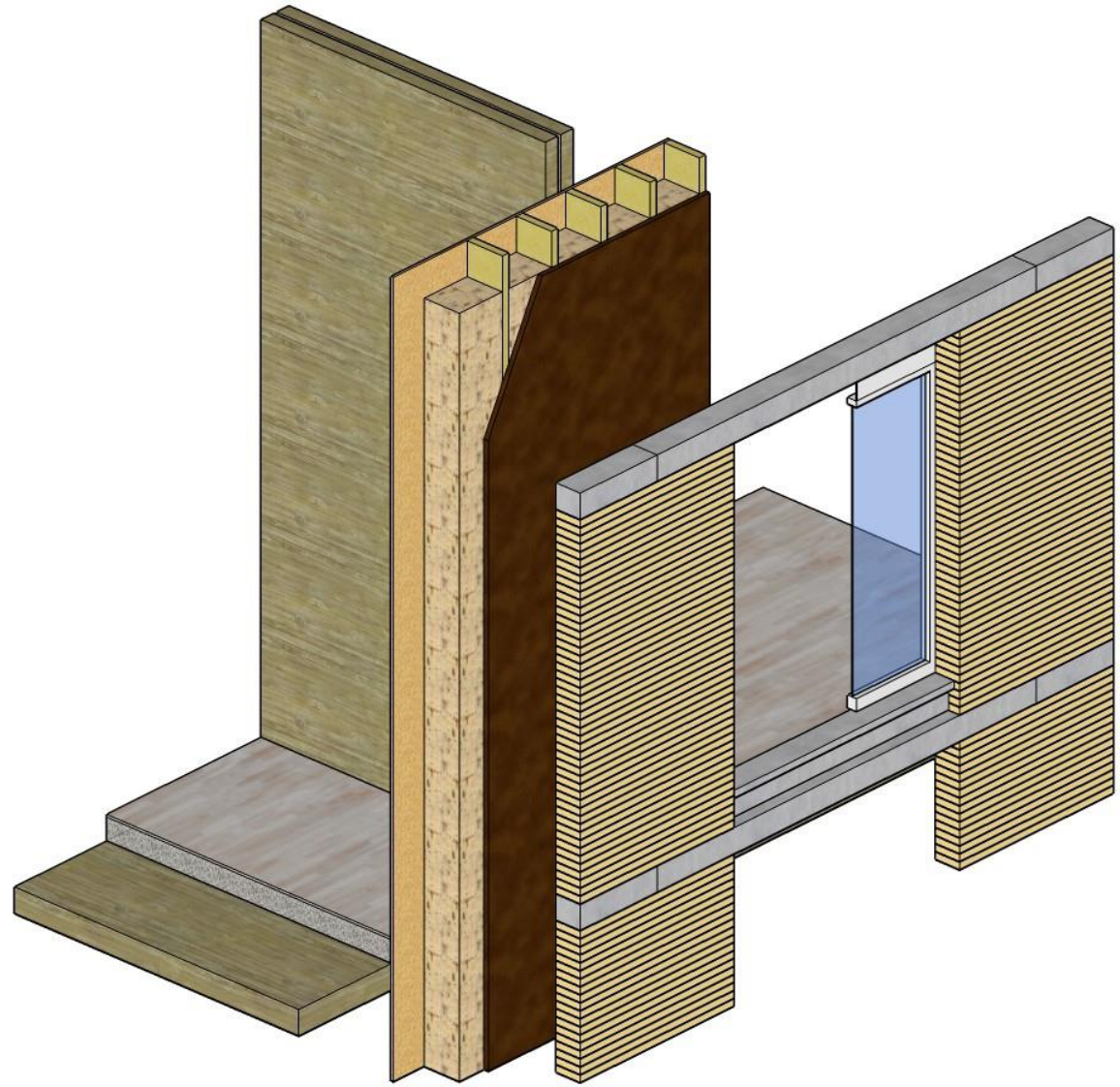

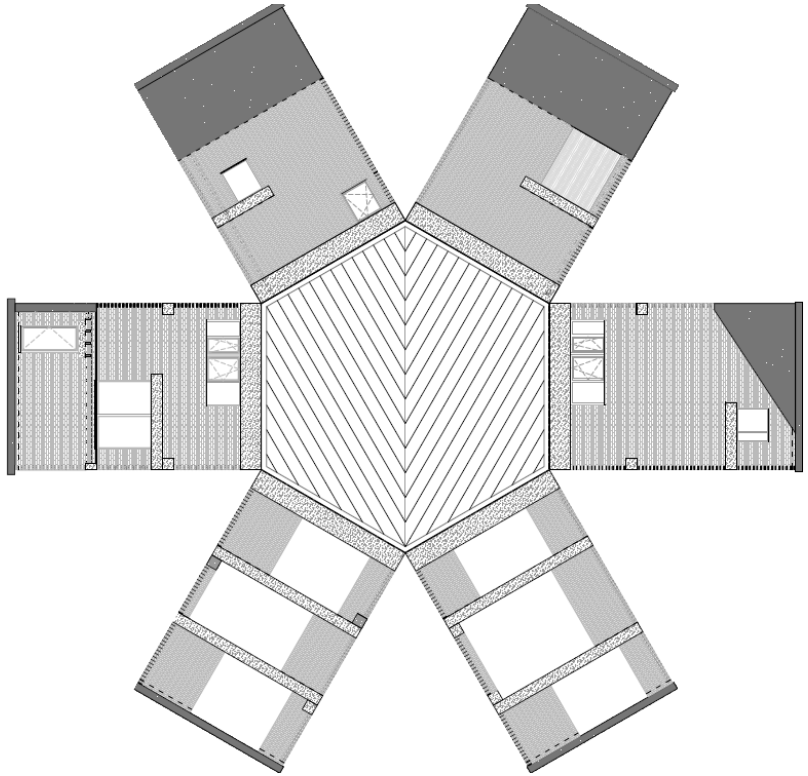
CLT Houtstructuur

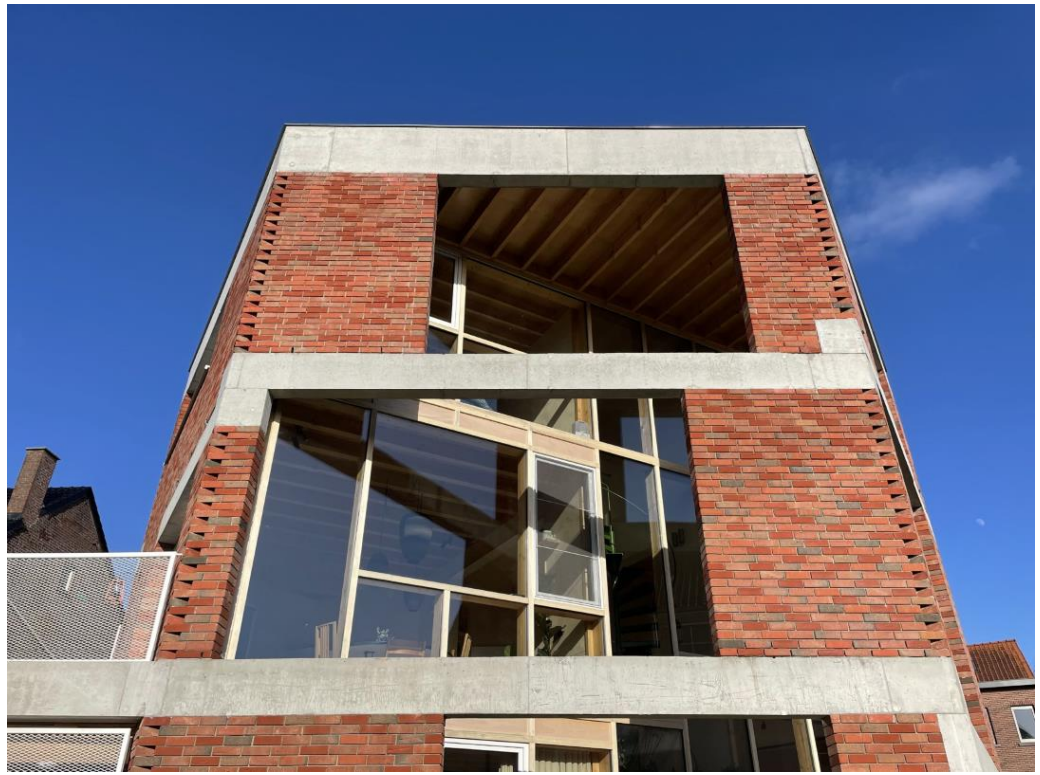
Structure en bois

lamellé-croisé

TANNAT

TANNAT

WOONMODEL

TANNAT

Woonmodel

Huurconcept “Hejme”: betaalbare huurwoningen.

Compact en modulair, met een hoog collectief gehalte

- Wasserette
- Paviljoen voor bewoners
- Deelmobiliteit
- Buitenruimte

Service

- Water
- Elektriciteit voor collectieve delen deelmobiliteit
- Warmte
- Wifi
- Gebouwbeheer
- Facturatie

TANNAT

ONTWERP

TANNAT

Situering

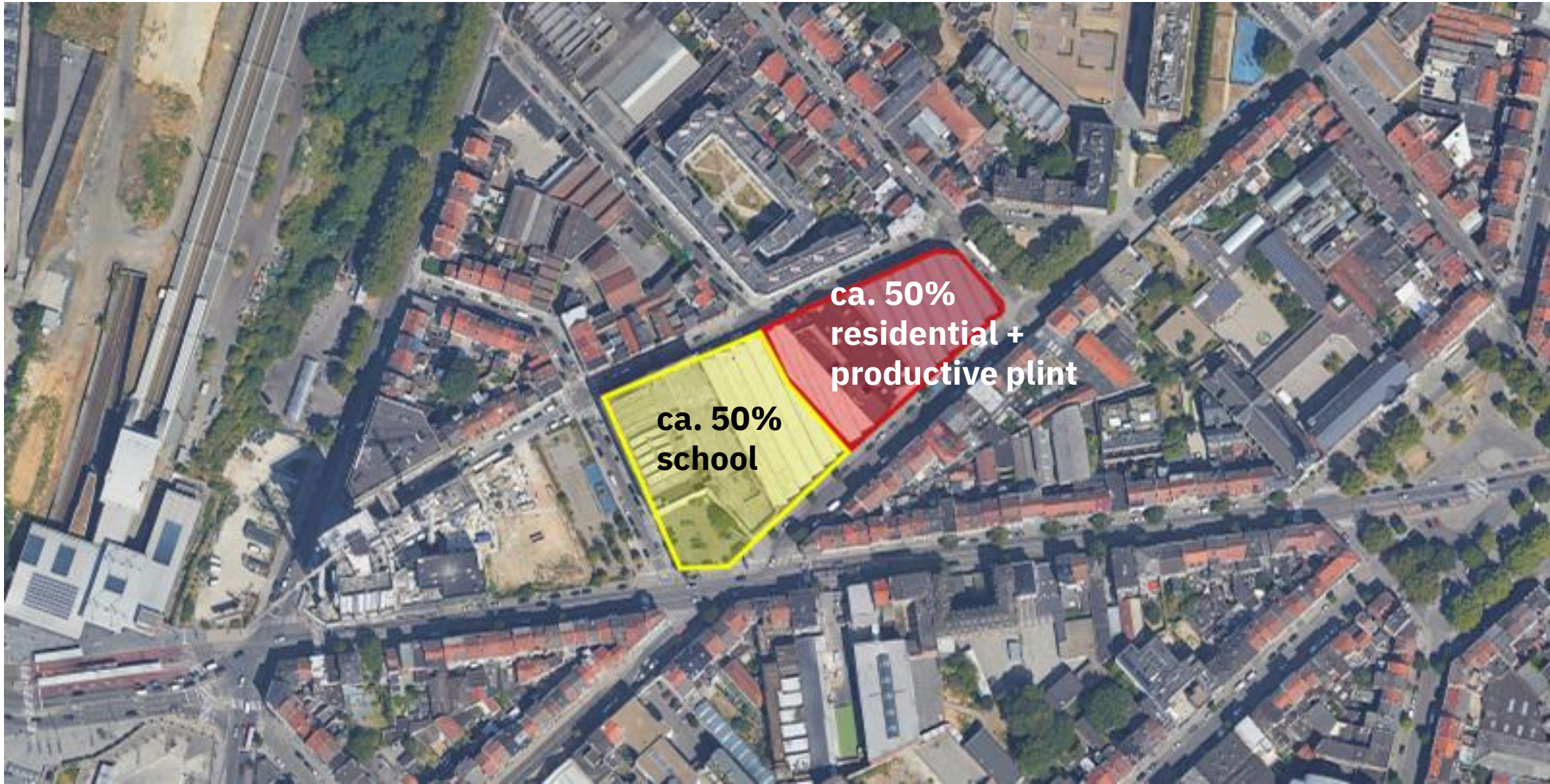

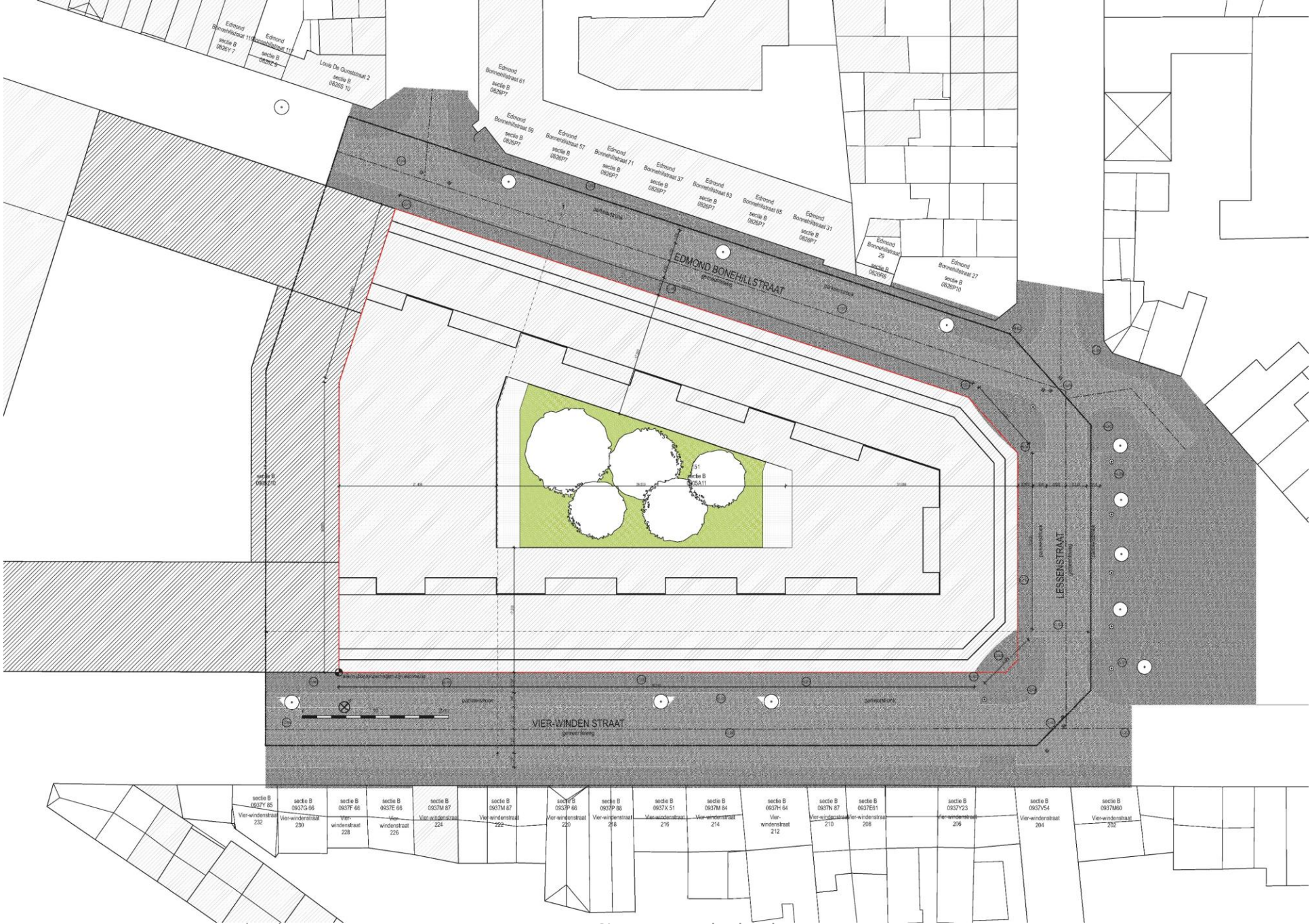
Brussels, Sint-Jans Molenbeek
Nabij West Station en het herontwikkelingsgebied
Perspective.Brussels and MolenWest
Voormalige bottelarij Van Den Heuvel + wijnmagazijn Cinoco

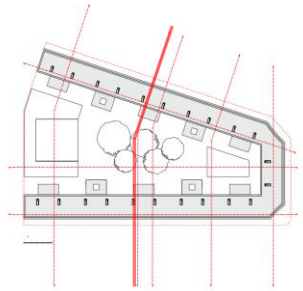
TANNAT

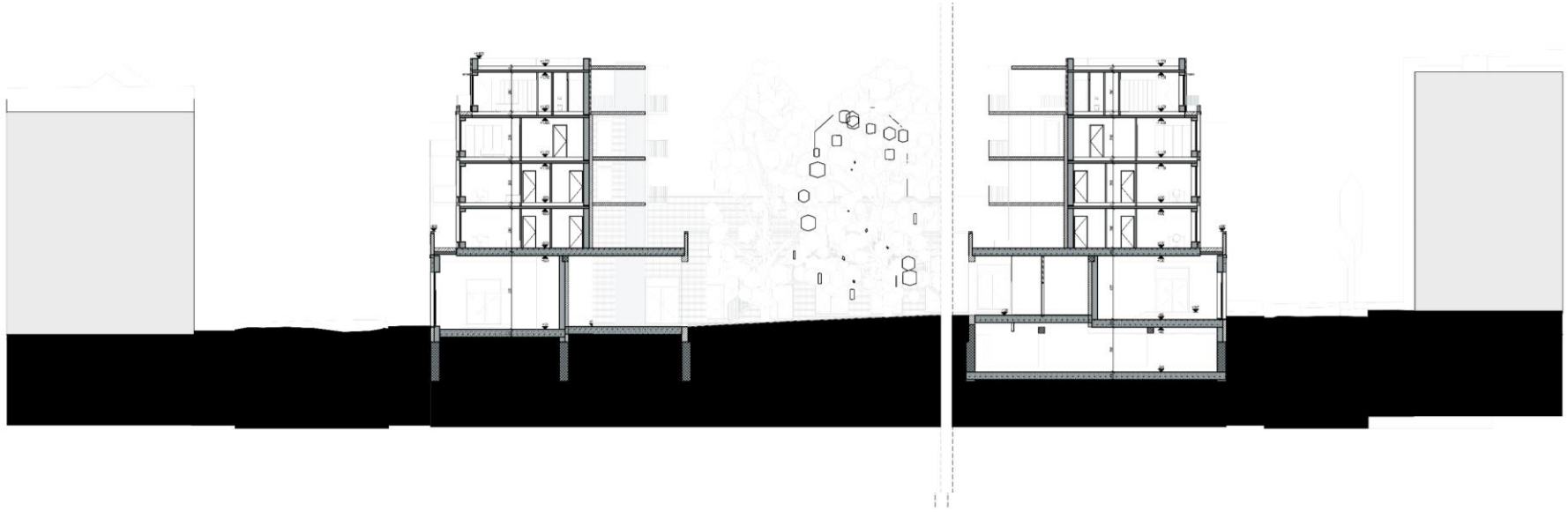
Bestemming: gemengd stedelijk gebied

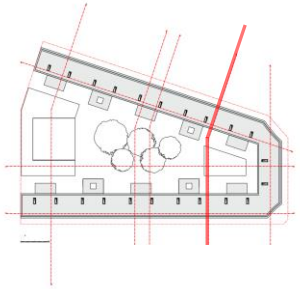

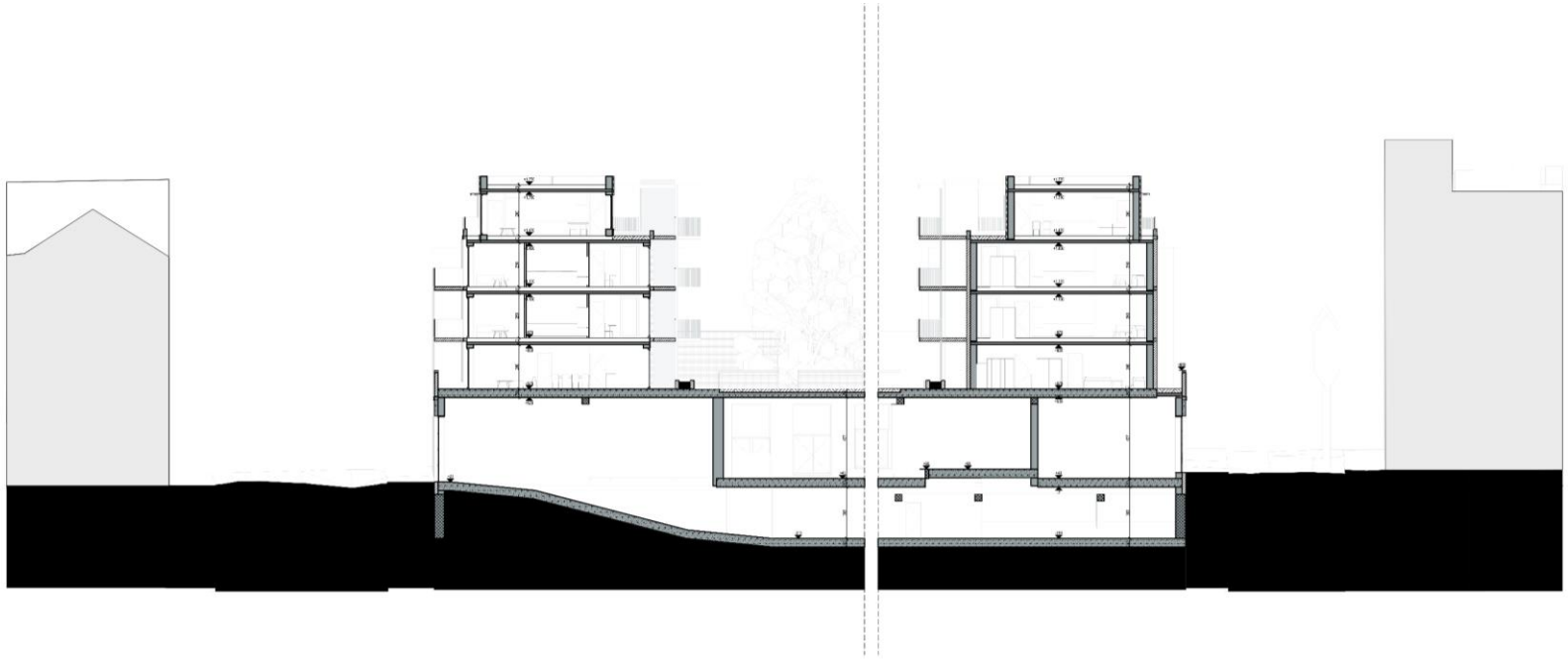

EDMOND BONEHILLSTRAAT
LESSENSTRAAT
VIER-WINDEN STRAAT

0
5
10 m

0
5
10 m

TANNAT

LIGGINGSPLAN

OPDRACHTGEVER — **DOSSIERCODE**
Nicolas Bearelle — 16-0612-ciB
Gedelegeerd bestuur van:
Cinimmo NV
Robert Schumanlaan 91
1400 Nijvel

VOORWERP
Het bouwen van een appartementsgebouw met 79 units en een economisch invulbaar gelijkvloers

ADRES — **KADASTRALE GEGEVENS**
Vier-windenstraat, Lesenstraat, — 3e
Edmond Bonehillstraat — B
1080 Sint-Jans-Molenbeek — 905a11

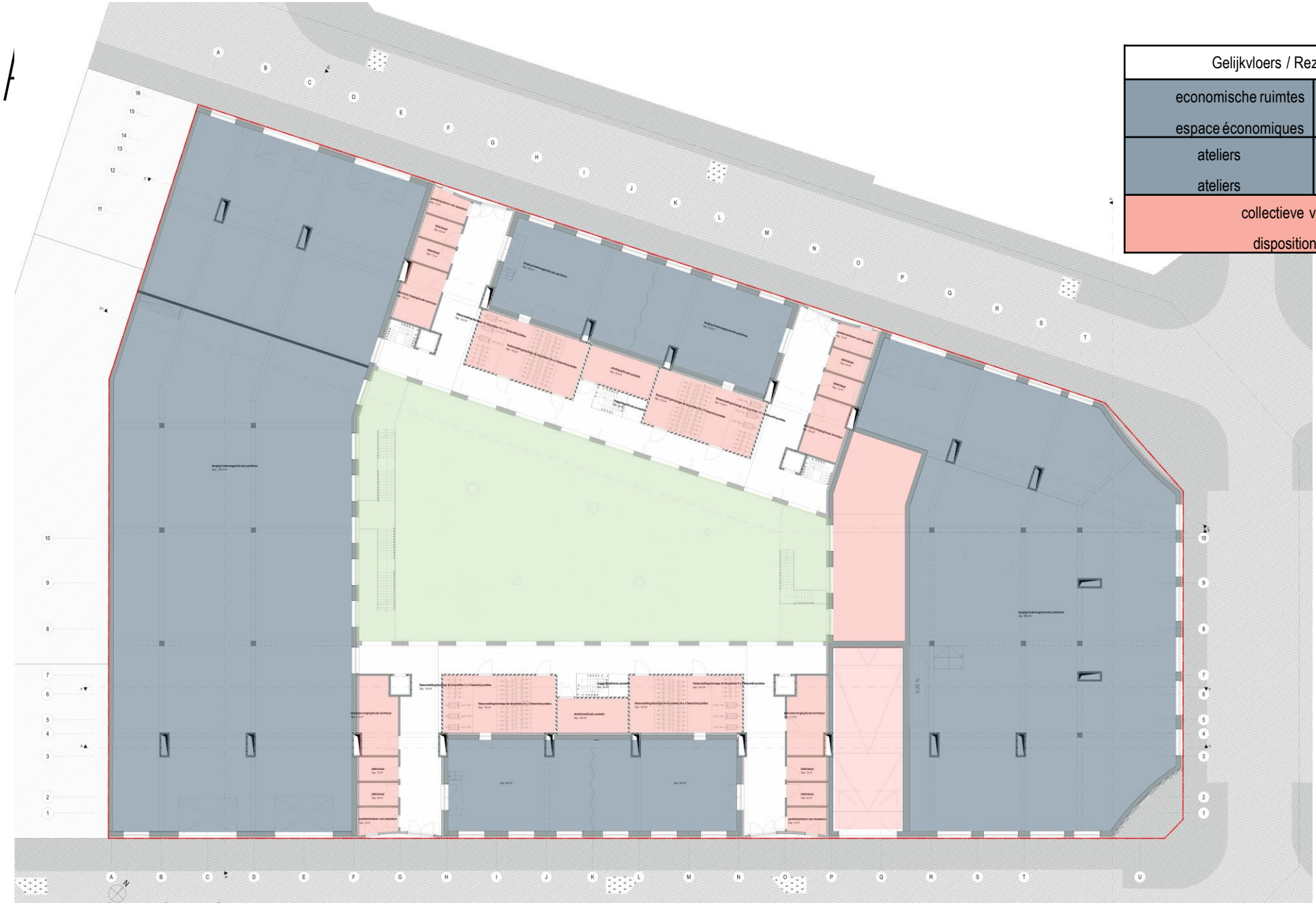
P-02 — **DATUM**
Grondplannen — 22/09/2022
Gelijkvloers
1:100

HANDTEKENINGEN
De bouwheer, — De architect,

BLAF architecten BVBA

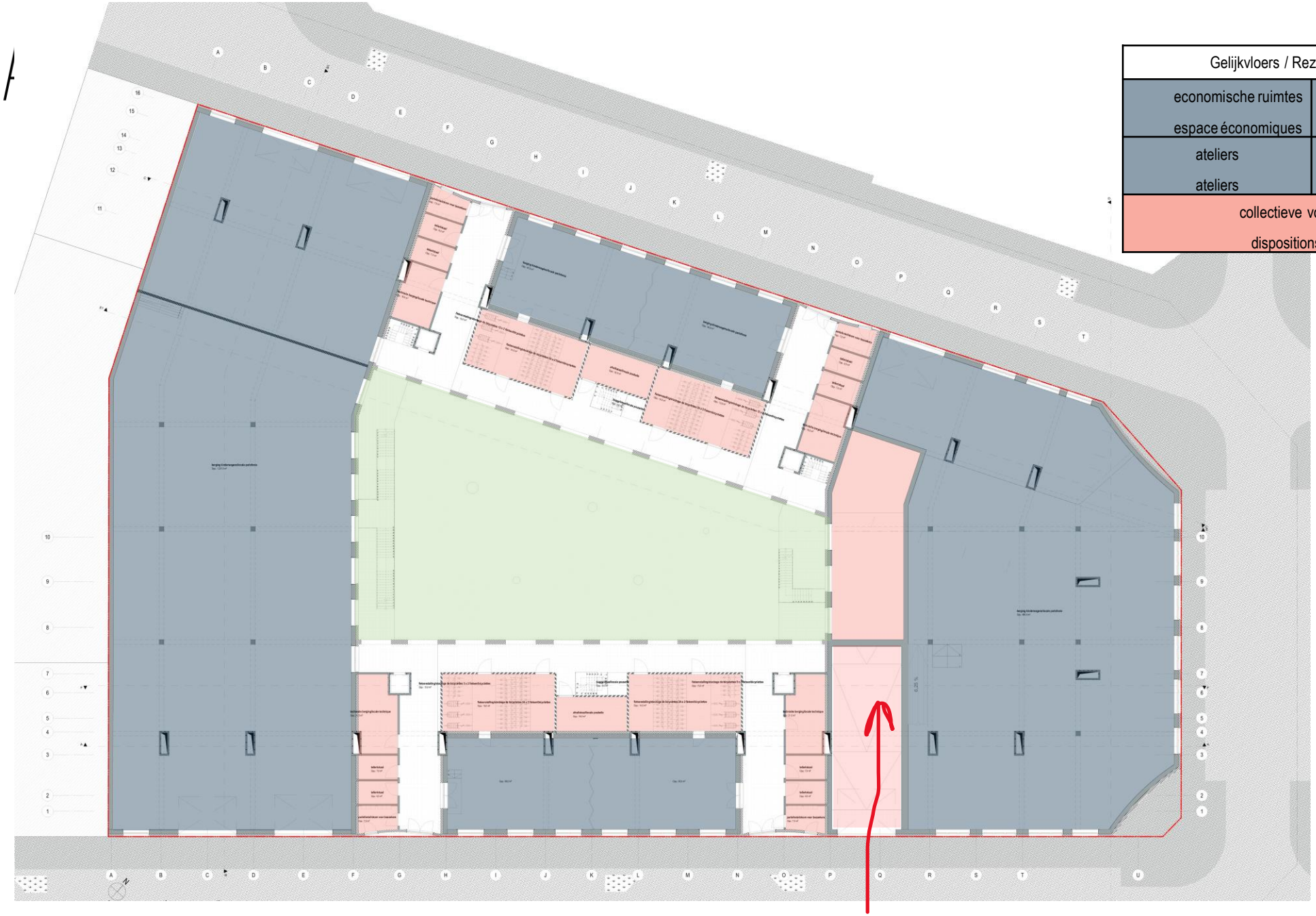
Poststraat 100
9180 Lokeren

TANNA

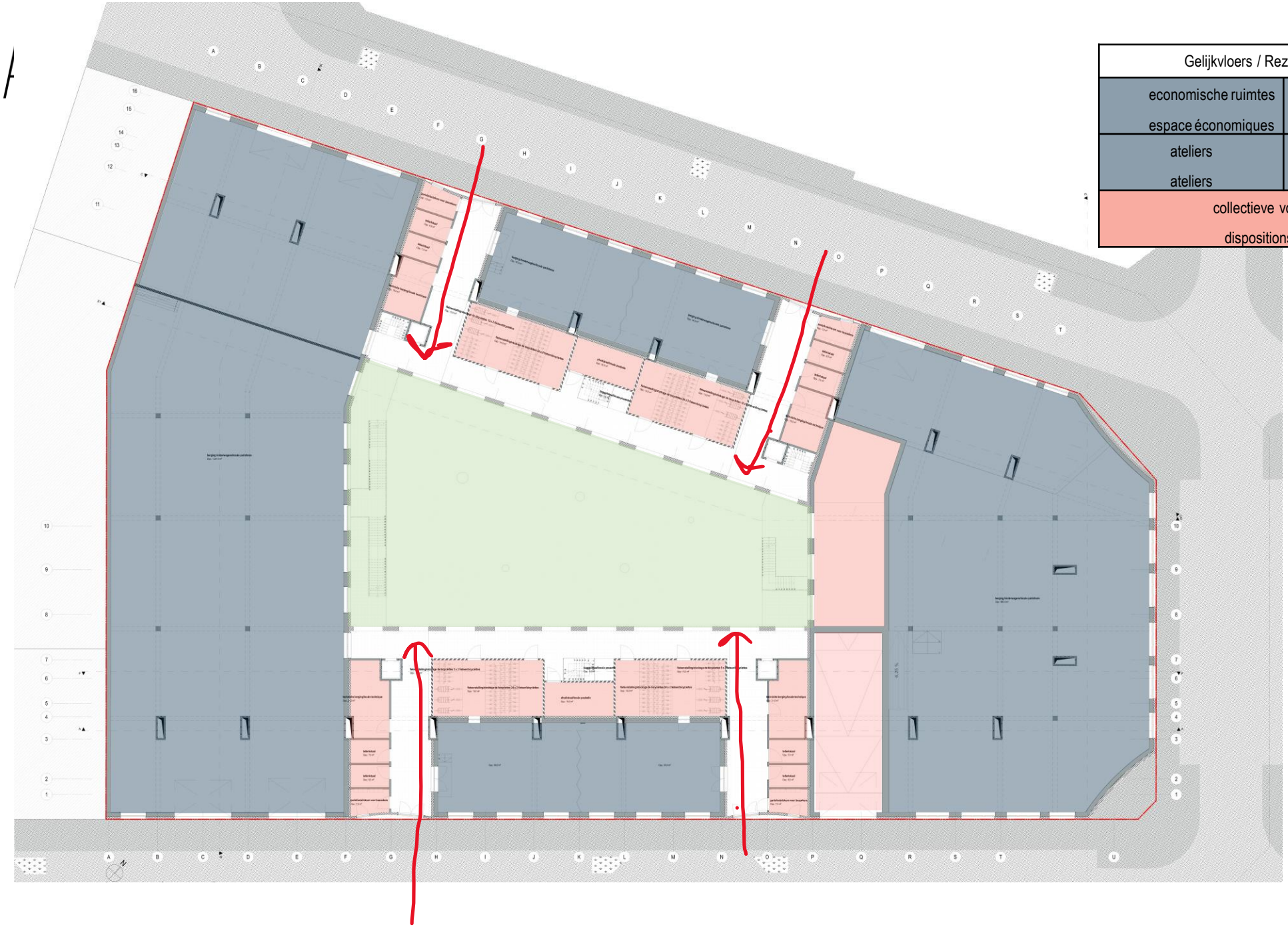
Gelijkvloers / Rez-de-chaussée	
economische ruimtes espace économiques	2 units
ateliers ateliers	2 units
collectieve voorzieningen dispositions collectives	

TANNA

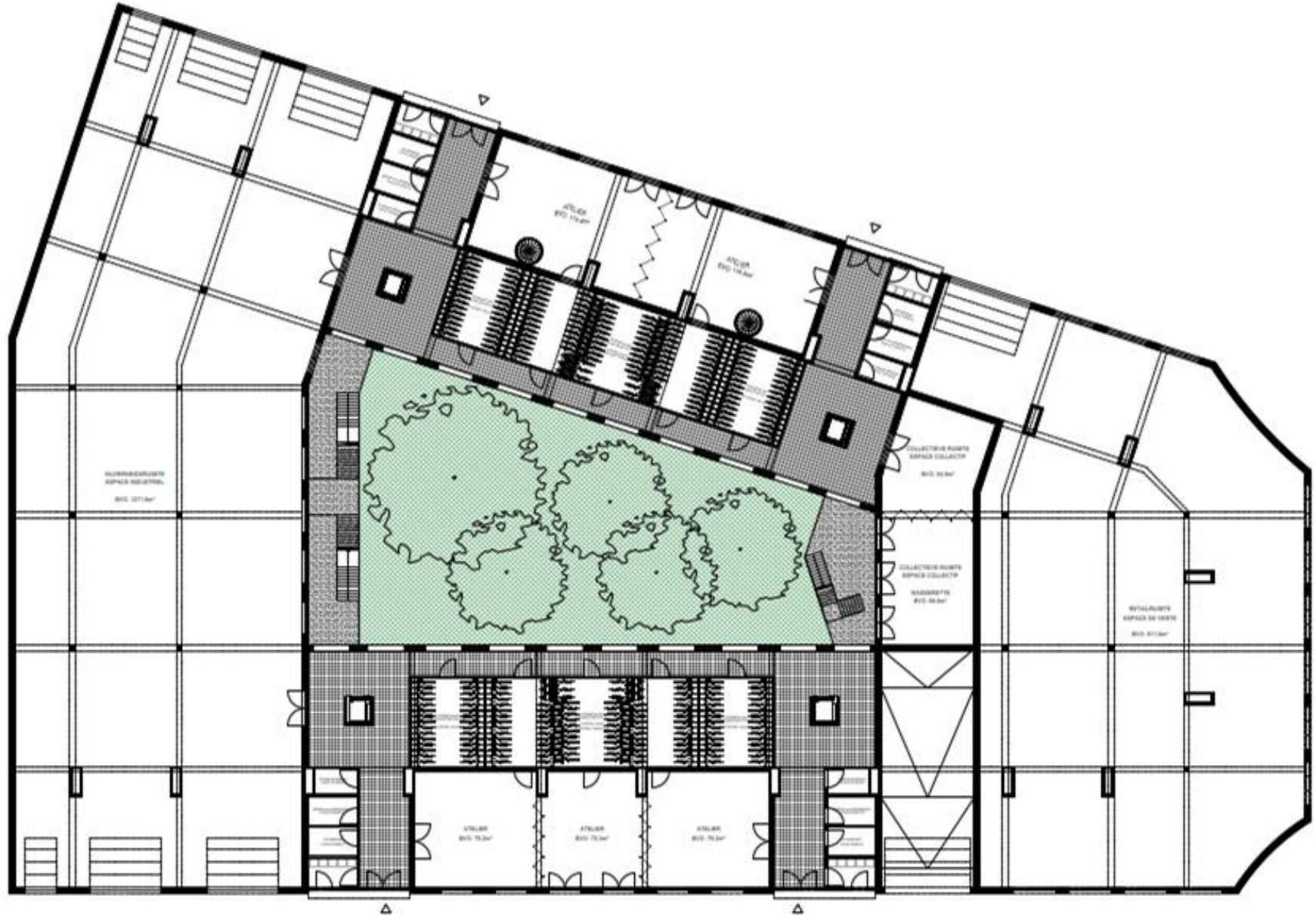
Gelijkvloers / Rez-de-chaussée	
economische ruimtes espace économiques	2 units
ateliers ateliers	2 units
collectieve voorzieningen dispositions collectives	

TANNA

Gelijkvloers / Rez-de-chaussée	
economische ruimtes espace économiques	2 units
ateliers ateliers	2 units
collectieve voorzieningen dispositions collectives	

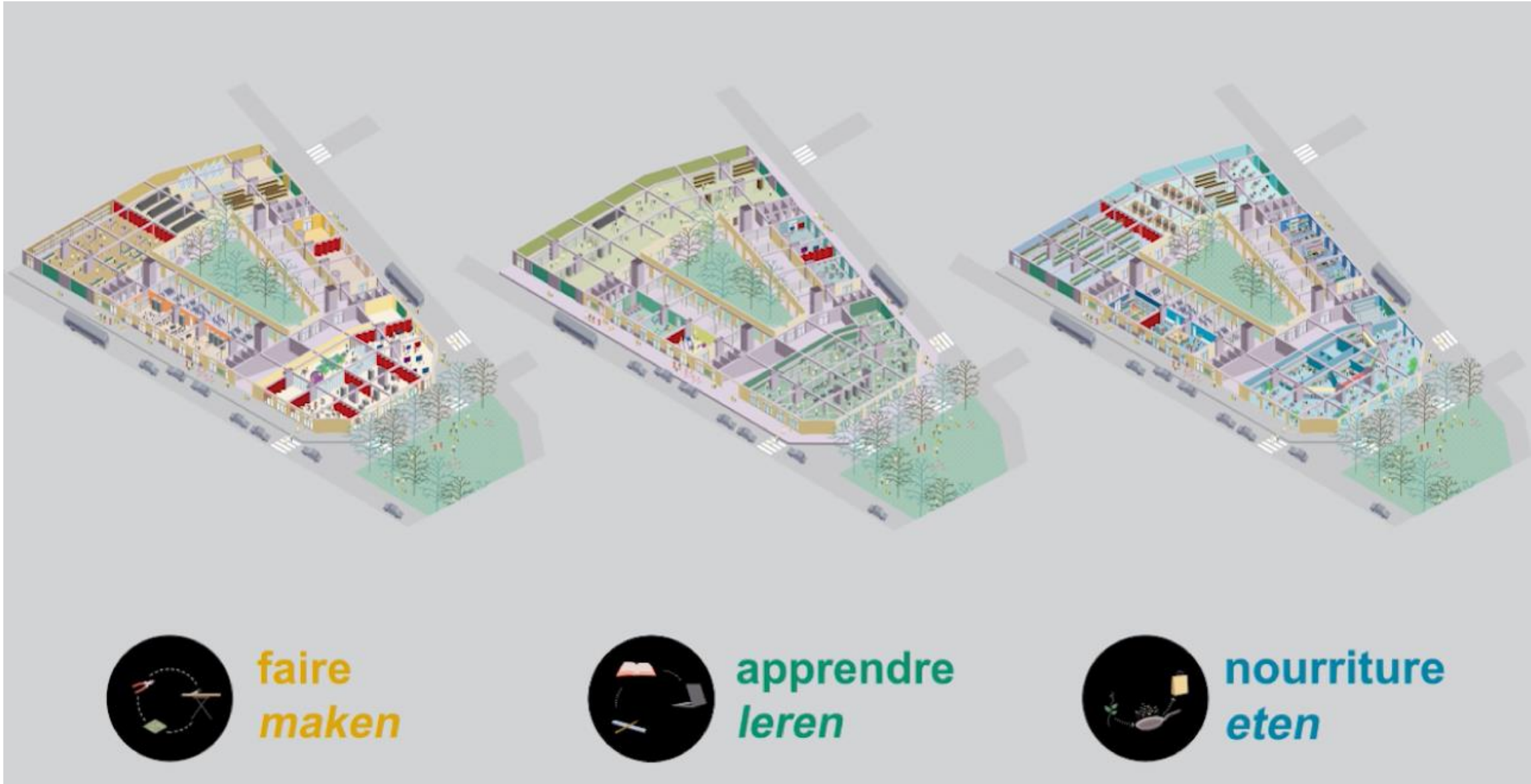
TANNAT

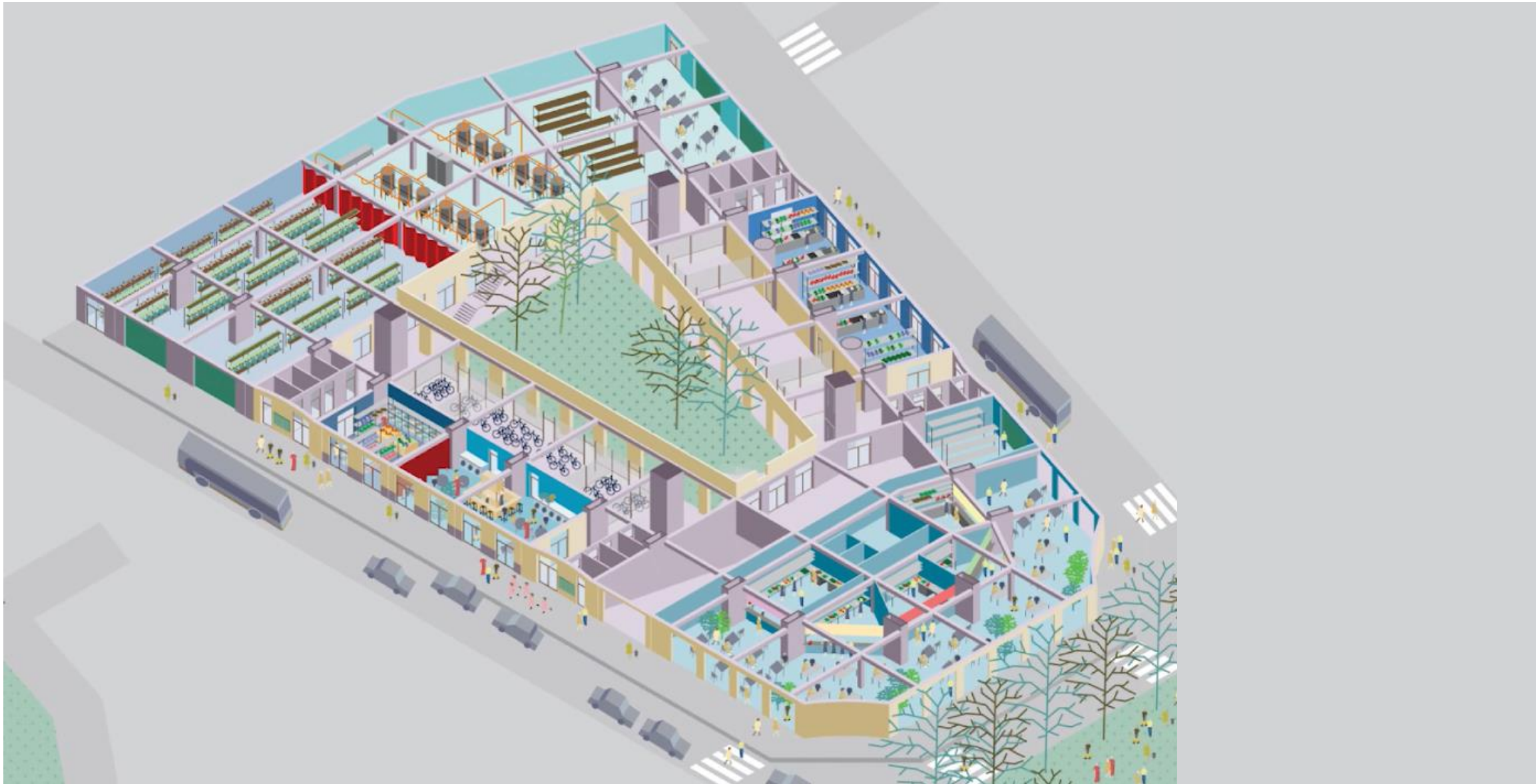
TANNAT

Productief programma van de stedelijke plint: flexibiliteit

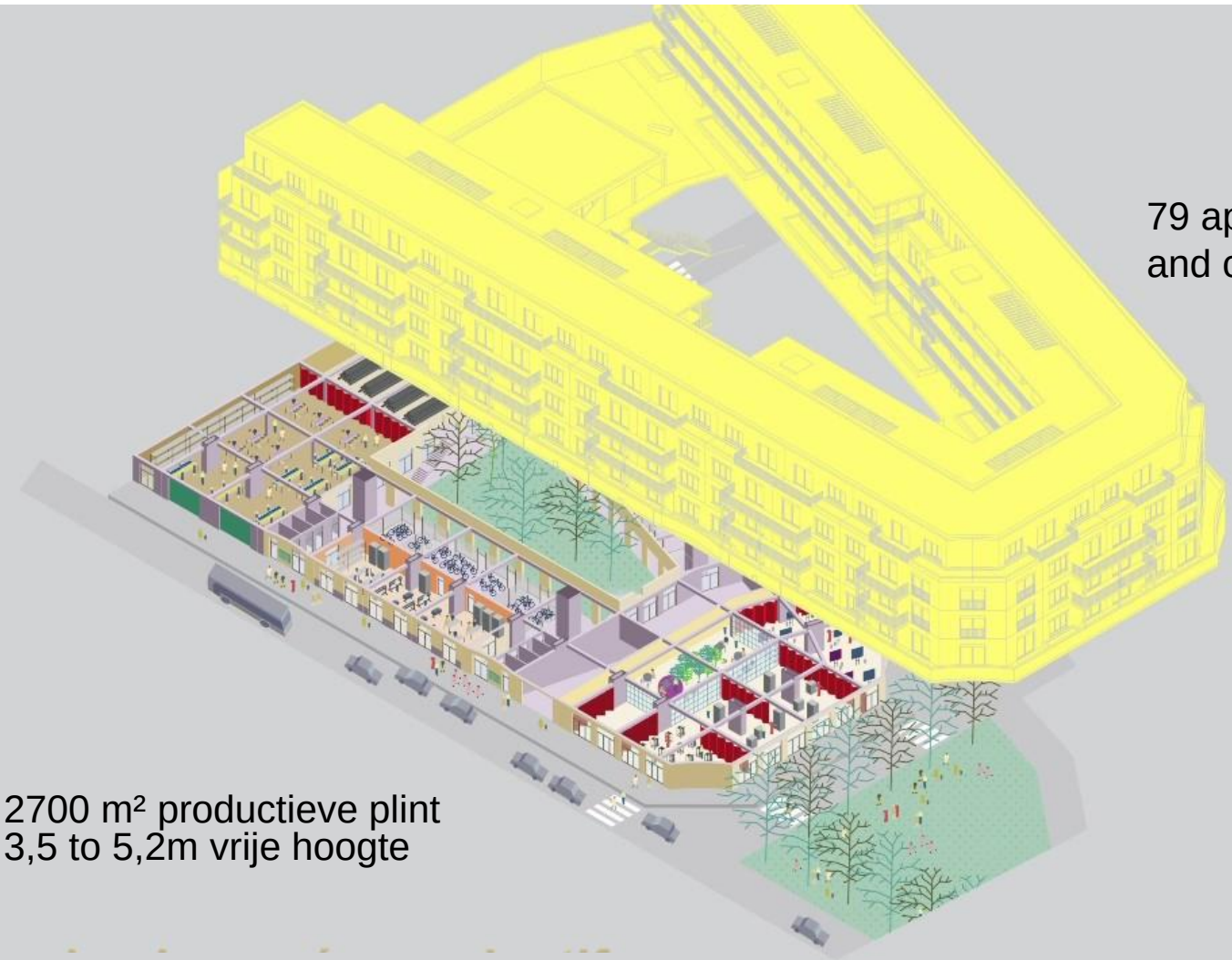
TANNAT

Productief programma van de stedelijke plint: food

TANNAT

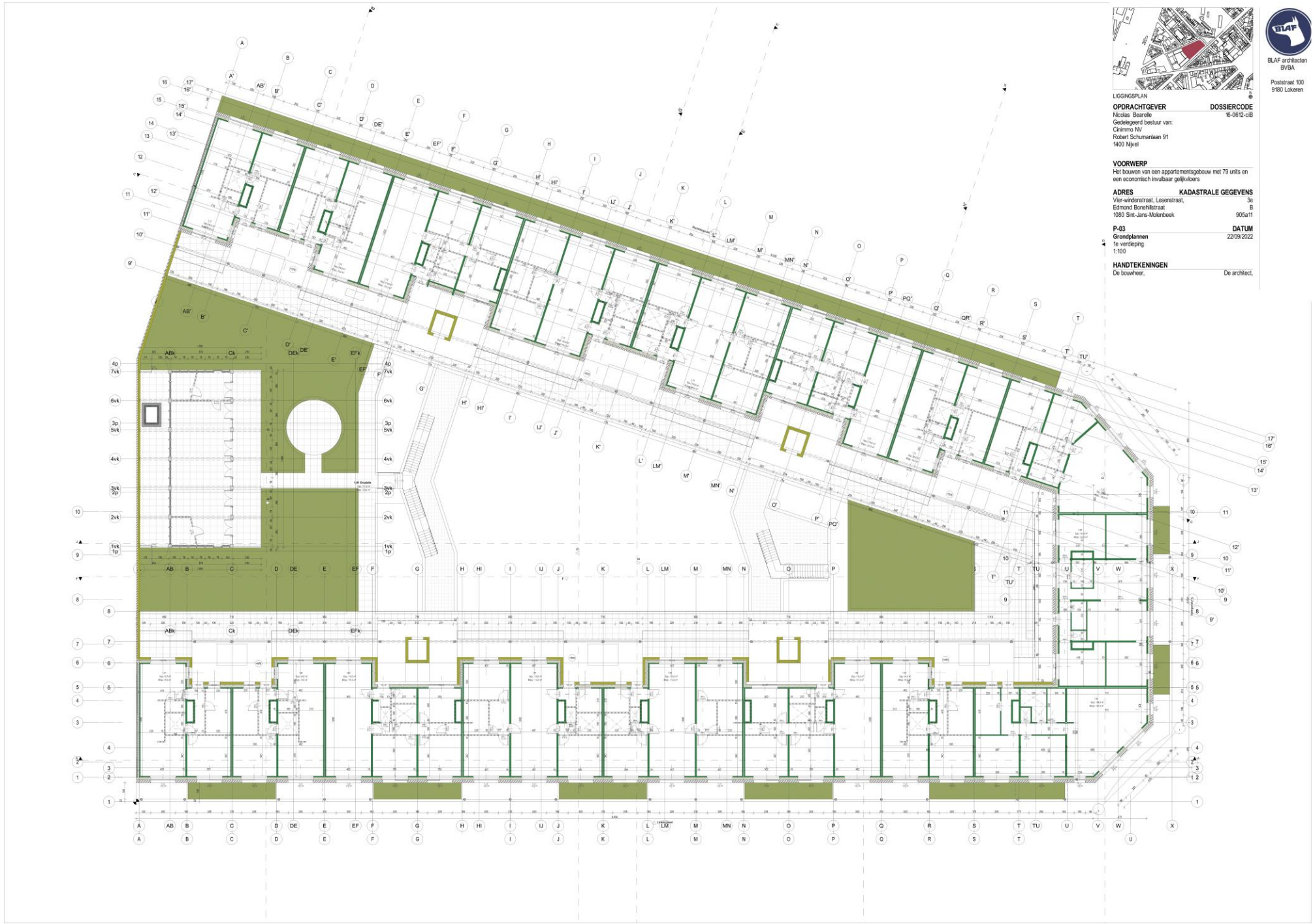
Woonprogramma op productieve plint

79 apartments
and collective spaces

2700 m² productieve plint
3,5 to 5,2m vrije hoogte

TANNAT

LIGGINGSPLAN

BLAF architecten BVBA

Poststraat 100
9180 Lokeren

OPDRACHTGEVER **DOSSIERCODE**
Nicolas Bearelle 16-0612-ciB
Gedelegeerd bestuur van:
Cinimmo NV
Robert Schumanlaan 91
1400 Nijvel

VOORWERP
Het bouwen van een appartementsgebouw met 79 units en een economisch invulbaar gelijkvloers

ADRES **KADASTRALE GEGEVENS**
Vier-windenstraat, Lesenstraat, 3e
Edmond Bonehillstraat B
1080 Sint-Jans-Molenbeek 905a11

P-03 **DATUM**
Grondplannen 22/09/2022
1e verdieping
1:100

HANDTEKENINGEN
De bouwheer, De architect,

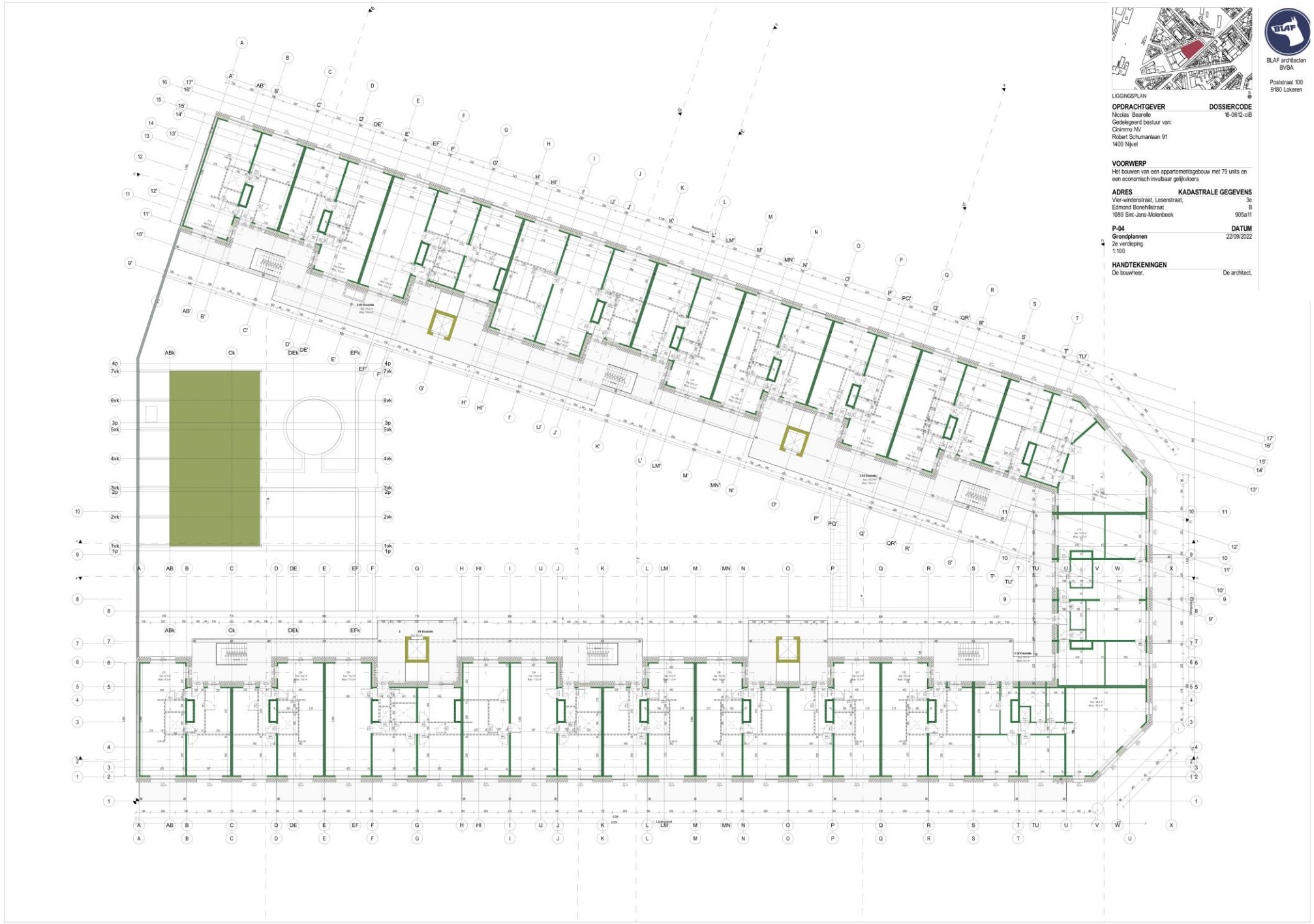
TANNA

Eerste verdieping / Premier étage	
2 slaapkamers chambres à coucher	6 units
3 slaapkamers chambres à coucher	10 units
4 slaapkamers chambres à coucher	1 unit
collectief paviljoen pavillon collectif	

TANNAT

LIGGINGSPLAN

BLAF architecten BVBA

Poststraat 100
9180 Lokeren

OPDRACHTGEVER **DOSSIERCODE**
Nicolas Bearelle 16-0612-ciB
Gedelegeerd bestuur van:
Cinimmo NV
Robert Schumanlaan 91
1400 Nijvel

VOORWERP
Het bouwen van een appartementsgebouw met 79 units en een economisch invulbaar gelijkvloers

ADRES **KADASTRALE GEGEVENS**
Vier-windenstraat, Lesenstraat, 3e
Edmond Bonehillstraat B
1080 Sint-Jans-Molenbeek 905a11

P-04 **DATUM**
Grondplannen 22/09/2022
2e verdieping
1:100

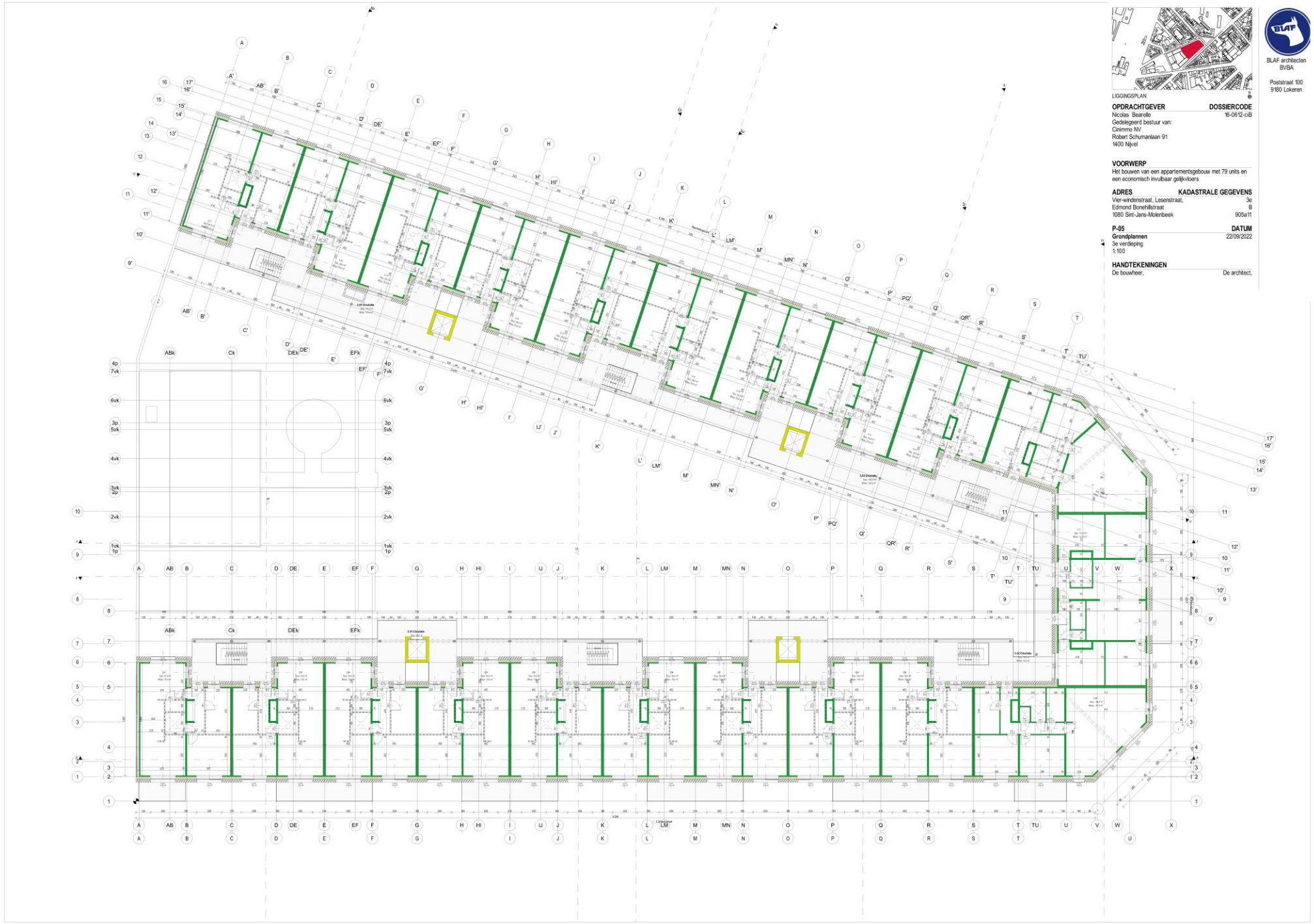
HANDTEKENINGEN
De bouwheer, De architect,

TANNA

Tweede verdieping / Deuxième étage	
2 slaapkamers chambres à coucher	12 units
3 slaapkamers chambres à coucher	6 units
4 slaapkamers chambres à coucher	1 unit

TANNAT

LIGGINGSPLAN

BLAF architecten BVBA

Poststraat 100
9180 Lokeren

OPDRACHTGEVER **DOSSIERCODE**
Nicolas Bearelle 16-0612-ciB
Gedelegeerd bestuur van:
Cinimmo NV
Robert Schumanlaan 91
1400 Nijvel

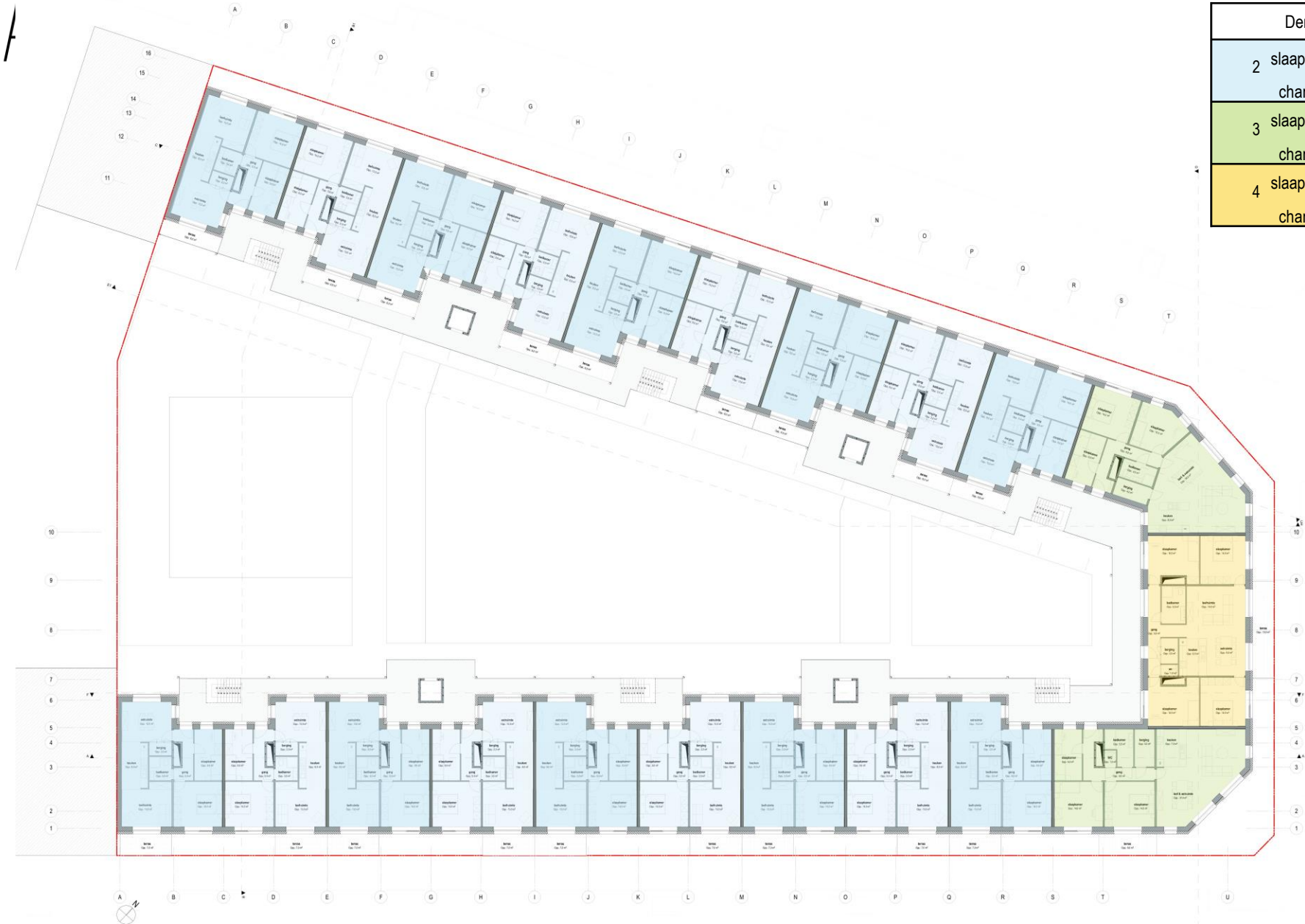
VOORWERP
Het bouwen van een appartementsgebouw met 79 units en een economisch invulbaar gelijkvloers

ADRES **KADASTRALE GEGEVENS**
Vier-windenstraat, Lesenstraat, 3e
Edmond Bonehillstraat B
1080 Sint-Jans-Molenbeek 905a11

P-05 **DATUM**
Grondplannen 22/09/2022
3e verdieping
1:100

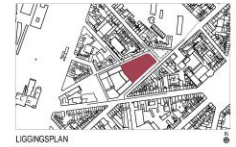
HANDTEKENINGEN
De bouwheer, De architect,

TANNA

Derde verdieping / Troisième étage	
2 slaapkamers chambres à coucher	18 units
3 slaapkamers chambres à coucher	2 units
4 slaapkamers chambres à coucher	1 unit

TANNAT

LIGGINGSPLAN

BLAF architecten BVBA

Poststraat 100
9180 Lokeren

OPDRACHTGEVER
Nicolas Bearelle
Gedelegeerd bestuur van:
Cinimmo NV
Robert Schumanlaan 91
1400 Nijvel

DOSSIERCODE
16-0612-ciB

VOORWERP
Het bouwen van een appartementsgebouw met 79 units en een economisch invulbaar gelijkvloers

ADRES
Vier-windenstraat, Lesenstraat,
Edmond Bonehillstraat
1080 Sint-Jans-Molenbeek

KADASTRALE GEGEVENS
3e
B
905a11

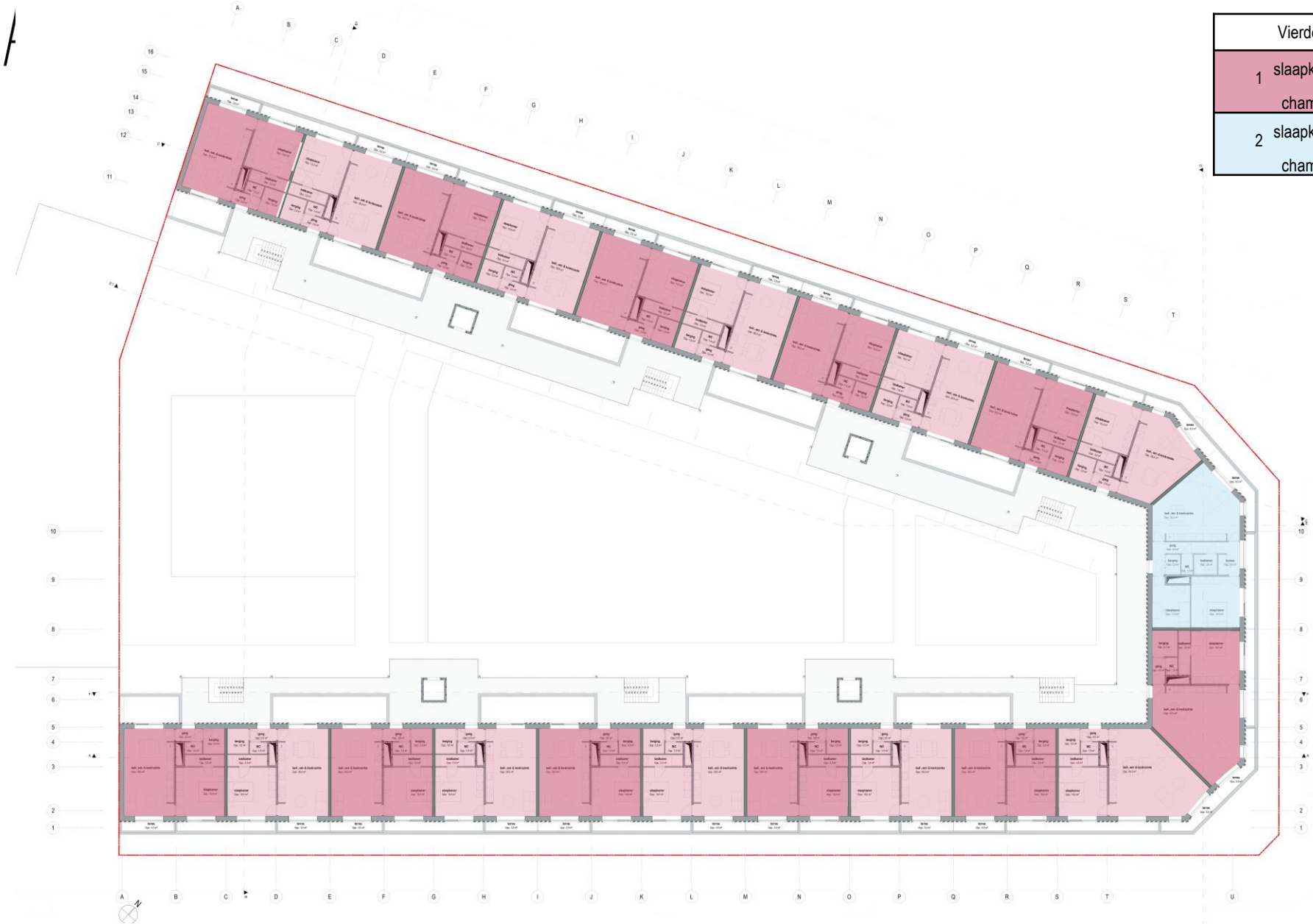
P-06
Grondplannen
4e verdieping
1:100

DATUM
22/09/2022

HANDTEKENINGEN
De bouwheer,

De architect,

TANNA

Vierde verdieping / Quartrième étage	
1 slaapkamer chambre à coucher	21 units
2 slaapkamers chambres à coucher	1 unit

TANNAT

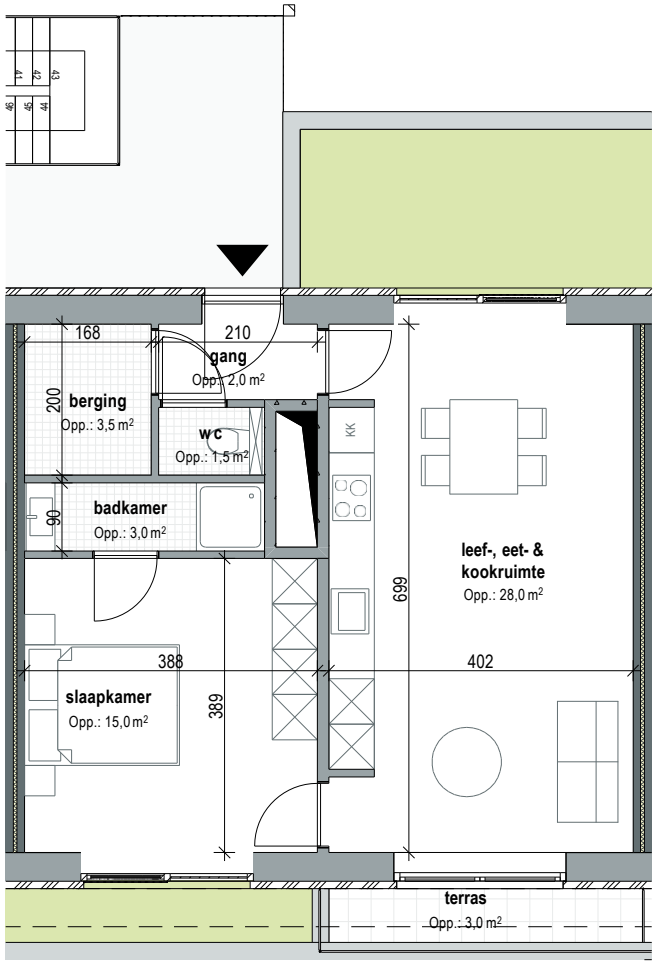
WOONPROGRAMMA / PROGRAMME RÉSIDENTIEL

			#	%		
UNIT MET	1	slaapkamer chambre à coucher	**21**	**26,5%**		
UNIT MET	2	slaapkamers chambres à coucher	**37**	**47,0%**		
UNIT MET	3	slaapkamers chambres à coucher	**18**	**23,0%**	**26,5%**	min. 20% 3 slaapkamers of meer au min. 20% 3 chambres à coucher ou plus
UNIT MET	4	slaapkamers chambres à coucher	**3**	**3,5%**		
	TOTAAL/TOTALE		**79**	**UNITS**		
	TOTALE BVO SHOB TOTALE		**7.293,81 m²**			

TANNAT

Type 1/2

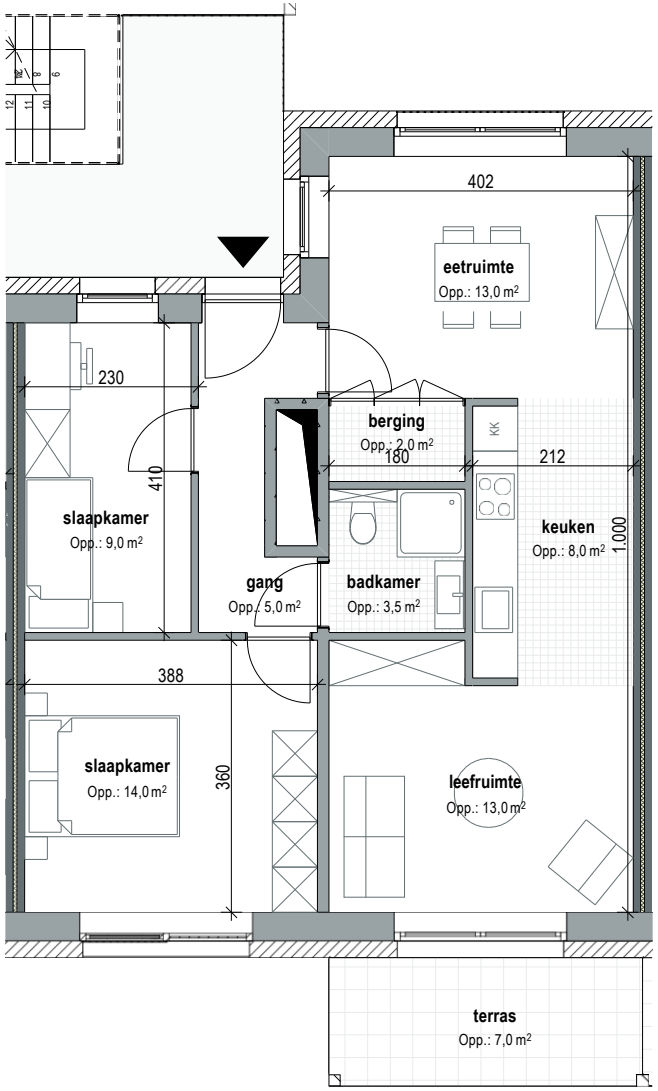
Leefruimte + keuken Pièce principale de séjour + cuisine	minimum 28m²
Slaapkamer Chambre à coucher	minimum 14m²

TANNAT

Type 2/3

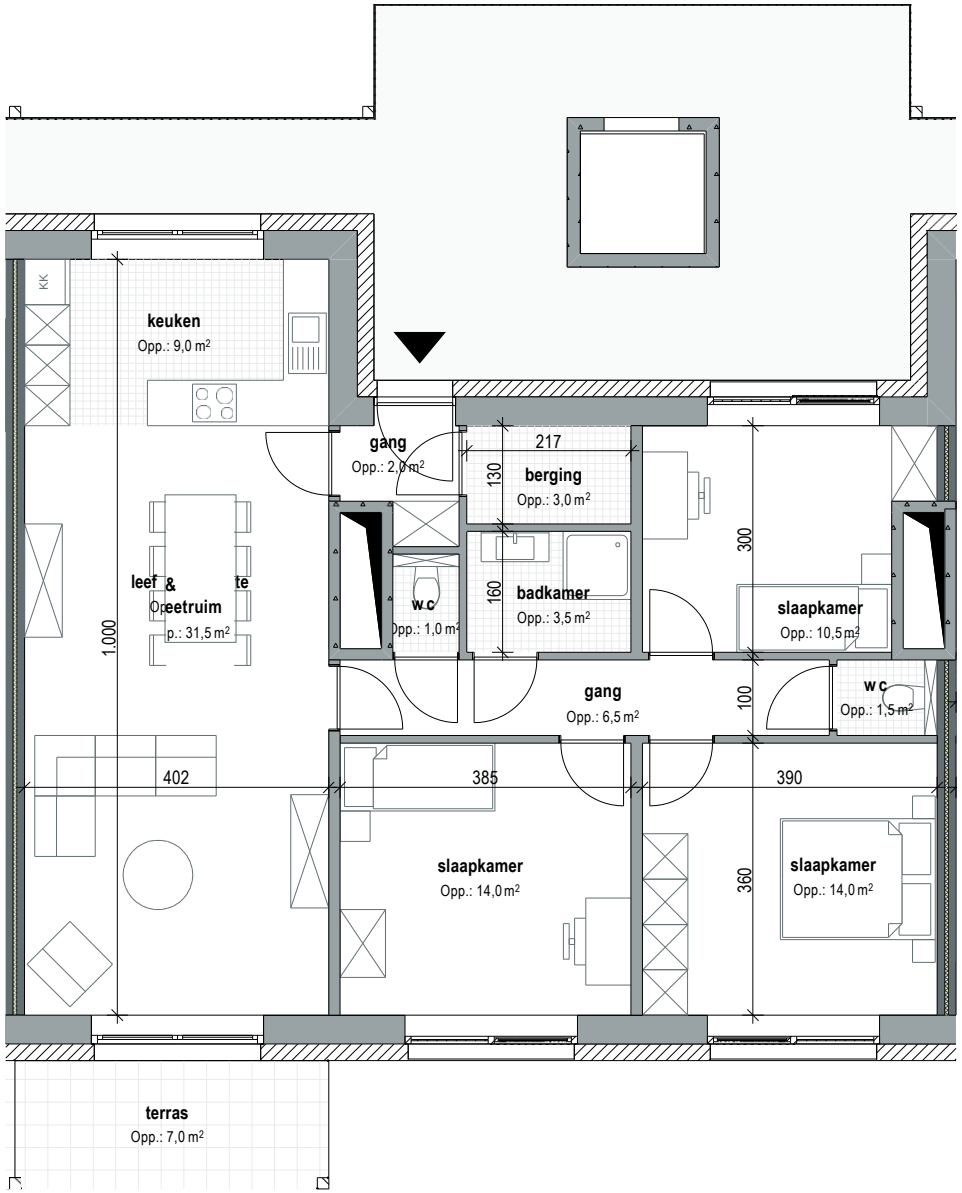
Leefruimte Pièce principale de séjour	minimum 20m²
Keuken Cuisine	minimum 8m²
Slaapkamer (groot) Chambre à coucher (grande)	minimum 14m²
Slaapkamer (klein) Chambre à coucher (petite)	minimum 9m²

TANNAT

Type 3/4a

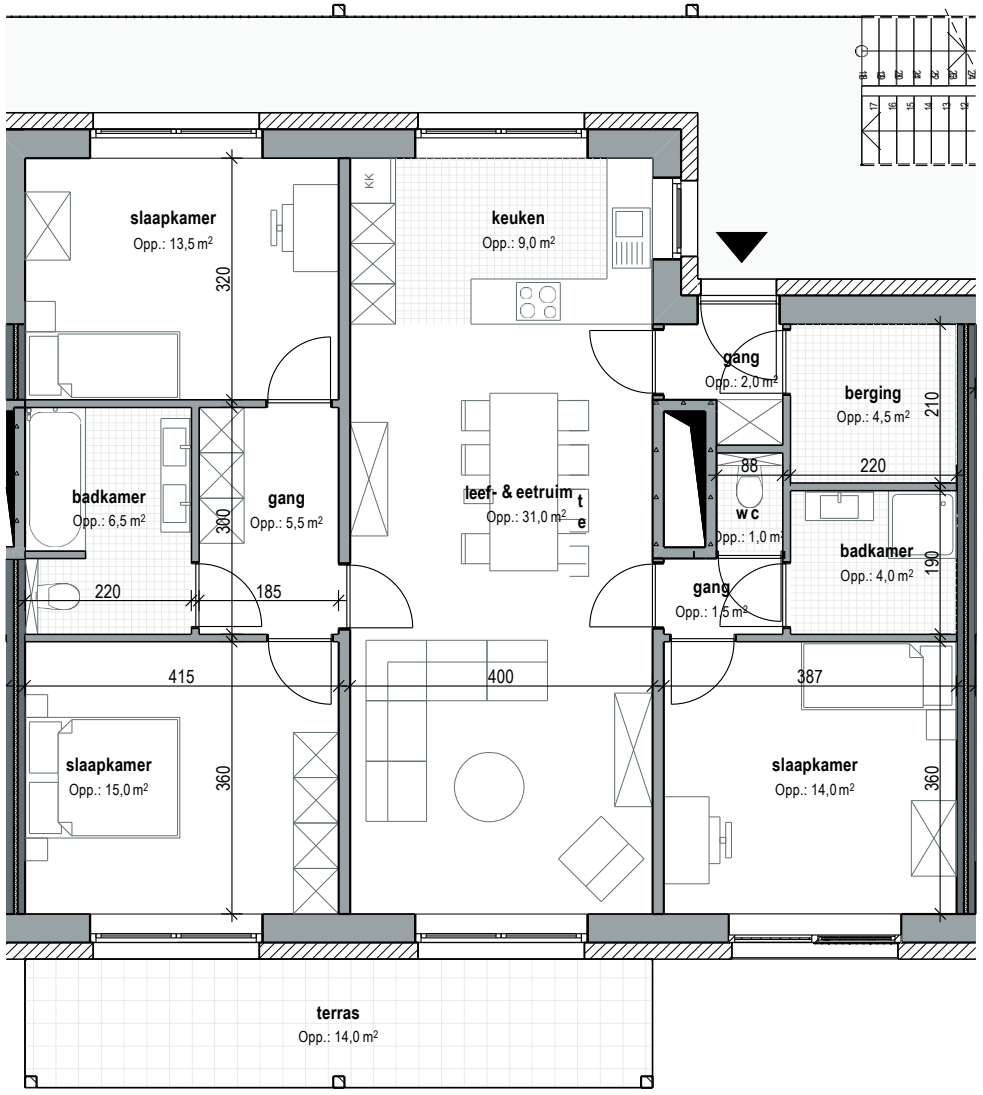
Leefruimte Pièce principale de séjour	minimum 20m²
Keuken Cuisine	minimum 8m²
Slaapkamer (groot) Chambre à coucher (grande)	minimum 14m²
Slaapkamer (klein) Chambre à coucher (petite)	minimum 9m²

TANNAT

Type 3/4b

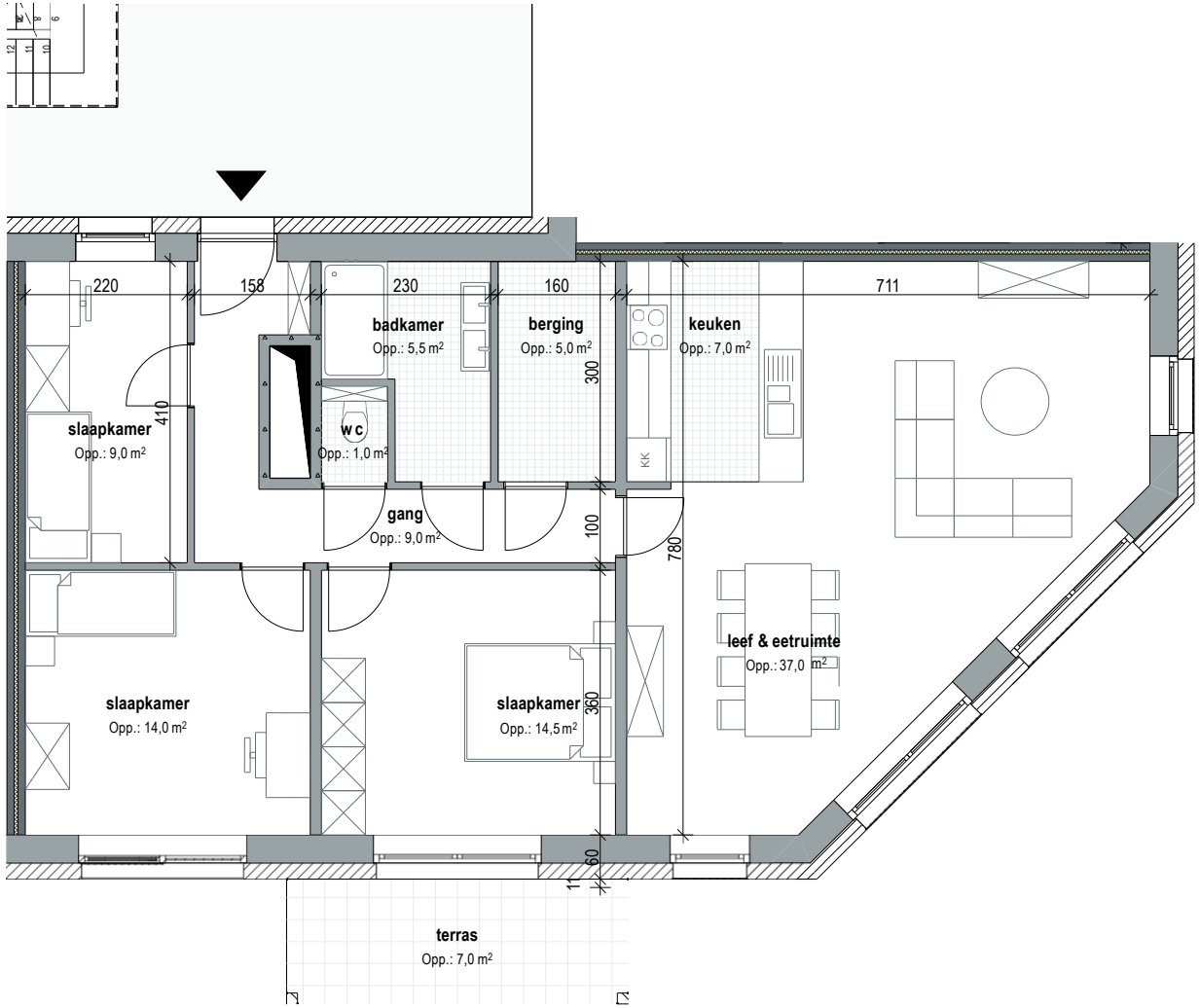
Leefruimte Pièce principale de séjour	minimum 20m²
Keuken Cuisine	minimum 8m²
Slaapkamer (groot) Chambre à coucher (grande)	minimum 14m²
Slaapkamer (klein) Chambre à coucher (petite)	minimum 9m²

TANNAT

Type 3/4 Vier-Winden

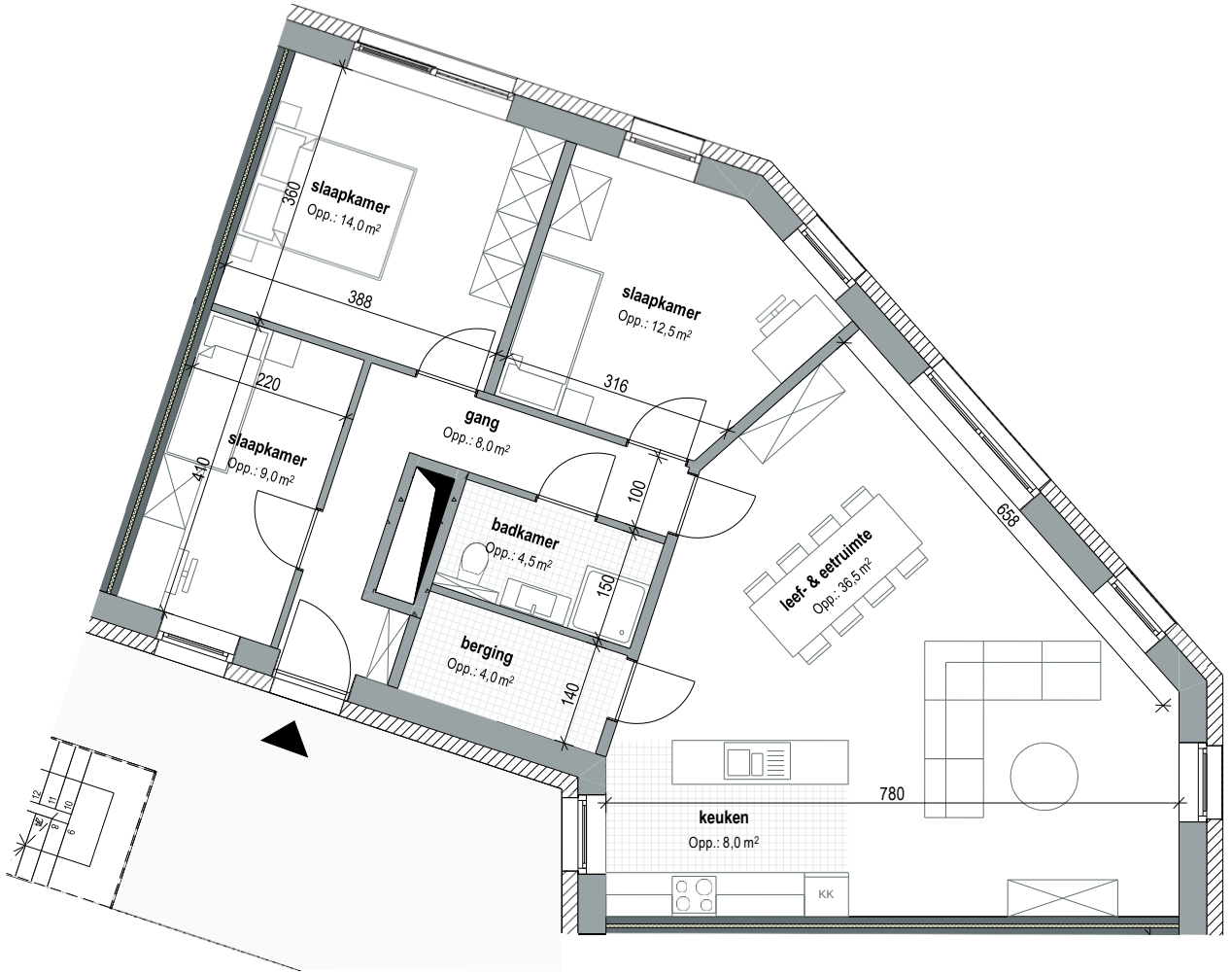
Leefruimte Pièce principale de séjour	minimum 20m²
Keuken Cuisine	minimum 8m²
Slaapkamer (groot) Chambre à coucher (grande)	minimum 14m²
Slaapkamer (klein) Chambre à coucher (petite)	minimum 9m²

TANNAT

Type 3/4 Edmond Bonehill

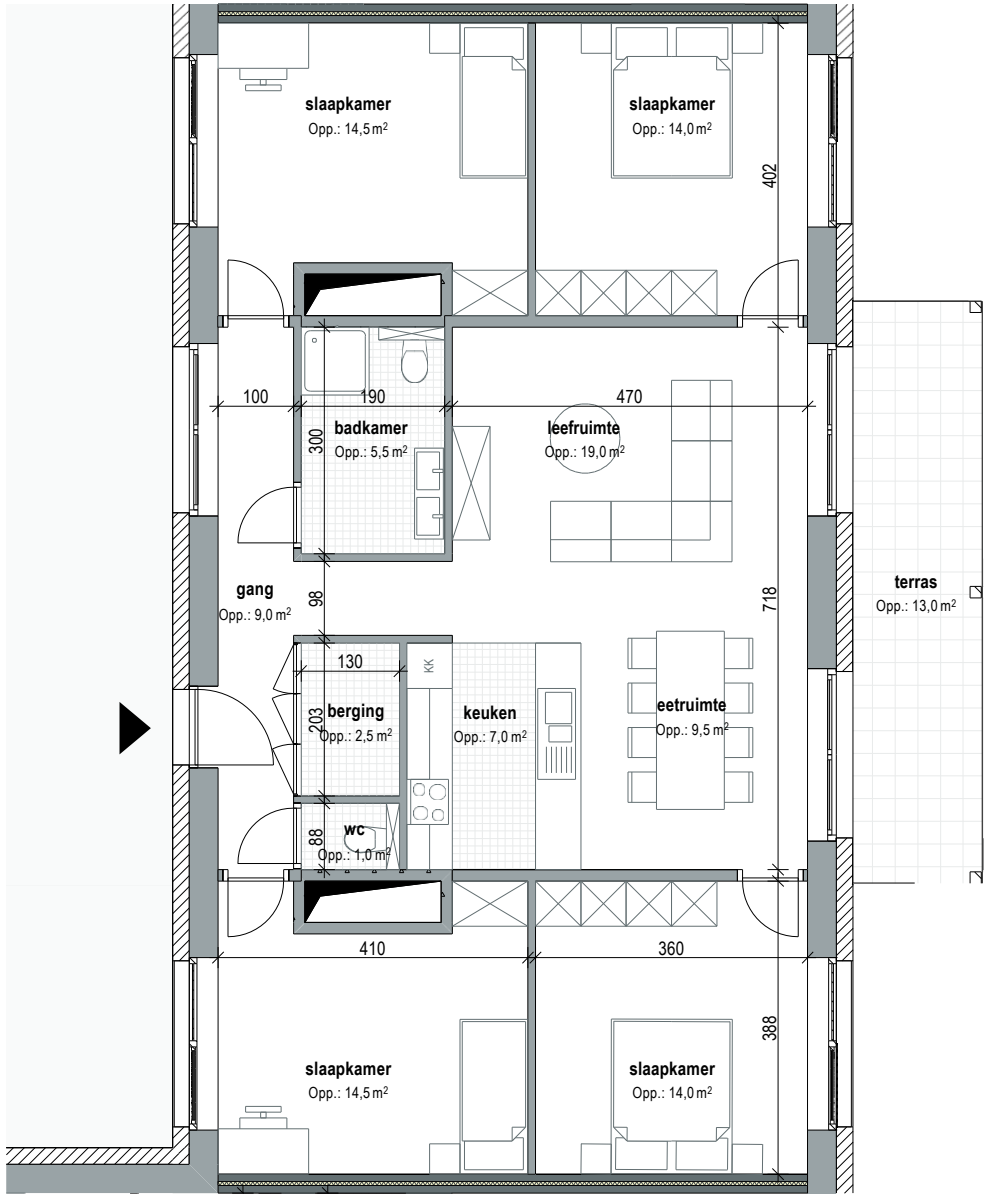
Leefruimte Pièce principale de séjour	minimum 20m²
Keuken Cuisine	minimum 8m²
Slaapkamer (groot) Chambre à coucher (grande)	minimum 14m²
Slaapkamer (klein) Chambre à coucher (petite)	minimum 9m²

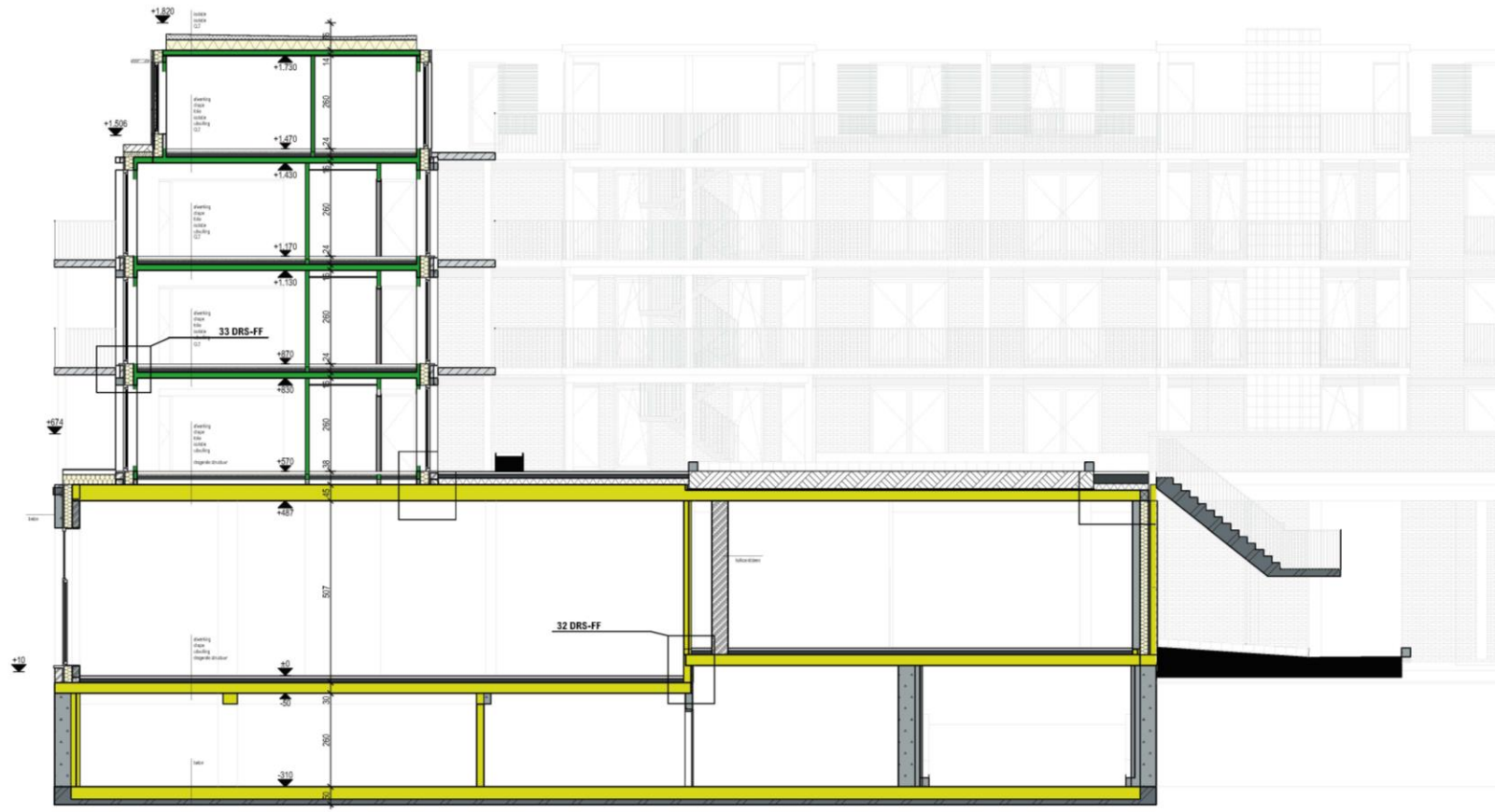
TANNAT

Type 4/6

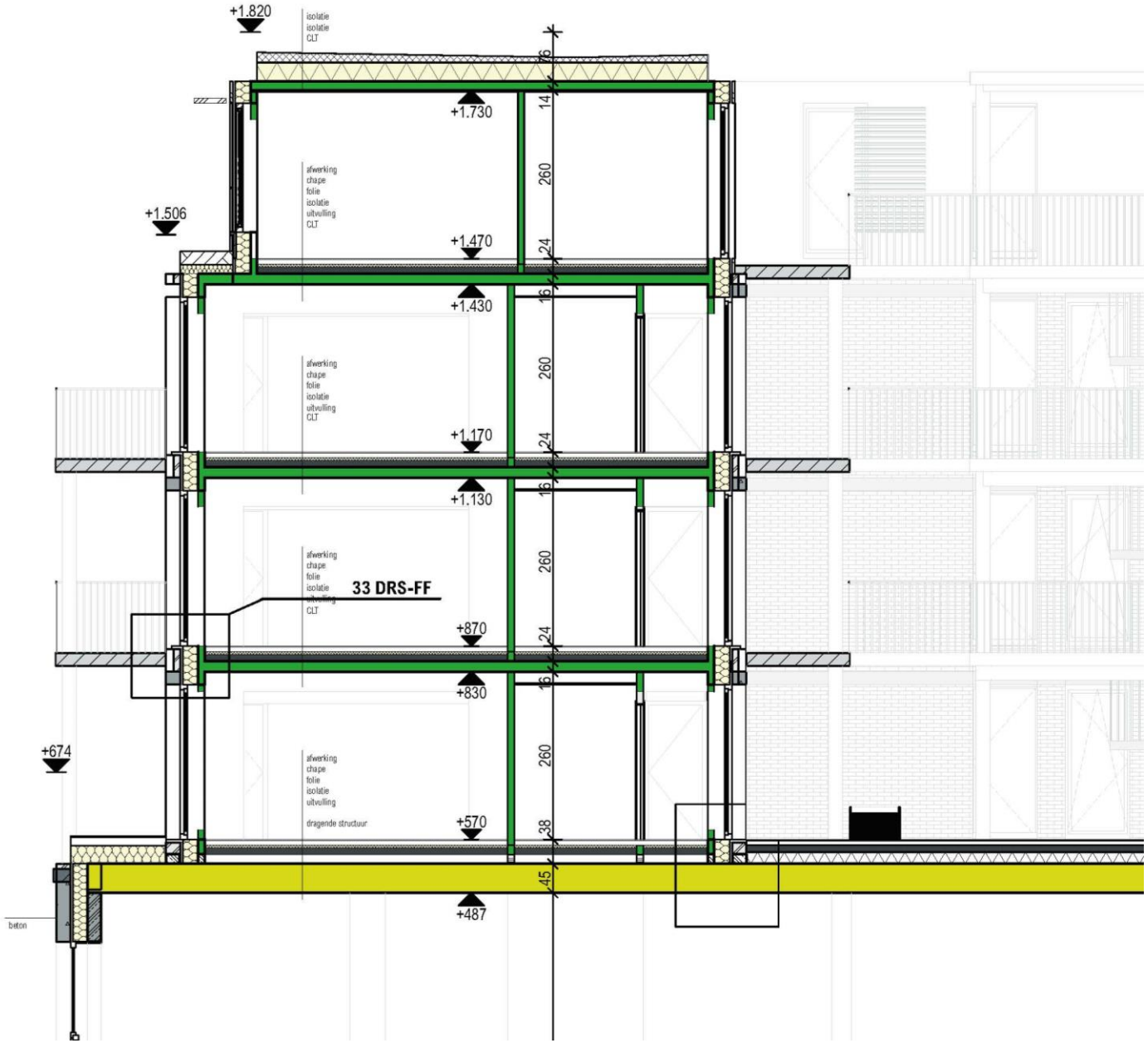
Leefruimte Pièce principale de séjour	minimum 20m²
Keuken Cuisine	minimum 8m²
Slaapkamer (groot) Chambre à coucher (grande)	minimum 14m²
Slaapkamer (klein) Chambre à coucher (petite)	minimum 9m²

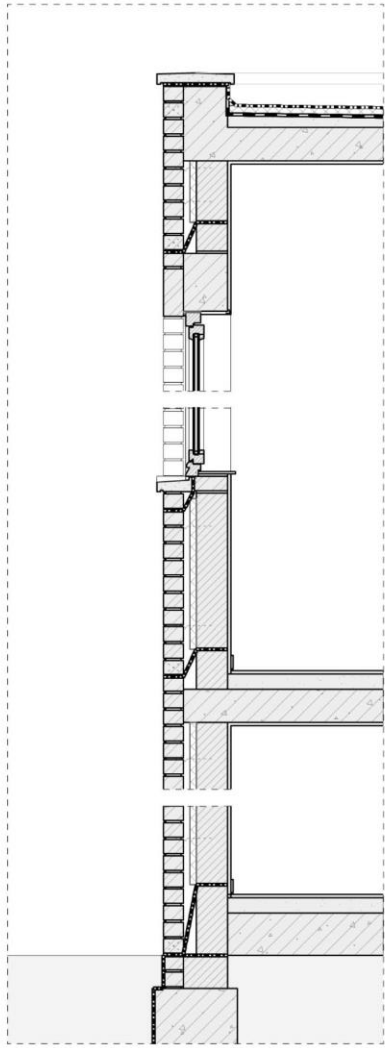

TANNAT

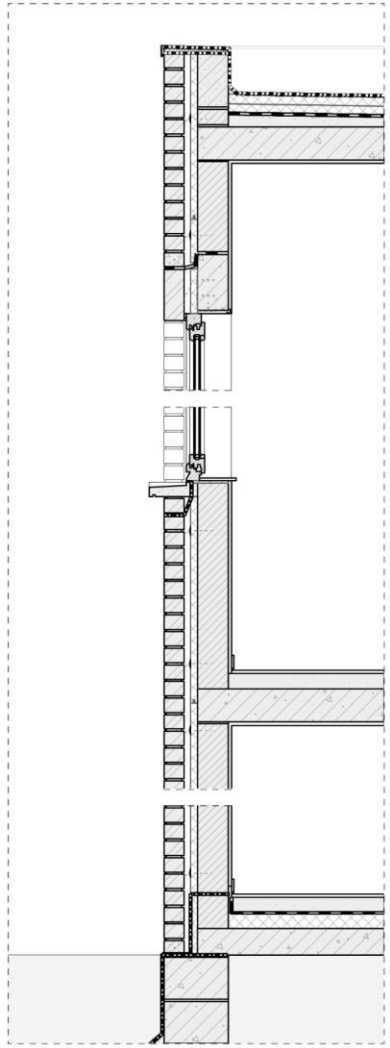

+1.820
+1.730
+1.506
+1.470
+1.430
+1.170
+1.130
33 DRS-FF
+870
+830
+674
+630
+487
507
32 DRS-FF
+10
+0
-30
-310

TANNAT

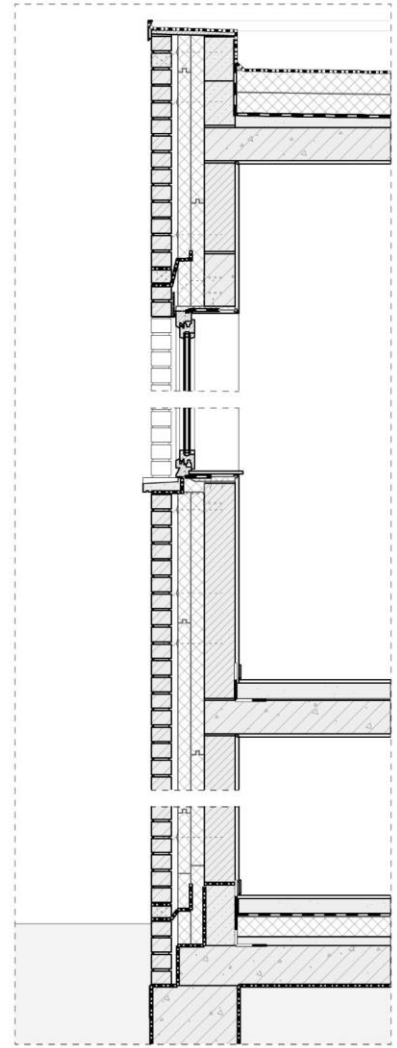

+1.820
isolatie
isolatie
CLT
+1.730
afwerking
chape
folie
isolatie
uitvulling
CLT
+1.506
+1.470
+1.430
afwerking
chape
folie
isolatie
uitvulling
CLT
+1.170
+1.130
afwerking
chape
folie
isolatie
uitvulling
CLT
33 DRS-FF
+870
+830
+674
afwerking
chape
folie
isolatie
uitvulling
dragende structuur
+570
+487
beton
76
14
260
24
16
260
24
16
260
24
16
260
38
45

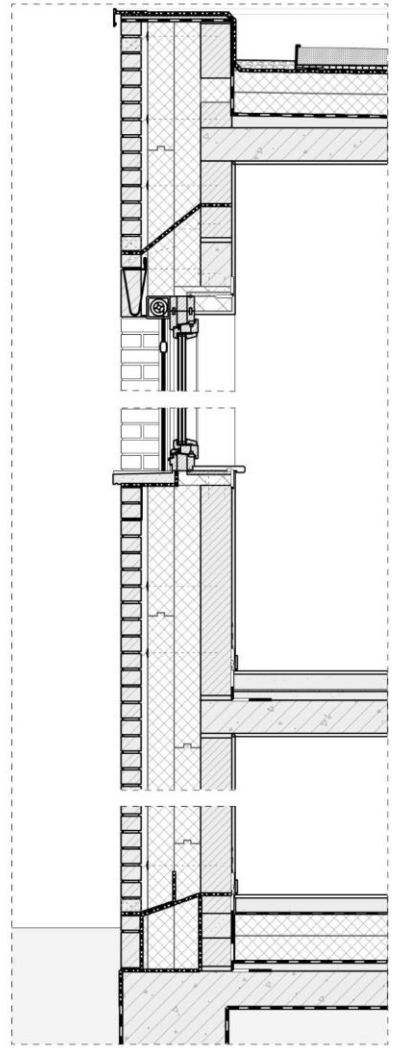
Figuur 12: Detailsnede jaren ‘70. Schaal 1:25.

Figuur 13: Detailsnede jaren ‘90. Schaal 1:25.

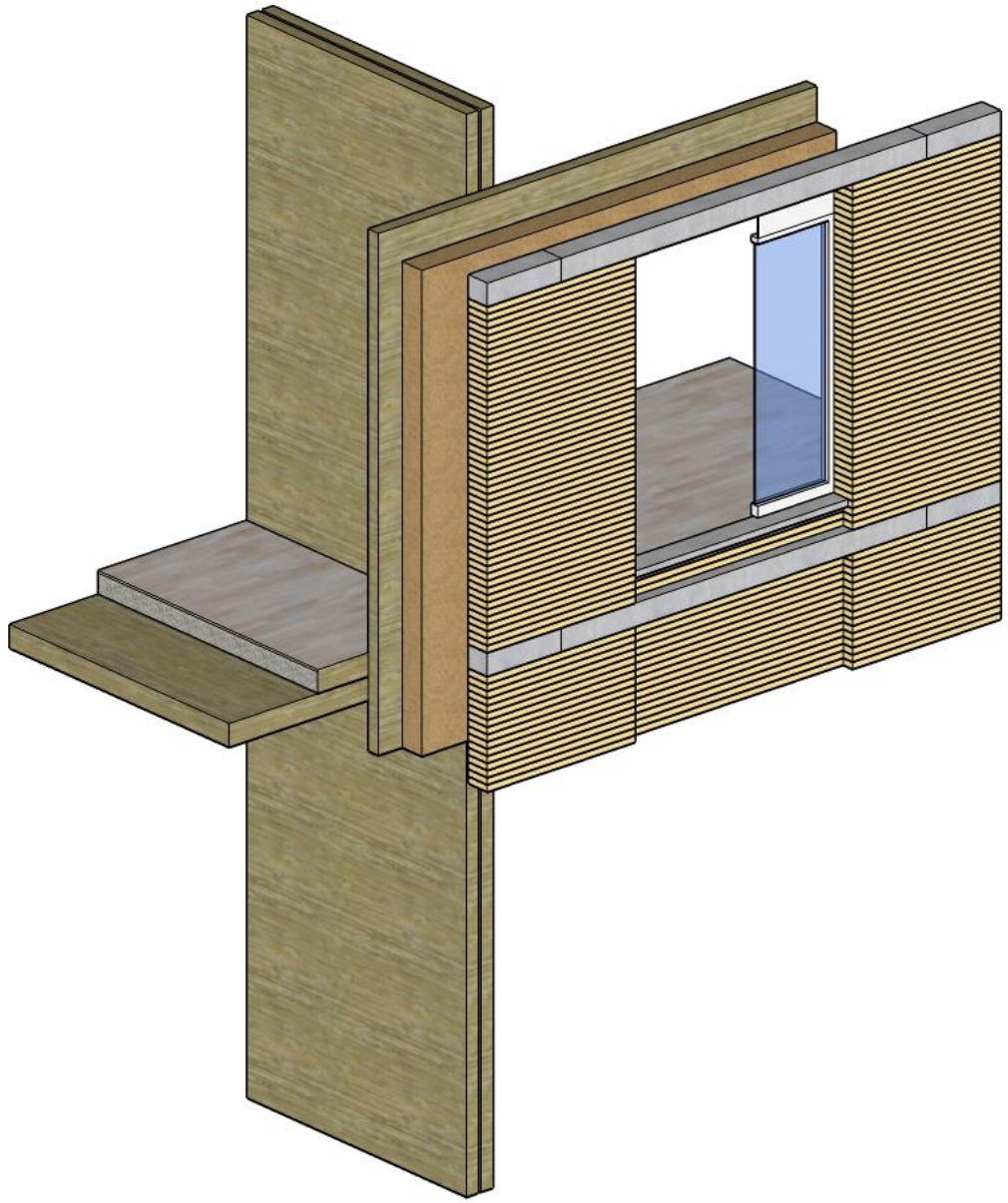

Figuur 14: Detailsnede BEN. Schaal 1:25.

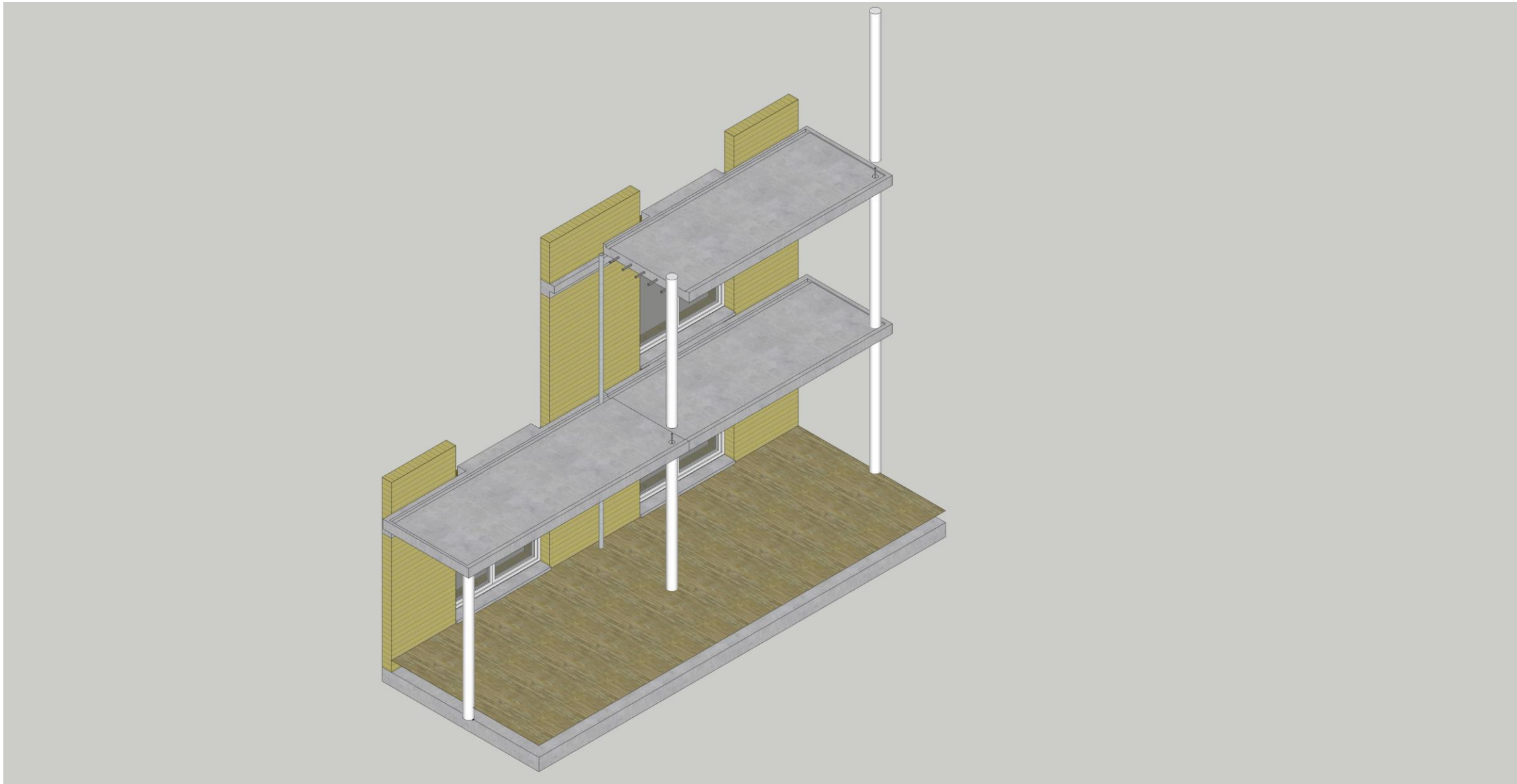

Figuur 15: Detailsnede passiefstandaard. Schaal 1:25.

TANNAT

TANNAT

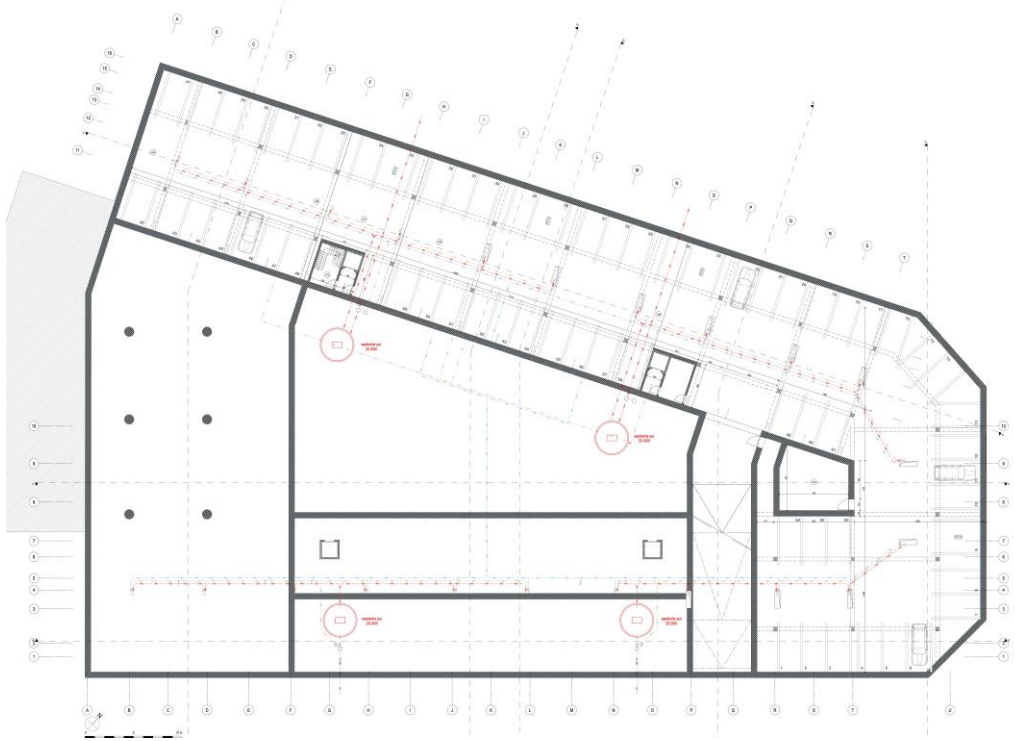

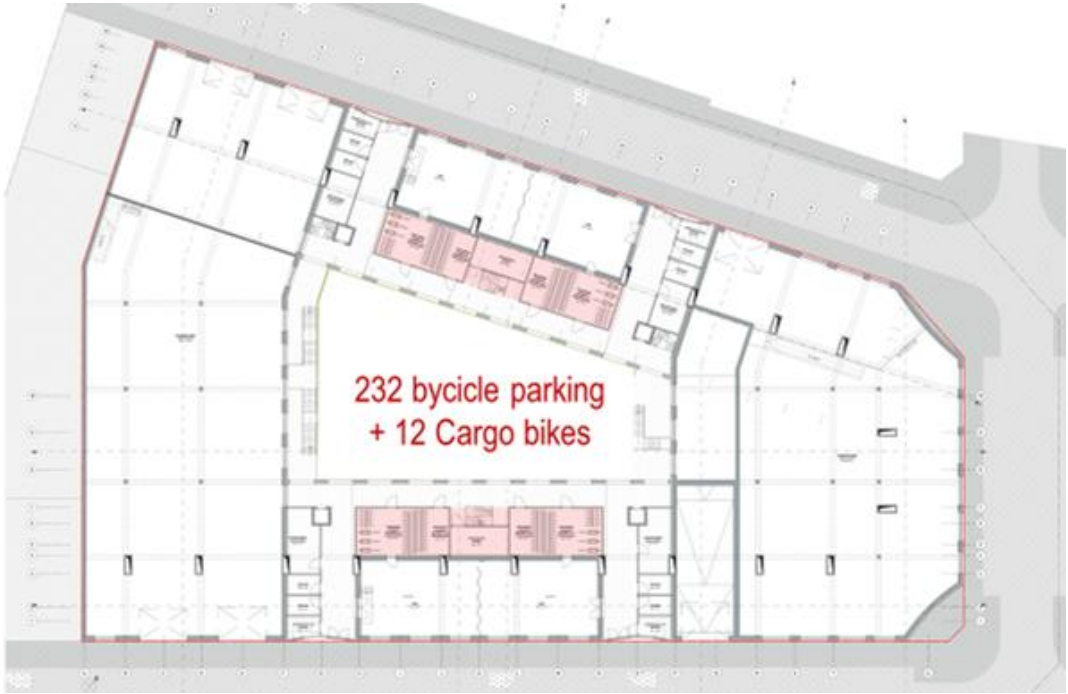
TANNAT

MOBILITEIT

TANNAT mobiliteit

- Wandelafstand van het Weststation
- 212 gelijkvloerse fietsenstallingen + Cargo bikes
- Deelwagenvoorzieningen in ondergrondse parkeergarage
- Laadstations voor elektrische wagens + uitbreidingsmogelijkheid

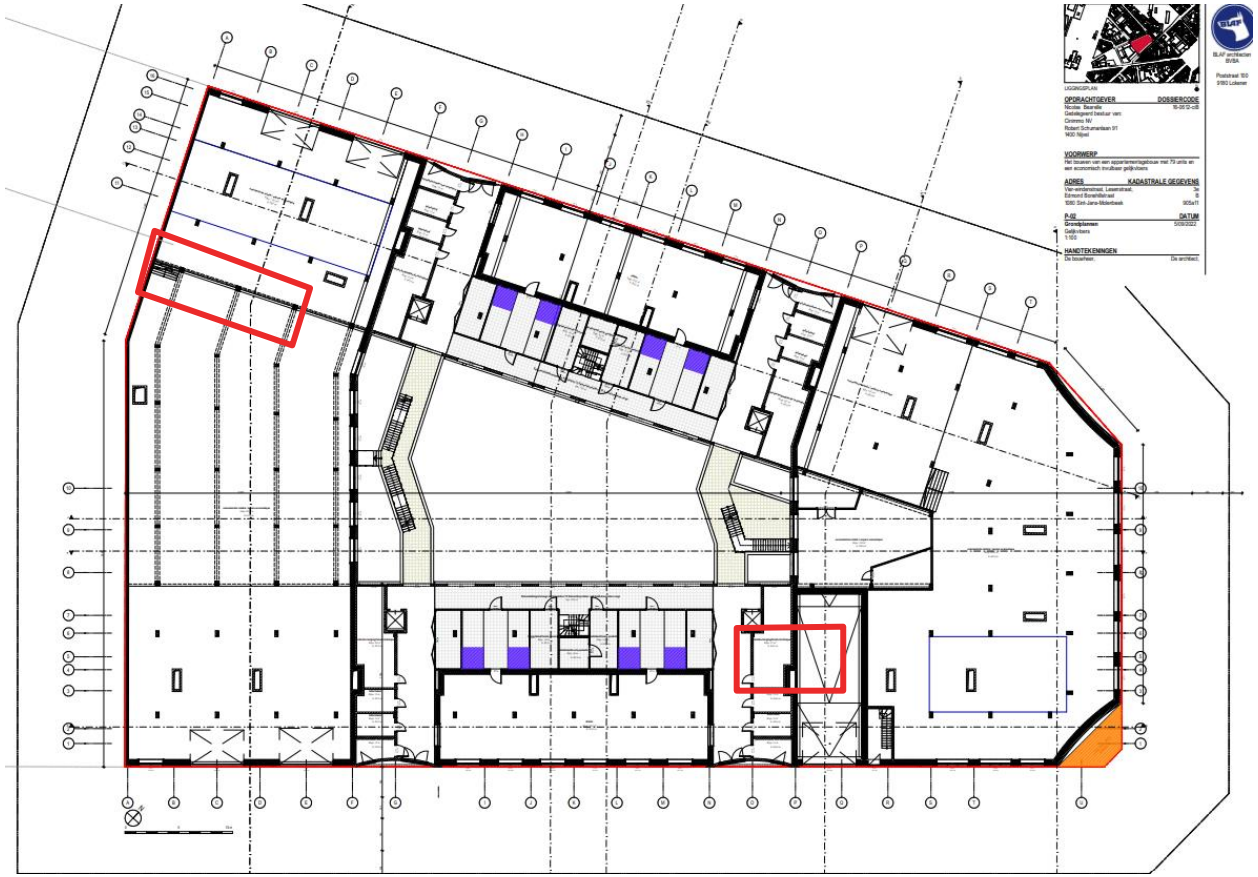

TANNAT

mobiliteit

- Koppelbaarheid ondergrondse parkeergarage met gelijkvloerse functies in functie van toekomstig flexibel gebruik van parkeergarage.
- Wegneembare zones in de tussenvloer voorzien

TANNAT

TIJDELIJKE ACTIVITEITEN

TANNAT

Tijdelijke activiteiten op de site

Temporary Activity Made in West

Workshops to make frescos on site, exposition on the walls of Tannat

TANNAT

Tijdelijke activiteiten op de site

Temporary Activity Samenlevingsopbouw
Temporary housing in school building + storage boxes in warehouse Tannat

TANNAT

Tijdelijke activiteiten op de site

Hennep urban farming op de site

TANNAT

TANNAT
creativiteit
workplaces
productiviteit
créativité
werkplekken
entreprendre
creativity
inclusif
ondernemen
future proof
affordable
circularity

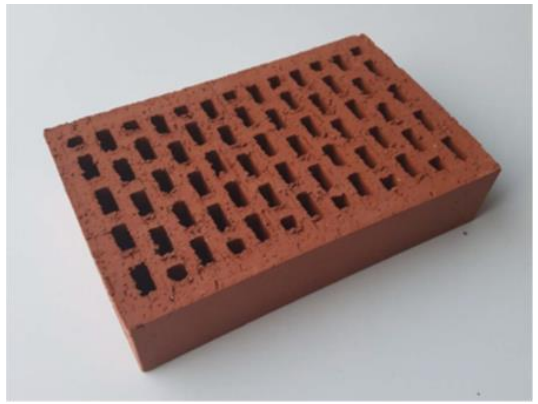

TANNAT

TANNAT

MATERIALS

TANNAT

Constructiematerialen, initieel concept

Big Brick zelfdragenden façade in baksteen

Biobased isolatie in kalkhennep

Houtmassiefbouw in kruislaagshout (CLT)

TANNAT

Voordelen van houtbouw in CLT:

- Droogbouw, montage, prefabricatie en beperkte foutenlast
- Luchtdichtheid en positieve impact op koudebrugbeheersing en algemene isolatiewaarde
- Gedrag bij brand: Brandstabiliteit en geen giftige rookontwikkeling
- Oorsprong in duurzame houtbouw
- C02 negatief/neutraal, lage energiebehoefte voor de productie
- Gezond binnenklimaat

Extra zorg te besteden aan:

- Akoestische prestaties
- Oververhitting
- Kostprijs

TANNAT

Constructiematerialen, initieel concept

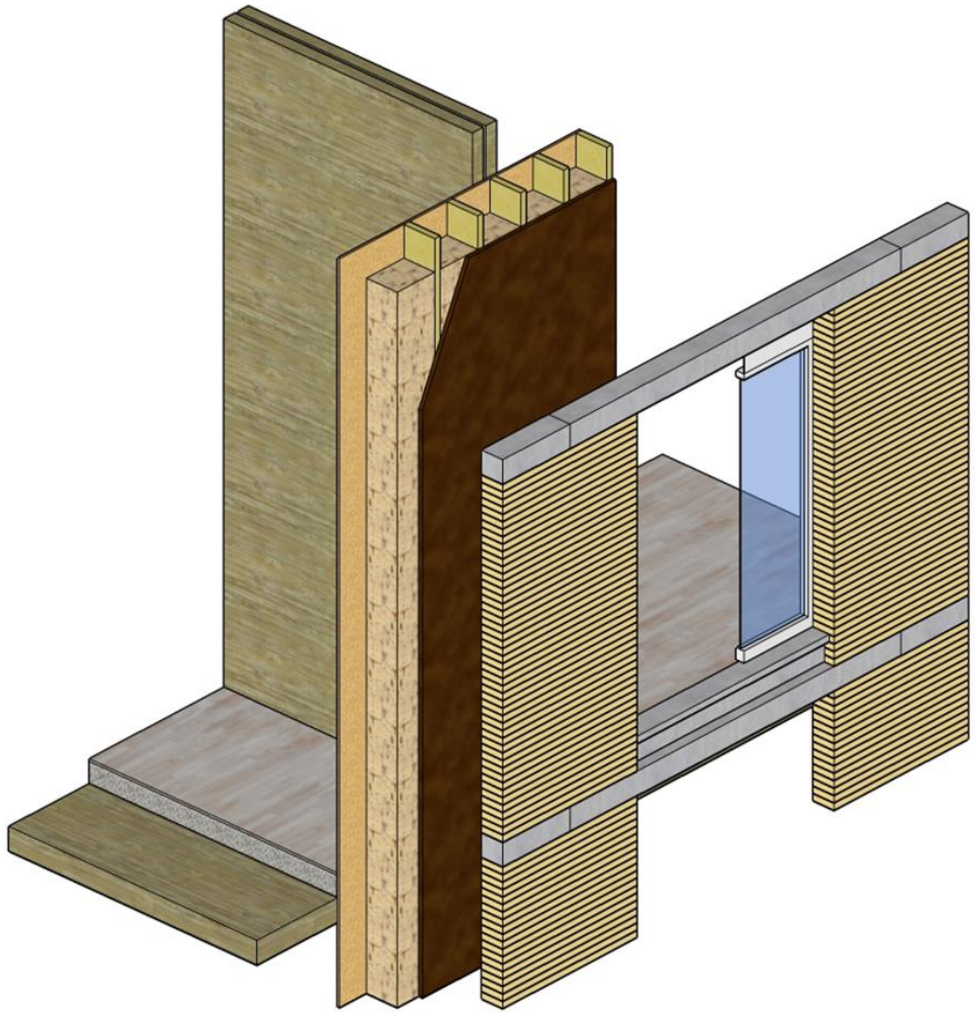

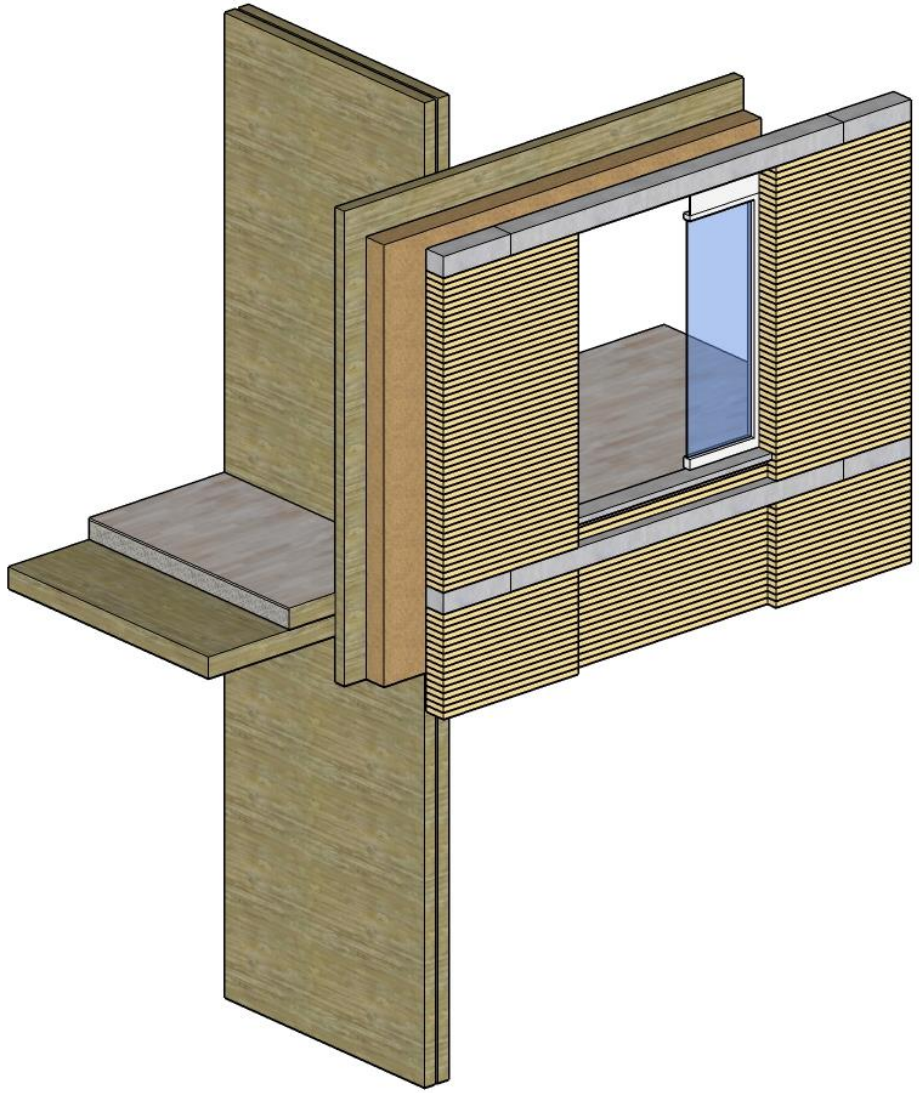
Nadelen van initieel concept:

- Totale constructiedikte met kalkhennep 67 cm
- Luchtdichtheid van CLT in combinatie met volledige spouwvulling
- Brandgedrag en complexiteit houtskelet
- Risico en onbekende factoren

TANNAT

Constructiematerialen, aangepast concept

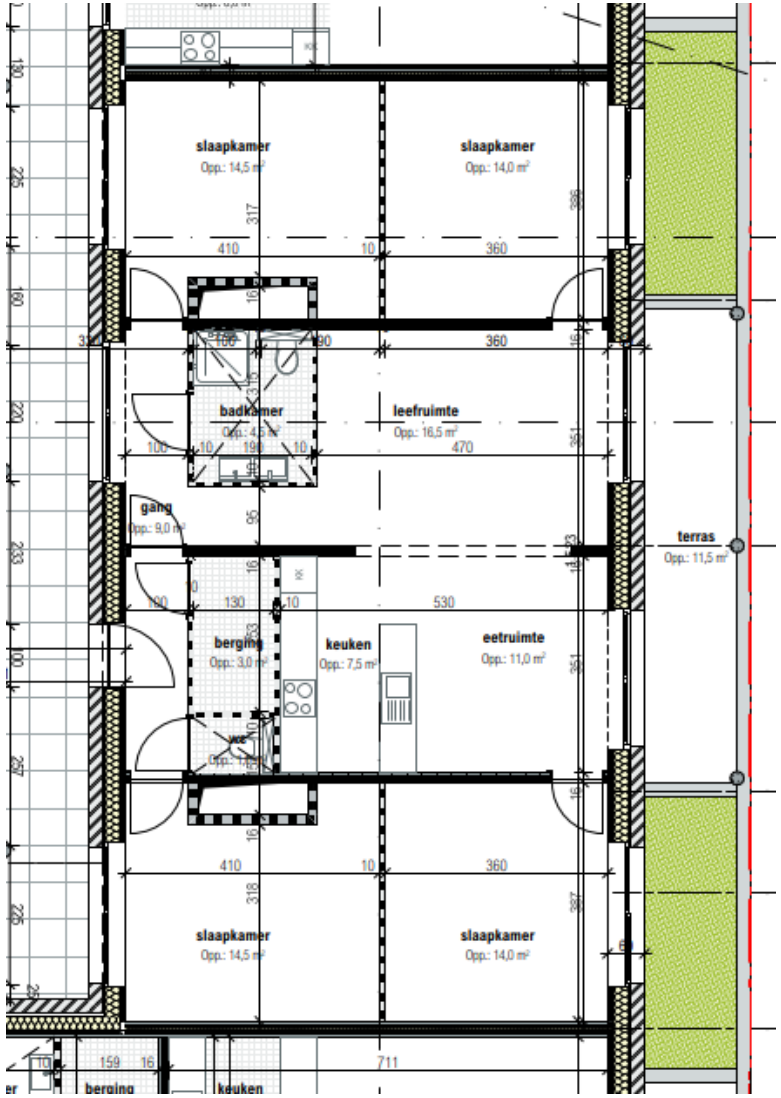

TANNAT

CIRCULAR MOCKUPS

TANNAT

Circular mockups

Vloeren:

- Volledig droge vloeropbouw
- Aanpasbaarheid

CLT structuur:

- Kolommen en balken ipv wanden
- Aanpasbaarheid en flexibiliteit

TANNAT

Circular mockups

Circulair materiaalgebruik afwerking:

- Sonian Wood parket
- Hergebruik faiencetegels
- Hergebruik binnendeuren
- Hergebruik terrastegels
- Hergebruik sanitaire toestellen
- Hergebruik licht- en andere armaturen
- Hergebruik Fietsrekken
- Hergebruik Baksteen
- Hergebruik waterverwarmers

TANNAT

Circular mockups

TANNAT

INSTALLATIES

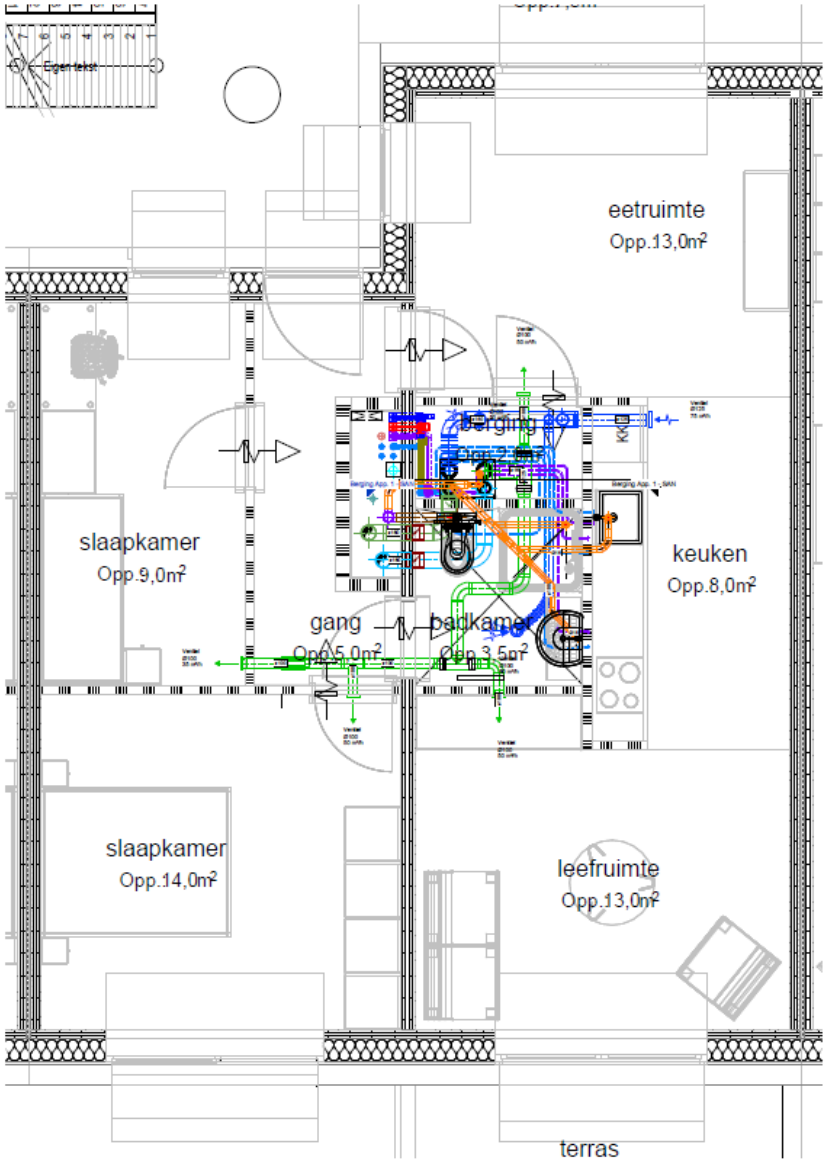
TANNAT

Installaties

- Zonnepannelen voor collectieve ruimten, warmtepompen en laadinfrastructuur wagens en fietsen. Min. 195 panelen – 65 kWp
- 4 collectieve warmtepompsystemen, in functie van energie-efficiëntie en onderhoud
- Regenwatercaptatie: 120.000 liter (5 buffer - 1 infiltration)
  - ⅓ van de toiletten
  - Collectieve wasmachines
  - Tuin
- Individuele ventilatie units - Type D

TANNAT

Installaties

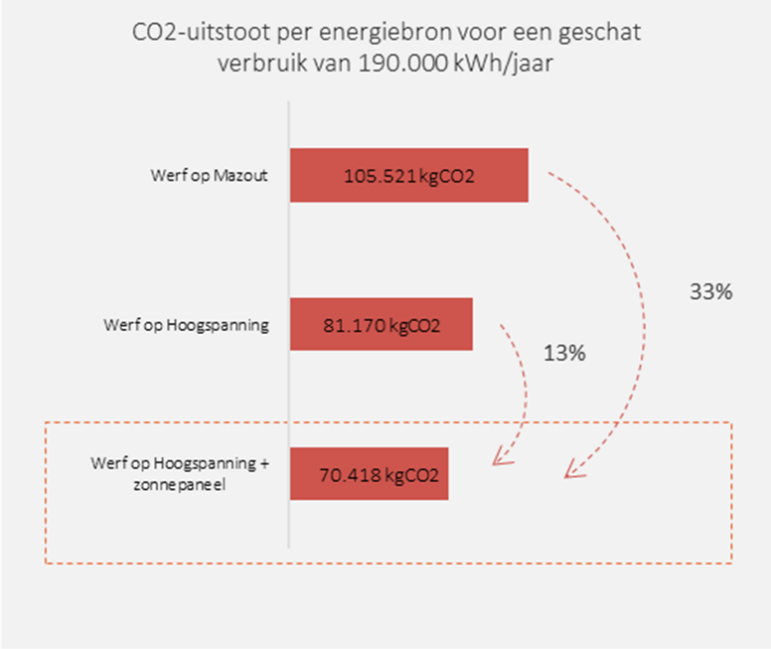

1 V1 - App Type 1
1 : 25

TANNAT

BOUWPLAATS

Bouwplaats - energie

Today: Energy use Democo Brussels in 2019: 15 kWh/m² jaar.
60% was fuel oil.

<u>Objective Tannat:</u>
0% fuel oil and 20% locally produced energy
80 solar panels will be installed immediately on the wharf

Bouwplaats - water

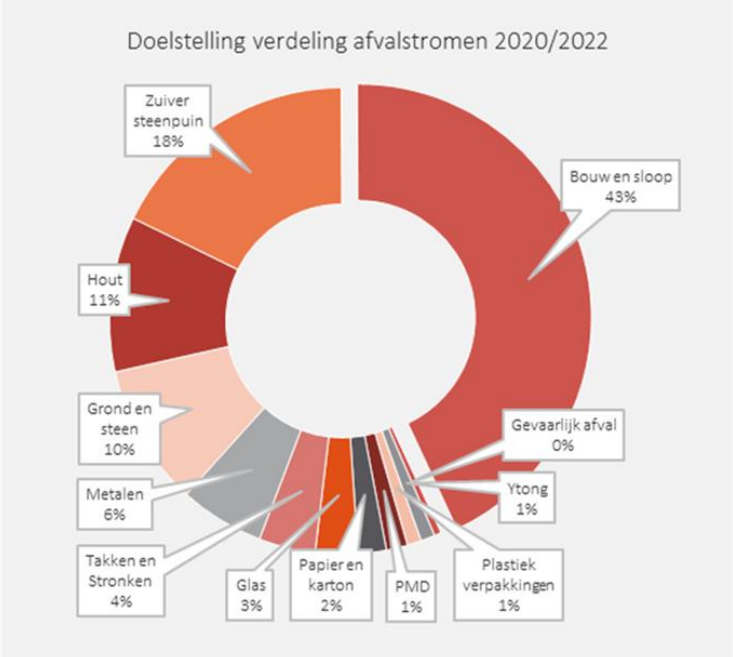
Objective Tannat:

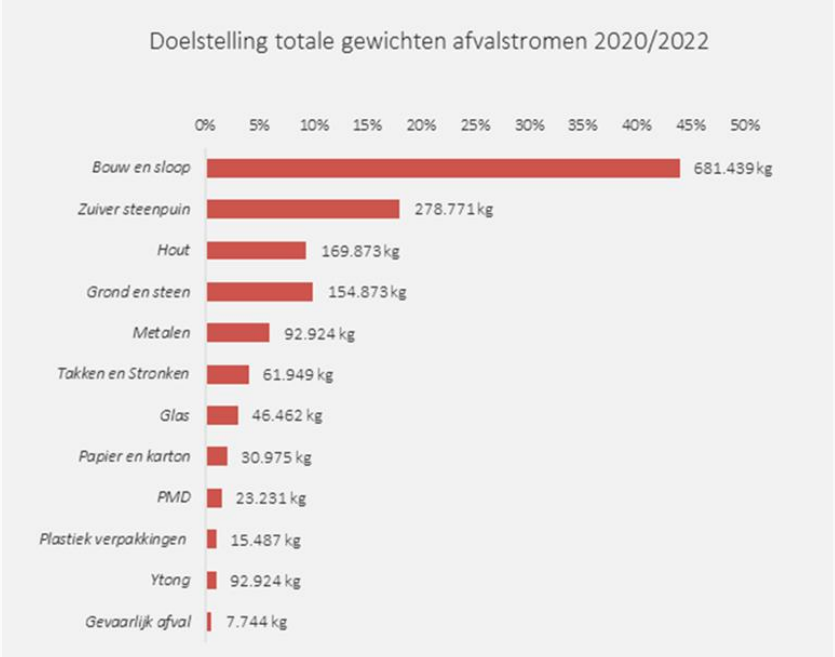
70% reused water and 50% less water use

Reduce 995.000 liters drinking water

TANNAT

Bouwplaats - afval

Today: Democo Brussel has in total 4000 ton garbage, of which 79% for the container construction and demolition waste.

<u>Objective Tannat:</u>
15% less waste production
50% less waste type: container construction and demolition waste

revive

DEMOCO

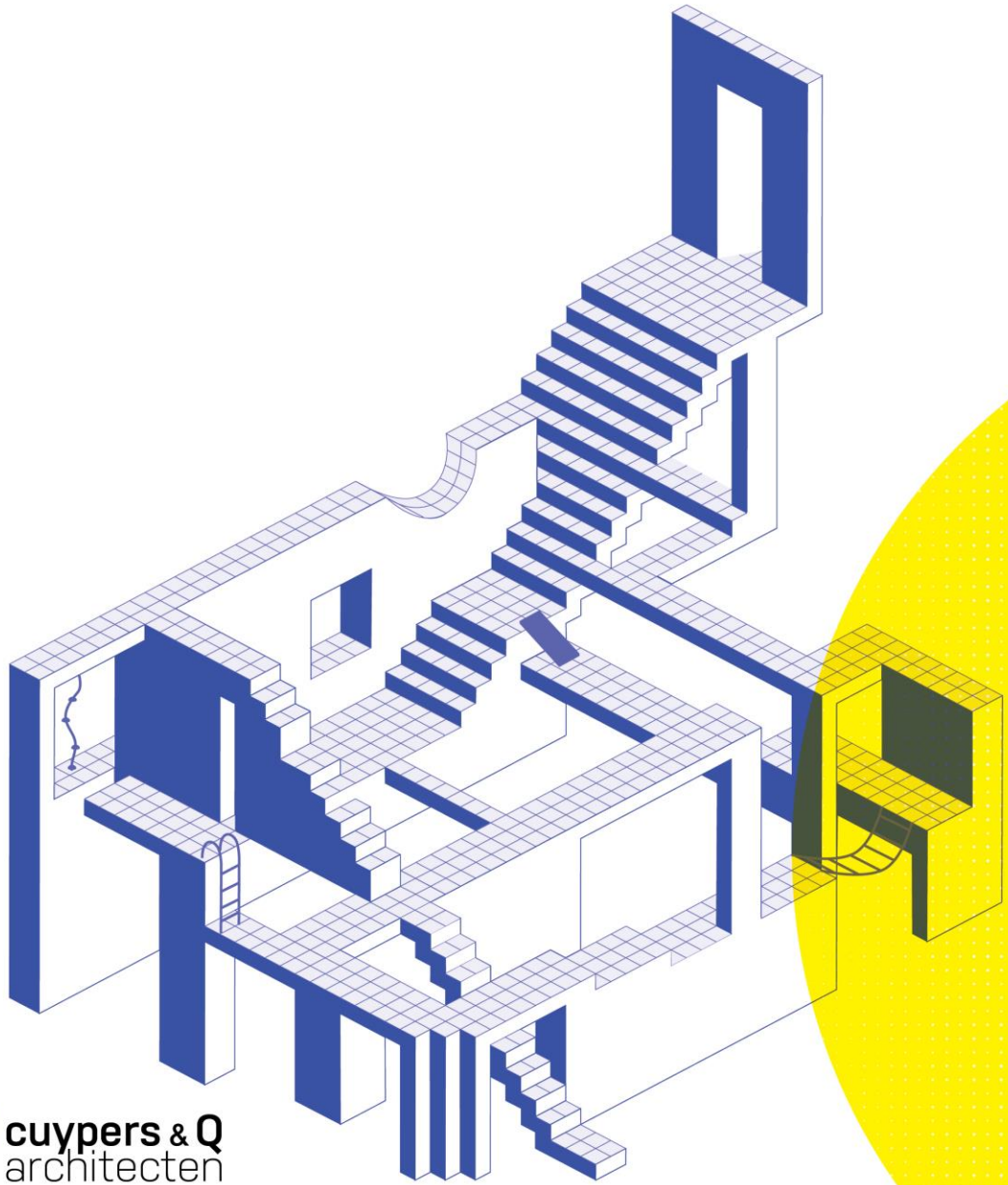
TANNAT

Stel je vragen aan onze spreker!

Laat je inspireren!

Pitch van ingediende pilootprojecten

- **De (circulaire) dorpsschool Vremde** door Cuypers & Q architecten
- **Betaalbaar renoveren dankzij hergebruik** door Domus Mundi vzw
- **Brusselse archiweek** door BC architects

DORPSSCHOOL VREMDE

PILOOTPROJECT
VLAANDEREN CIRCULAIR

cuypers & Q
architecten

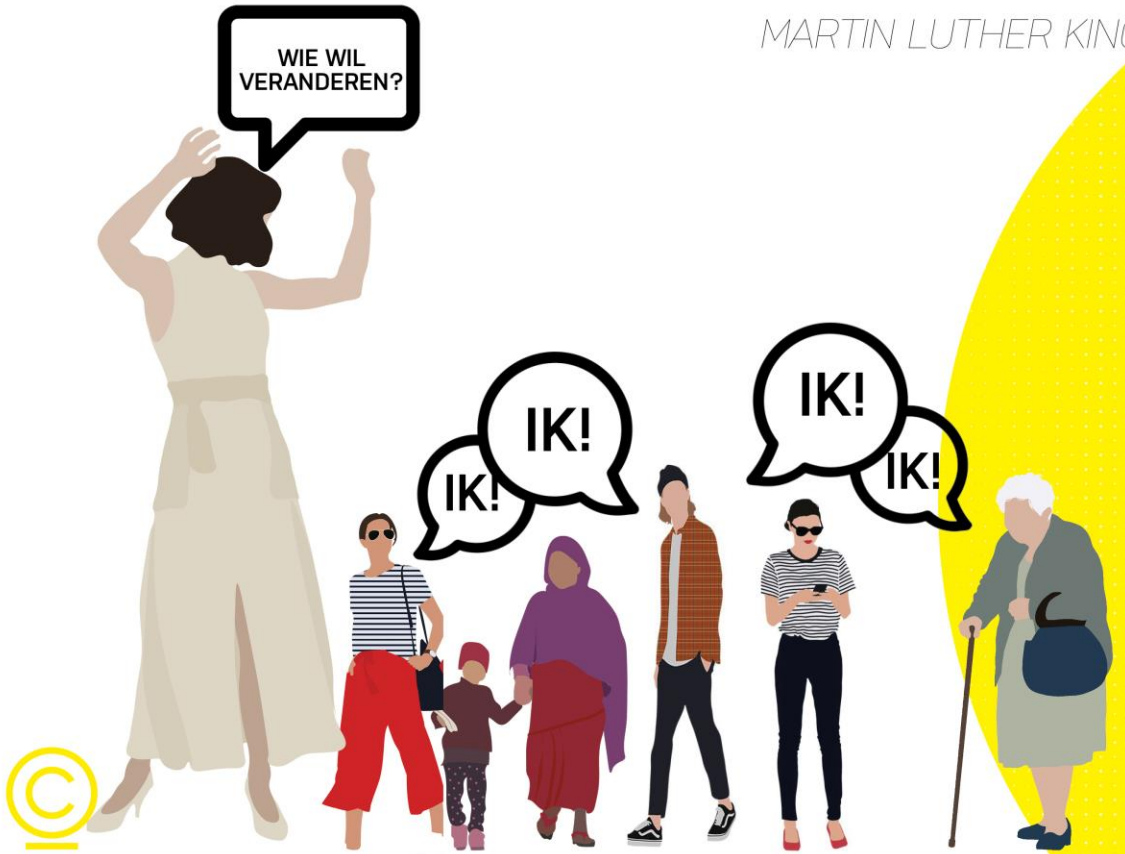
bogaardestraat 10 | 2000 antwerpen | T +32 32 32 48 49 | info@cuypers-Q.be | www.cuypers-Q.be

"

THE TIME IS ALWAYS RIGHT TO DO WHAT IS RIGHT.

"

MARTIN LUTHER KING JR.

"

DUIDELIJKE VERRANDERRINCHTING GEVEN: KENNIS

"

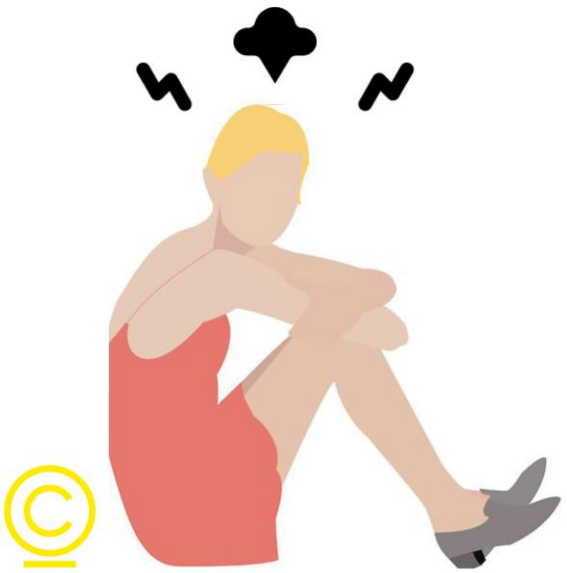

- niet wachten op vraag
- niet uni-directionaal

"

VERANDER DEEL VAN DE OPLOSSING, NIET VAN HET PROBLEEM

"

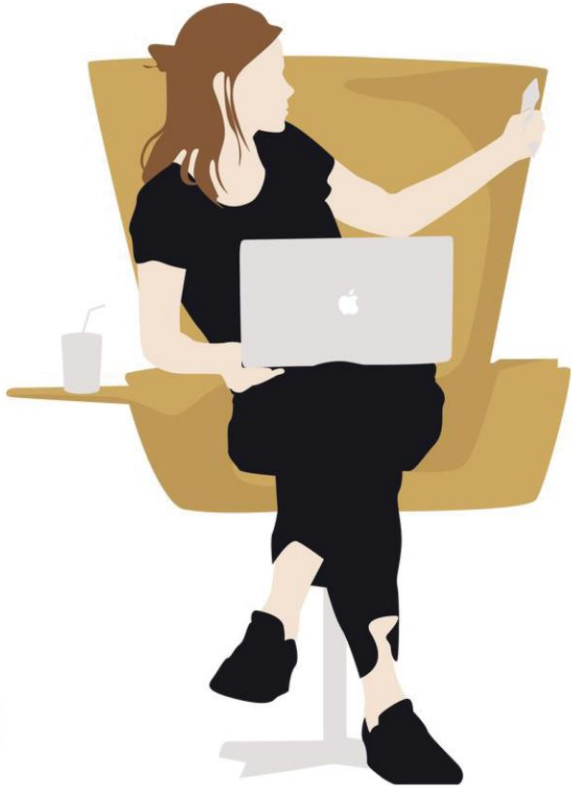

- voorbeeldprojecten best practices
- geen copy/paste
- contextgebonden
- tastende houding
- iteratief proces

"

DORPSSCHOOL VREMDE: AMBITIEUS PVE?

"

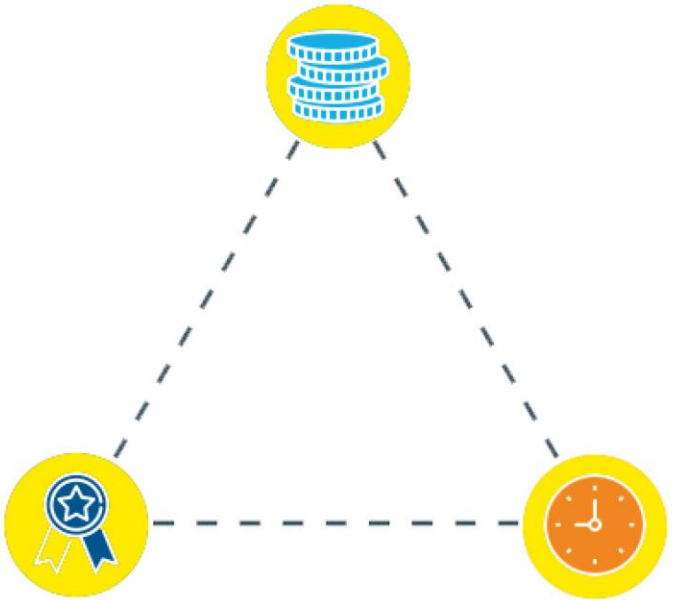

- site/context
- pedagogische visie
- masterplan: bestaand vs nieuw
- breed gebruik:
  kunstacademie, IBO, biblioteek

"

DORPSSCHOOL VREMDE: OPPORTUNITEIT?

"

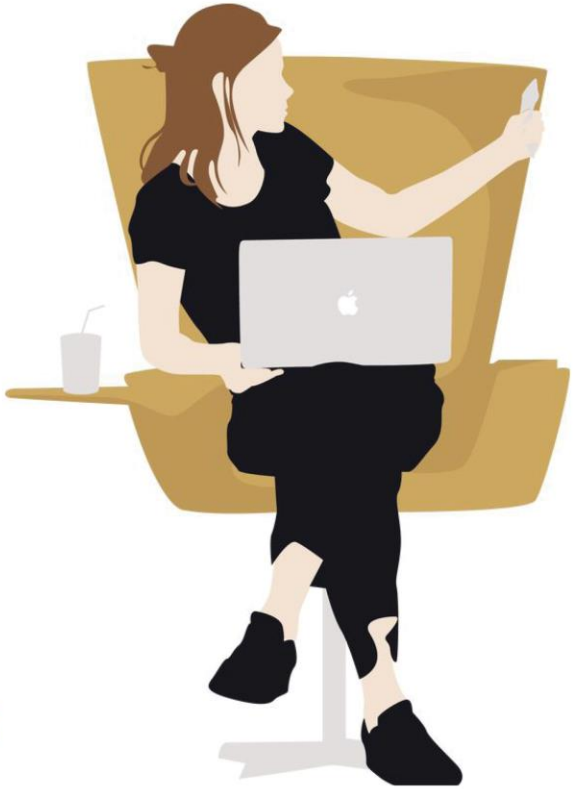

- waardebehoud
- milieuimpact verminderen
- risico beperken
- structurele verandering

"

DORPSSCHOOL VREMDE: FOCUS

"

- REfuse/REduce: minder m^2 intern en voor gemeente
- REfuse/REduce: beperken van snijverlies en materialenpallet minimaliseren
- deels behoud & sloop met focus hergebruik IN SITU

"

DORPSSCHOOL VREMDE:
EEN SLIM ONTWERP IS CIRCULAIR

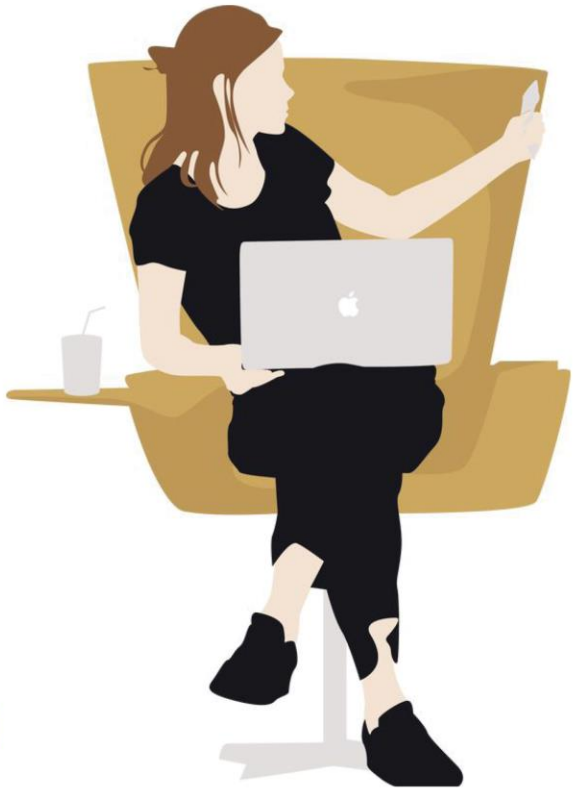
"

RETHINK!

- gelaagdheid
- flexibiliteit van skelet t.e.m. afbouw
- scenarioplanning
- TOTEM (oriënterend)
- BIM

DORPSSCHOOL VREMDE:
MUST HAVE'S

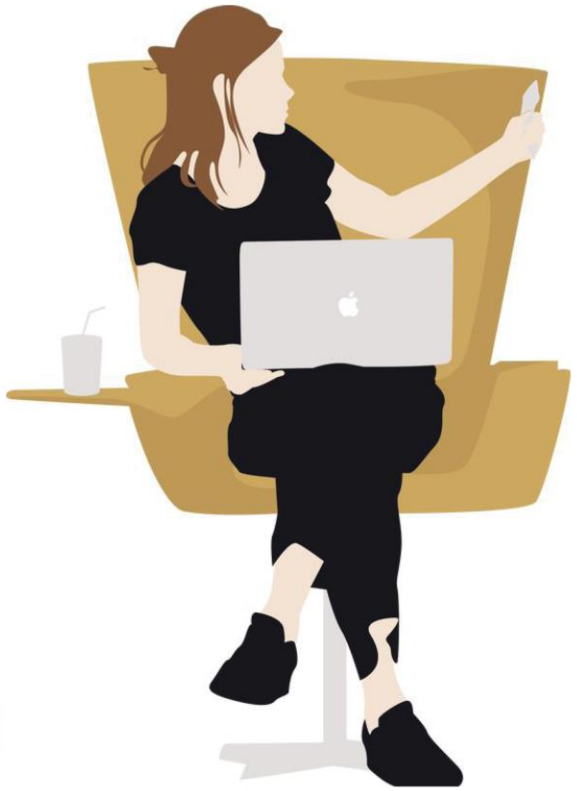
Technisch bestek:

- ambitienota (informatief)
- demontageperiode (vademecum ROTOR)
- inventaris van potentieel hergebruik, recuperatieverslag
- materialen & verbindingen (ook team!): haalbaarheid!
- as built: demontageplan + Totemcheck

"

DORPSSCHOOL VREMDE: MUST HAVE'S

"

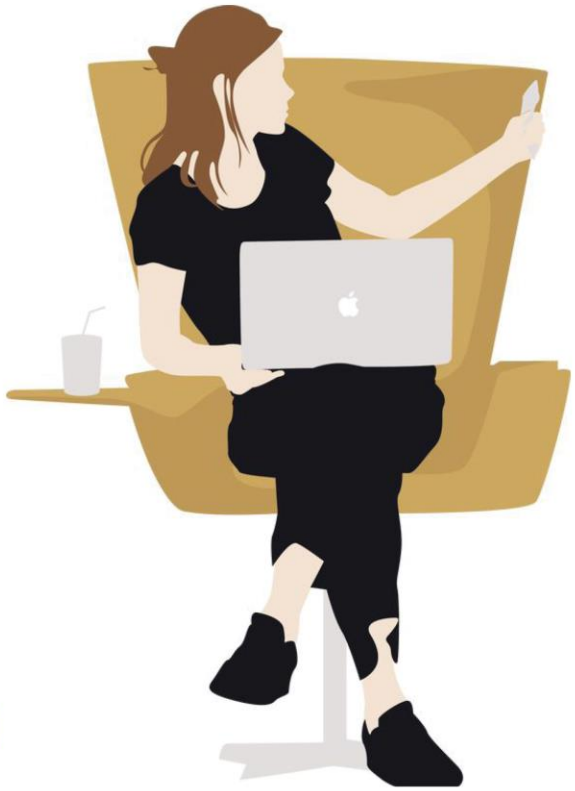
Administratief bestek:

- KB uitvoering (planning, …)
- plaatsbezoek verplichten
- selectiecriteria (ervaring selectieve sloop/hergebruik, CLT, …)

"

DORPSSCHOOL VREMDE:
NICE TO HAVE'S

"

Administratief bestek:

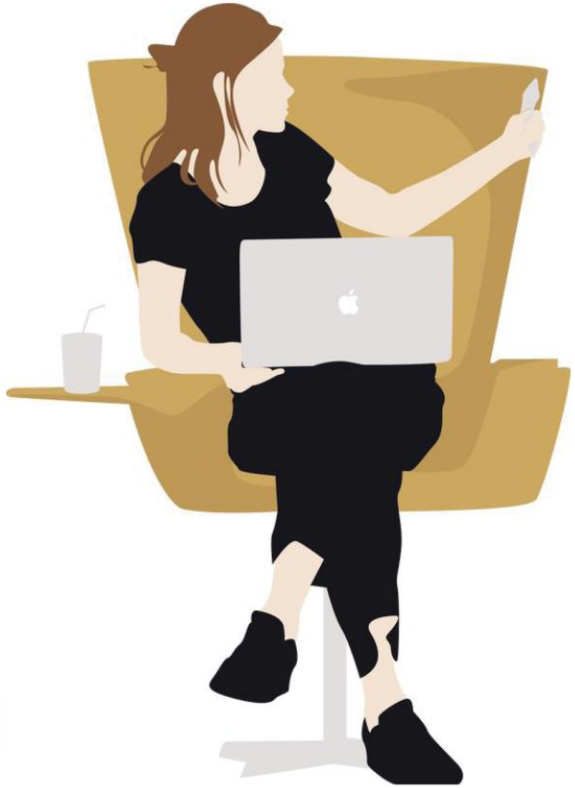
Gunningscriterium:
90% prijs / 10% circulariteit

- eenduidige omschrijving
- transparante beoordeling
- (vrije) varianten/opties
- engagementsverklaring

"

DORPSSCHOOL VREMDE:
TO DO'S

"

- circulariteit op werf
- alternatieve voorstellen?

- (iteratief)gebruik & onderhoud
- einde levensduur?

"

DORPSSCHOOL VREMDE: UITDAGINGEN

"

- gepaste focus
- gepaste vraagstelling
- gepaste marktvorm
- gunningscriterium moet meetbaar zijn & duidelijk engagement vertonen
- ambitiekaart VI.Circulair

"

DORPSSCHOOL VREMDE:
GEEN ONE SIZE FITS ALL

"

- voorzie 20% meer tijd van ontwerp t.e.m. aanbesteding
- visie en focus? impact!
- coördineer & sensibiliseer stakeholders
- wees nieuwsgierig & ondernemend, leer bij
- wees creatief & denk ‘out of the box’

ROL VAN DE ARCHITECT?

”

CIRCULARITEIT DRAAIT OM

WAARDEBEHOUD

ARCHITECTUUR DRAAIT OM

*MEER***WAARDE**

CREËREN

”

cuypers & Q architecten

bogaardestraat 10 | 2000 antwerpen | T +32 32 32 48 49 | info@cuypers-Q.be | www.cuypers-Q.be

Hergebruik bouwmaterialen voor betaalbaar renoveren

GDCB 06/10/2022

Domus Mundi vzw → Recupcentrale erkende cvso

kwalitatief en duurzaam leven, wonen en (ver)bouwen voor kwetsbare groepen

- Goedkoper (doch nog kwalitatief) met hergebruik?
- Subsidieprojecten Vlaanderen Circulair / Vlaio

recup centrale

milieubewust
budgetvriendelijk
sociaal
lokale economie

Opgericht op 03/10 met steun van Departement Werk en Sociale Economie

Vlaanderen
is duurzaam ondernemen

Materialen

- Keukens (+/- 30 in 2021-2022)
- Sanitair: toenemende vraag
- Radiatoren: toenemende vraag, echter:
  - niet altijd gemakkelijk nog kwaliteit te vinden
  - niet echt toekomstgericht?
- …… (door stijgende prijzen en schaarste)

Aankoopkost (relatief) duur t.o.v. installatiekost

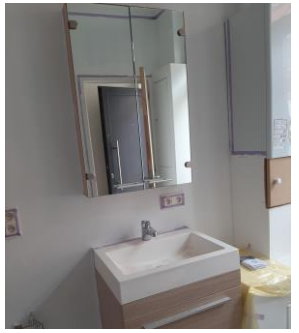

Project Tiny House – De Meubelfabriek vzw (gesteund door stad Gent) – bestemd voor tijdelijke woonst jongere in noodsituatie in samenwerking met vzw aPart – hergebruik plaatmateriaal, laminaat, keukenkasten, en tegels

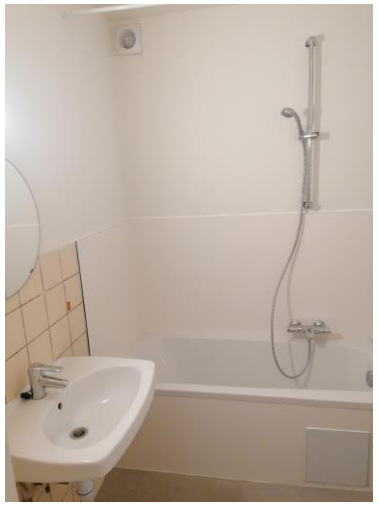
Project SlinkeMolenstraat – Gent – Het Pandschap cvso - Pand bestemd voor sociale verhuur – hergebruik keuken en sanitair

Project Parelhoenstraat Gent – Het Pandschap cvso – hergebruik radiatoren en sanitair

Project Gent-Knapt-Op – Domus Mundi vzw – Noodkoper – hergebruik keuken

Obra Baken vzw – Evergem – 6 units voor transitverblijf ex-gedetineerden

Project Huldenberg - Mobbles Inhout - bestemd voor sociale verhuur – hergebruik keukens

before

after

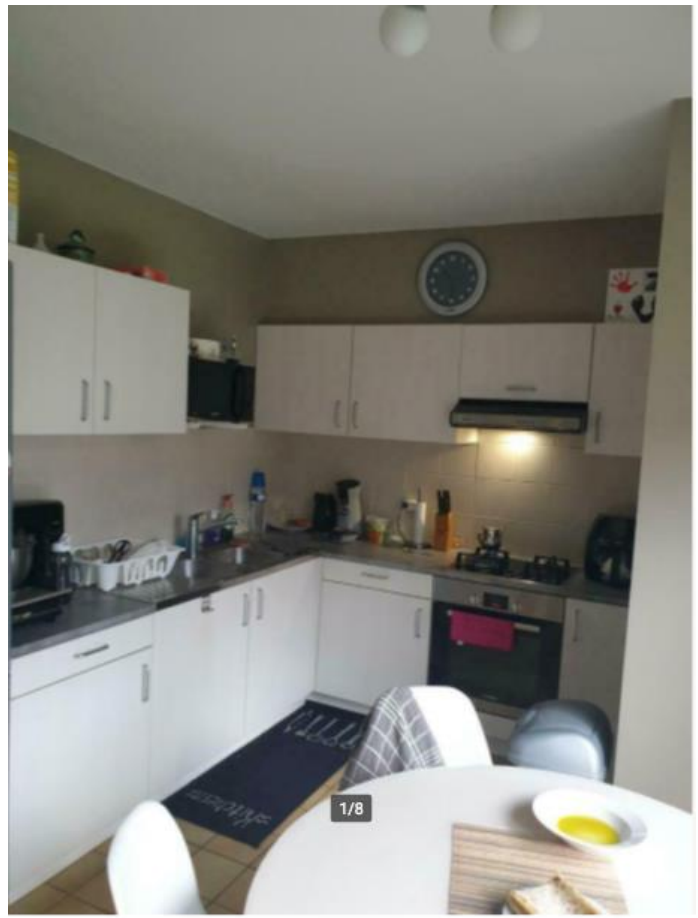

1/8

Ad hoc benadering keukens versus productielijn

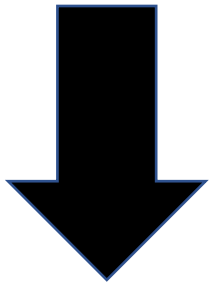
- De huidige ad hoc benadering (keuken demonteren en elders plaatsen) laat geen opschaling toe
- We hebben onderzocht met Didier Pierre van NNOF of wat zij doen (echt NEARLY NEW offices) ook mogelijk zou zijn met keukens. Het verdict kwam van het nationaal management van IKEA: hun keukens refurbishen zou duurder uitvallen dan nieuwe kopen
- Mogelijke piste: de goeie corpussen van keukens behouden in combo met nieuwe fronten (of folie? Of …). Hier kan een zekere standaardisatie ingestoken, doch dit vraagt nieuw onderzoeksgeld ☺

Bottlenecks voor opschaling

- Hoeveelheden/standaardisatie (keukens, deuren, …)
- Kwaliteitsvol aanbod
- Argwaan: kan (grotendeels) opgelost door kwaliteitsvol aanbod en *good practices*
- Geld genoeg: kan (voor een stuk) opgelost door kwaliteitsvol aanbod
  (elke uitgave heeft een trade-off, verschillend voor elke persoon; bv. nieuwe keuken of reis naar Cuba)
- Aannemers (aanpakken via de vraag)
  - Kortingen
  - Tijdrovend
  - Aansprakelijkheden
  - Hoeveelheden

Belang van kwaliteitsvol aanbod

AANBOD VRAAG

AANNEMERS

AANBOD

Nog (te) vaak particulieren doch	Positief aan particulieren	Perceptieprobleem in de tokomst:
• B2ASC (sloopinventarissen, optioneel hergebruikinventarissen) • Projectleider Van Cauter • Urban mining van Labeur • …..	• Regelmatig al gedemonteerd (opletten met demontagekost bij kleine hoeveelheid) • Bron van keukens	• kwetsbaar/sociaal versus verkoop/hergebruik

Contact

- Stefaan Vandorpe
- info@recupcentrale.be
- 0489681346
- www.recupcentrale.be (under construction)

Wrap-up

Werkagenda Circulair Bouwen in het kort

SAMEN MAKEN WE MORGEN MOOIER
OVAM

Embuild VLAANDEREN

VLAANDEREN CIRCULAIR

vlaanderen-circulair.be

Programma

ONTWERPMARKT

+ LUNCH

13u30 – 15u15	15u15 – 17u00
Materiaal- en Gebouwpaspoort: What's in it?	Circulair aanbesteden, van draagvlak naar een aangepaste vraag
Sleutel mee aan de synergieën voor circulaire businessmodellen	Een sloopinventaris als startpunt voor meer en betere urban mining
Test mee de effectiviteit van veranderingsgericht (ver)bouwen	Workshop - Tool 'Circulair Gebouwd' ontwikkeld in kader van het CBCI
Inspiratiesessie met circulair ontwerp: circulair, biobased en regeneratief bouwen in de praktijk	Inspiratiesessie met circulair ontwerp: Lentetuiltje, een circulaire kinderopvang
Workshop Feedback from the field: sharing experience on reclamation and reuse from FCRBE	Workshop - Gebruikersgedrag beïnvloeden om circulariteit te optimaliseren
Workshop - Acties voor een circulaire architectuur	Projectbezoek - Molens van Orshoven
Projectbezoek - Circulaire renovatie van studio's	

Laatste actiedag

6 december 2022
Congresgebouw Brugge

Slotevent

16 februari 2023

Code: #GDCB

Wie zou je graag horen spreken of waarover zou je graag iets leren op het slotevent?